

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

**NÁZORY VYSOKOŠKOLSKÝCH STUDENTŮ TĚLESNÉ VÝCHOVY
NA PROBLEMATIKU LGBTQ+**

Diplomová práce

Autor: Bc. Kateřina Holomková

Studijní program: Tělesná výchova pro vzdělávání – Společenské vědy se
zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.

Olomouc 2024

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Bc. Kateřina Holomková
Název práce: Názory vysokoškolských studentů tělesné výchovy na problematiku LGBTQ+

Vedoucí práce: doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.
Pracoviště: Katedra společenských věd v kinantropologii
Rok obhajoby: 2024

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá problematikou LGBTQ+ ve školním prostředí v České republice. Cílem práce bylo zmapovat názory studentů tělesné výchovy navazujícího magisterského studia na problematiku LGBTQ+. V teoretické části se zabývám pojmem LGBTQ+, dalšími pojmy ze sexuologie, právním ustanovením pro LGBTQ+, LGBTQ+ ve školním prostředí a homofobii. V praktické části na základě anketního šetření je zjišťováno, jaké názory k problematice LGBTQ+ zastávají studenti učitelství tělesné výchovy. Na základě anketního šetření vyplývá, že studenti tělesné výchovy mají dobré znalosti problematiky LGBTQ+ a většina ví, co si pod touto zkratkou představit. Nicméně ocenili by více informací o LGBTQ+ v oblasti školy. Studenti si jsou vědomi, že tato problematika je poměrně nová. Uvedli, že mají obavy ze začlenění či šikany LGBTQ+ žáků ze strany spolužáků, ale také z nepříjemných postojů od kolegů. Dále si studenti uvědomují, že je potřeba se o tuto problematiku zajímat a během profese stále informovat.

Klíčová slova:

LGBTQ+, student, právo, škola, homofobie

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Bc. Kateřina Holomková
Title: The opinions of physical education university students on LGBTQ+ issues

Supervisor: doc. PhDr. Dana Štěřbová, Ph.D.
Department: Department of Social Sciences in Kinanthropology
Year: 2024

Abstract:

The diploma thesis focuses on LGBTQ+ issues in the school environment in the Czech Republic. Main goal of the thesis was to map the opinions of physical education students of the follow-up master's study on LGBTQ+ issues. In the theoretical part, I focused on the description of the term LGBTQ+, other terms from sexuology, legal resolutions for LGBTQ+, LGBTQ+ in the school environment and homophobia. In the practical part, on the basis of a survey, it is determined what opinions the students of physical education teaching have on the LGBTQ+ issue. Based on the survey, it proves that physical education students have a good knowledge of the LGBTQ+ issue and most of them know what to imagine under this acronym. However, they would appreciate more information about LGBTQ+ in the school environment. Students are aware that this issue is relatively new. They stated that they were concerned about the inclusion or bullying of LGBTQ+ students by classmates, but also about unpleasant attitudes from colleagues. Furthermore, students are aware that there is a need to be interested in this issue and keep to be informed during the profession.

Keywords:

LGBTQ+, student, law, school, homophobia

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením doc. PhDr. Dany Štěřbové, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 27. dubna 2024

.....

Chtěla bych poděkovat své vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Daně Štěrbové, Ph.D. za odborné vedení práce, věcné připomínky a cenné rady, které mi pomohly tuto práci zkompletovat. Dále bych ráda vyjádřila své poděkování studentům navazujícího studia na Fakultě tělesné kultury v Olomouci za jejich čas a ochotu spolupracovat.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod.....	9
2 Přehled poznatků.....	11
2.1 Definice LGBTQ+	11
2.1.1 Historie pojmu LGBTQ+.....	11
2.2 Homosexualita	12
2.2.1 Egosyntonní a egodystonní homosexualita	12
2.3 Bisexualita	12
2.4 Transsexualita	13
2.4.1 Transgender	13
2.4.2 Tranzice MtF nebo FtM.....	14
2.5 Queer	14
2.6 Další pojmy ze sexuologie	15
2.6.1 Sexualita.....	15
2.6.2 Sexuální orientace.....	15
2.6.3 Pohlavní identitou.....	16
2.6.4 Genderová identita	16
2.6.5 Asexualita.....	16
2.6.6 Intersexualita	16
2.7 Právní ustanovení platící pro LGBTQ+	17
2.7.1 Registrované partnerství a manželství.....	17
2.7.2 Změna pohlaví.....	19
2.7.3 Antidiskriminační zákon	20
2.7.4 Vyhláška o hygienických požadavcích	20
2.8 Homoparentalita	21
2.8.1 Homoparentalita a děti.....	24
2.9 LGBTQ+ ve školním prostředí.....	25
2.9.1 Bezpečný prostor pro LGBTQ+ žáky	26
2.9.2 LGBTQ+ v českých dokumentech	27

2.9.3	LGBTQ+ a tělesná výchova	28
2.10	Homofobie.....	29
2.10.1	Projevy homofobie	30
2.10.2	Homofobie ve škole.....	30
2.10.3	Prevence homofobie ve škole	31
3	Cíle	33
3.1	Hlavní cíl	33
3.2	Dílčí cíle	33
3.3	Výzkumné otázky.....	33
4	Metodika	35
4.1	Výzkumný soubor	35
4.2	Metody sběru dat.....	35
4.3	Statistické zpracování dat.....	36
5	Výsledky	37
5.1	Úvodní informace	37
5.2	Znalosti studentů učitelství tělesné výchovy o problematice LGBTQ+.....	41
5.3	Názory studentů učitelství tělesné výchovy k rodičovství a výchově homosexuálně orientovaných párů.....	49
5.4	Názor studentů učitelství tělesné výchovy na žáky s jinou než heterosexuální orientací	54
5.5	Názory studentů učitelství tělesné výchovy k znemožnění reprodukčních funkcí při změně genderu	57
5.6	Názor studentů učitelství tělesné výchovy na úpravu hygienické normy	66
5.7	Připravenost studentů učitelství tělesné výchovy na práci s žáky LGBTQ+	68
6	Diskuse	77
7	Závěry.....	82
8	Souhrn.....	87
9	Summary	89
10	Referenční seznam.....	91
11	Přílohy	97
11.1	Vyjádření etické komise	97
11.2	Anketní šetření	98

1 ÚVOD

Stále častěji se v dnešní době ve školním prostředí probírají odlišné sexuální orientace a jejich vliv na společnost a školu, který je větší než dříve. Nejde pouze o otevřené projevy sexuality, ale spíše o individuální a svobodné vyjádření genderové identity a také o svobodu právě ve volbě sexuální orientace a sexuálního chování. Dnešní společnost se postupně stále více otevírá a přijímá různorodost genderových identit a sexuálních orientací. Například homosexualita, se kterou se setkáváme poměrně často a již není takové tabu jako dříve, je běžnější a ve společnosti více akceptována. Mnoho států a mezi nimi od roku 2022 i Česká republika se snaží poskytnout stejnopohlavním párům stejné právní podmínky, jako mají heterosexuální páry, což vede ke zvýšené diskusi o právech těchto párů na legislativní úrovni. Stále častěji se můžeme setkávat s tématy, které se zabývají různými sexuálními orientacemi, nebinárními jedinci, kteří se nepovažují za ženy a ani muže nebo s lidmi, kteří prochází či prošli chirurgickou změnou pohlaví. Na základě zvyšujícího počtu těchto jedinců, také přibývají organizace a skupiny, které snaží poskytnout podporu těmto jedincům a prosazovat jejich uznání a integraci ve společnosti. V médiích se vedle homosexuálů objevují i transsexuálové, bisexuálové a jiní členové LGBTQ+ komunity, kteří jsou mnohem častěji předmětem veřejného zájmu.

Mnozí lidé by asi byli překvapeni, kdyby jim někdo řekl, že společenské znevýhodnění LGBT lidí je problémem, který se týká i mládeže. Někdo by možná namítl, že se zde vytváří nějaký pseudoprobém, neboť se jedná přece o děti, takže jaképak sexuální minority? Sexuální identita se však začíná projevovat v období dospívání, takže pro mládež na druhém stupni základních škol a zejména na středních školách je toto téma rozhodně aktuální. Přesto však ve společnosti houževnatě přetrvává dojem, že sexuální orientace je věcí natolik soukromou, že nemá se vzděláváním nic společného. (Pechová et al., 2007, p. 40)

V této práci se budu zabývat LGBTQ+ komunitou, která zahrnuje homosexualitu, bisexualitu, transgender a queer jedince. Tato zkratka LGBTQ+ a s ní spojené pojmy, jako je sexualita, pohlaví a gender už pro společnost nejsou novinkou. Ovšem stále se vyskytují různé názory a reakce na tuto problematiku ve společnosti. Někteří jedinci zastávají tolerantní přístup, jiní zase podporující nebo neutrální přístup, ale stále se můžeme setkat i s nenávislným až dokonce agresivním chováním k LGBTQ+ jedincům.

Diplomová práce bude rozdělena na dvě části – teoretickou část a praktickou část. V teoretické části se budu věnovat tématům, které souvisejí s LGBTQ+ komunitou. Nejprve vysvětlím význam jednotlivých písmen, které tvoří výše uvedenou zkratku a stručně popíšu

historii pojmu LGBTQ+. Následuje část, která bude zaměřená na další pojmy ze sexuologie, jako jsou například sexualita, sexuální orientace, pohlavní identita, genderová identita, asexualita a intersexualita. Dále budou kapitoly zaměřené na právní ustanovení pro LGBTQ+ jedince, homoparentální rodiny, LGBTQ+ ve školním prostředí a na homofobii. Praktická část byla realizována kvantitativní metodou, konkrétně anketním šetřením. Respondenty anketního šetření, byli studenti navazujícího magisterského studia tělesné výchovy na Fakultě tělesné kultury, anketního šetření zaznamenává názory studentů na problematiku LGBTQ+.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Definice LGBTQ+

Lidská sexualita existuje v různých projevech, a pro ty, kteří nezapadají do běžného tedy heterosexuálního rámce, používáme zkratku LGBT. Celosvětově používaná zkratka zahrnuje lesby (L), gaye (G), bisexuální (B) a transsexuální (T) jedince. Občas můžeme narazit na rozšířenou verzi, kde jsou přidány písmena I zahrnující intersexuální jednotlivce a písmeno Q, které představuje termín „queer“, označující všechny osoby s odlišnou sexuální orientací, než je běžné (Křmářová, 2014). Za zkratkou se někdy také nachází „+“, které symbolizuje další určení vlastní sexuální orientace, identity nebo popřípadě sexuální nevyhraněnost (Šabatová, 2019). LGBTQ+ komunitu nelze označit jako homogenní seskupení. Tato skupina je velmi rozmanitá a obecně lze říci, že zahrnuje různé sexuální orientace a pohlavní identifikace, nezahrnuje pouze osoby s heterosexuální orientací (Beňová et al., 2007).

2.1.1 Historie pojmu LGBTQ+

Za vznik moderního hnutí orientovaného na homosexuální páry ve světě je považováno období mezi 60. a 70. lety 20. století ve Spojených státech amerických. Významnou roli ve změně LGBT historie a vzniku hnutí sehrála událost Stonewallských nepokojů, které probíhaly v New Yorku v roce 1969. Stonewall je stále považován za zlomový okamžik gay pride a je připomínán od 70. let 20. století „pochody hrdosti“, které se konají každý červen po celých Spojených státech (Morris, 2019). V roce 1989 zaujal Výbor pro záležitosti gayů a lesbiček Americké psychologické asociace stanovisko, kde vyhodnotil termín homosexualita a formulace z něj vyvozené za zastaralé a neadekvátní (Frizzell, 2013).

V důsledku postupného vyjasňování identit jednotlivých menšin se začalo používat spojení „gay a lesbický“, z něhož byla odvozená zkratka „GL“. Konec 80. let 20. století přinesl rozšíření o písmeno „B“ pro vyjádření bisexuálních jednotlivců. Během přelomu 80. a 90. let bylo ke zkratce ještě přidáno písmeno „T“, zastupující osoby s transgender identitou. Na základě zvýšeného prosazování lesbického a feministického hnutí bylo provedeno přeorganizování písmen ve zkratce, což vedlo k přesunu písmene „L“ na začátek. Od této doby je využívána zkratka LGBT (Beňová et al., 2007). Doba, postojů a také způsob vyjadřování o sexuální orientaci a genderové identitě se dále změnila během přelomu 20. a 21. století. Výsledkem je, že zavedená zkratka LGBT získala několik dalších písmen, například písmeno „Q“ (Gold, 2018).

V dnešní době se na konci zkratky také připojuje znaménko „+“, které je určené k pokrytí jiné sexuální identity, která není součástí zkratky LGBTQ (Gold, 2018).

2.2 Homosexualita

Homosexualita je termín, kterým označujeme osoby s neměnnou citovou a erotickou preferencí partnera se stejným biologickým pohlavím (genderem). Muže přitahující muži se nazývají gayové a ženy preferující sexuální vztahy s ženami jsou označovány jako lesby (Turčan, 2019). Stále se diskutuje o tom, zda je homosexuální orientace vrozená, geneticky podmíněná, nebo je možné ji získat v raném vývoji na základě problematického vztahu s rodiči nebo naopak silným vztahem s matkou (Kšišňan, 2012).

Podle Bailey et al. (2016) existují dvě teorie týkající se původu homosexuální orientace, sociální a nesociální. Do nesociálních faktorů řadí biologické predispozice, jako například genetické faktory. Mezi sociální faktory jsou zahrnuty situace, kde jedinec přichází do kontaktu s homosexuálními dospělými nebo je ovlivněn prostředím s homosexuálními rodiči. Zdůrazňují fakt, že existují omezené údaje pro sociální teorie a její citlivost nepřesnými faktory na rozdíl od nesociálních.

Dle Nedbálkové (2011) děti z rodin s homosexuálními rodiči nejsou duševně narušené ani tento rodinný stav neovlivňuje jejich zdravý vývoj. Většina medicínských poznatků, které se zabývaly homosexualitou v posledních letech se shodují, že má biologickou příčinu (Balthazart, 2012).

2.2.1 Egosyntonní a egodystonní homosexualita

V současnosti jsou používány tyto termíny v případě, kdy se snažíme vyjádřit míru vyrovnání jedince se svou orientací na stejné pohlaví. Egosyntonní homosexualita je přístup, který vyjadřuje soulad s tím, co jedinec cítí a prožívá. Jedinec je se svou sexuální orientací vyrovnaný. Egodystonní homosexualita je opačný přístup, jedinec své prožívání, pocity a chování vnitřně nepřijímá a často si přeje, aby jeho sexuální orientace byla jiná (Kaňka, 2000).

2.3 Bisexualita

Bisexuální orientaci můžeme definovat jako emocionální a sexuální přitažlivost k osobám vlastního i opačného pohlaví (Goldberg, 2016). Jednoznačně identifikovat bisexualitu je poměrně složité. Řada odborníků se shoduje na tom, že nejsou přesné parametry, které by mohly jednoznačně určit, kdo je bisexuál. Nicméně existuje skupina lidí, která se tímto způsobem identifikuje a přijímá označení „bisexuál“ (Sloboda, 2016).

Bisexuálové musí často čelit nepochopení, jelikož společnost označuje jejich sexuální orientaci za experiment nebo přechodné období (Sloboda, 2016). Touto životní „etapou“ často

procházejí také homosexuálové, kteří nejsou jednoznačně smířeni se svou sexuální orientací, jelikož do té doby byli v partnerském vztahu s osobou opačného pohlaví. Bisexualita může být, také naopak chápána, jako zpáteční cesta k heterosexuality (Scherrer et al., 2015).

2.4 Transsexualita

Transsexualita -> z latinských výrazů „trans“ = přes a „sexus“ = pohlaví (Skoblík, 2006). Transsexualita je popisována jako nejextrémnější forma pohlavní rozlady (dysforie), spojená s touhou zbavit se „pocitu nepohodlí“, která je způsobená primárními pohlavními znaky a sekundárními pohlavními znaky. S touhou vést život, jako osoba opačného pohlaví (Fifková et al., 2008).

Šulová et al. (2011) popisuje transsexualitu jako spor, který probíhá uvnitř osoby nebo také jako pocit neztotožnění se s vlastním pohlavím. Transsexuálové zažívají pocit uvěznění ve svém vlastním těle a intenzivně cítí touhu po změně svého pohlaví. Podle aktuální Mezinárodní klasifikace nemocí, je transsexualita vedena pod diagnózou F 64. 0. Tato diagnóza je definována jako „stav jedince, který si přeje žít a být akceptován jako příslušník opačného pohlaví“ (Šulová et al., 2011, p. 350). Obvykle je tato touha doprovázena přáním podstoupit hormonální léčbu a chirurgický zákrok, který změní tělo jedince a jeho biologické znaky na opačné pohlaví (Šulová et al., 2011). Transsexualita je definována jako stav, kdy si jedinec přeje žít a být uznáván, jako člen opačného pohlaví než toho, ve které se narodil (Fifková et al., 2008).

Podle nedávných studií Transgender Europe („TGEU“) většina zemí stále vyžaduje diagnostikovanou transgender poruchu od lékaře jako podmínku pro změnu pohlaví. Naopak požadavek znemožnění reprodukčních funkcí při změně genderu požaduje již menšina států Rady Evropy (13 států). Pouze pět států, které jsou součástí Evropské unie, stále trvá na podmínce znemožnění reprodukčních funkcí, mezi nimi jsou Slovensko, Litva, Finsko, Rumunsko a Česká republika („Trans Rights Europe,“ 2020).

2.4.1 Transgender

Transgender je pojem, který označuje jedince, kteří žijí s genderovou identitou, která není shodná s jejich biologickým pohlavím. To znamená, že jejich biologické pohlaví je v rozporu s jejich psychologickým pohlavím. Transgenderová osoba může být biologicky žena, ale psychicky se cítí jako muž a rozhodla se žít život jako muž. Tento jedinec se může oblékat a chovat jako muž, tedy převzít roli mužského pohlaví (Helgeson, 2020).

Podle Fifková et al. (2008) transgender je termín, který je poměrně nový a zahrnuje termín transsexualita, který je definován jako vrozená porucha, kdy se jedinec narozený jako muž, cítí

jako žena a naopak. Termín transgender se také využívá obecně pro označení lidí, kteří prožívají nesoulad mezi tělesnou a psychickou identitou.

Světová zdravotnická organizace (WHO) se rozhodla, že být transgender není duševní porucha. Podle nového seznamu, který organizace zveřejnila na svých webových stránkách, není identifikace transgenderová osoba označována jako duševní porucha, ale genderová neshoda (Titlbach, 2019).

Jedinci, kteří se identifikují jako transgender absolvují proces zvaný „tranzice“. Během tohoto procesu přecházejí z pohlaví určeného po narození do pohlaví, které odpovídá jejich vnitřní genderové identitě. Proces tranzice u každého trans člověka probíhat odlišně, jak v průběhu, ale obzvláště v čase. Může trvat několik měsíců i let. Pro každého jedince může tranzice znamenat něco jiného, někdo to vnímá jako možnost prezentovat se jako dané pohlaví, pro někoho jde o operaci pohlavních orgánů nebo hormonální léčbu. Ovšem všichni mají stejný cíl, dosáhnout vnitřní sounáležitosti se svou genderovou identitou (Graham, 2017).

Mezi neinformovanou veřejností je častá domněnka, že transgender lidé mají homosexuální sexuální orientaci, což není vždy pravda. Transgender lidé mohou mít sexuální orientaci homosexuální, bisexuální, asexuální ale i heterosexuální. Nicméně, nejčastější je homosexuální orientace (Graham, 2017).

2.4.2 Tranzice MtF nebo FtM

Tranzici rozdělujeme do dvou skupin a označujeme je jako MtF a FtM. Zkratka MtF popisuje muže (male), který se cítí jako žena (female), tito jedinci mohou být označováni jako trans ženy. Naopak zkratka FtM popisuje ženu (female), která se cítí jako muž (male), tyto jedince můžeme označovat jako trans muže (Graham, 2017).

2.5 Queer

Queer je slovo, které pochází z anglického jazyka a původně bylo používáno pro negativní označení homosexuálů, znamenalo „podivnost“ nebo „zvláštnost“ (Fafejta, 2016). Dnes se slovo queer používá bez negativního významu a nejčastěji se s ním můžeme setkat v akronymu LGBTQ+ (Pitoňák & Macháčková, 2023).

Pojem Queer je používán zejména mezi mladšími osobami, jejichž sexuální orientace není výhradně heterosexuální. Využití tohoto pojmu je například ve spojení, jako queer osoba, queer žena. U mladších osob označení queer může také někdy znamenat zpochybňování o své sexuální orientaci (Pitoňák & Macháčková, 2023).

Queer je neutrální termín, který je velmi rozsáhlý a jeho význam není jednoznačný. Je využíván pro označení osob různých genderových identit a pohlaví. Obsáhne všechny osoby, které se necítí být součástí nejčastější sexuální orientace, tedy heterosexuální. Queer odmítá všechny běžné sociální normy, a nejen související se sexualitou. Používání tohoto termínu umožňuje osobám identifikující se jako queer vyhnout zařazení do daných kategorií a škatulek. Osoba, která se identifikuje jako queer může být tedy lesbou, gayem, bisexuálem, transsexuálem nebo kýmkoliv se cítí být (Chvátalová, 2017).

2.6 Další pojmy ze sexuologie

Pro snadnější pochopení termínů, které byly definovány výše a jsou shrnuté ve zkratce LGBTQ+ jsou podstatné některé znalosti v oblasti sexuologie. Mezi doplňující pojmy, které jsou v následující kapitole stručně rozebrány jsem vybrala sexualitu, sexuální orientaci, pohlavní identitu, genderovou identitu, asexualitu a intersexualitu.

2.6.1 Sexualita

Sexualita je základní, přirozená lidská potřeba, je neodmyslitelnou součástí lidské existence. Ovlivňuje různé oblasti lidského života (Fafejta, 2016).

Pojem sexualita zahrnuje samozřejmě samotný fyzický akt „sex“, intimitu vnímá více jako psychologickou stránku věci. Kromě těchto pojmů sexualita obsahuje genderovou roli, sexuální identitu a sexuální orientaci (Weiss, 2010).

Vytváření sexuality je složitý proces, který je založený na interakci biologických, psychologických a sociálních faktorech. Psychosexuální vývoj jedince je dán genetickými základy a ty mohou být ovlivňovány učením a výchovou. Ovšem zásadním aspektem tohoto vývoje jsou procesy spojené se sexuální identifikací, vytváření sexuální preference, sexuální role a znaků sexuálního chování v propojení s rozvojem sexuálních emocí (Weiss & Fifková, 2010).

2.6.2 Sexuální orientace

Sexuální orientaci lze definovat jako trvalou emocionální nebo erotickou přitažlivost člověka k jiné osobě (Bailey et al., 2016). Nejběžnější sexuální orientací je heterosexuality, jsou tak označeny osoby, které mají trvalou emocionální a erotickou preferenci k osobám opačného pohlaví. Dále máme homosexuální orientaci, která nám označuje osoby, které mají trvalou emocionální a erotickou preferenci k osobám stejného pohlaví (Weiss, 2010).

2.6.3 Pohlavní identitou

Každý člověk se rodí se svou pohlavní identitou, která je tedy vrozená a vychází z biologického nastavení. Pohlavní identita je určena na základě chromozomů, hormonů a anatomické stavby těla. Děti si většinou uvědomují pohlavní identitu ve věku od tří let do pěti let (Fafejta, 2016).

Pojem pohlavní identita bývá také využívána k identifikaci. Souvisí se sebepojetím člověka. Určuje, jak se člověk sám identifikuje, jestli se považuje za ženu nebo muže (Fafejta, 2016).

2.6.4 Genderová identita

Genderovou identitou označujeme, jak každý jedinec vnímá svou vnitřní genderovou příslušnost (být muž, žena nebo queer). U většiny lidí se jejich genderová identita shoduje s pohlavím, které jim bylo určeno při narození (Polderman et al., 2018).

Genderová identita neznamena pouze sebeidentifikaci pohlaví, ale také sebeurčení příslušné osoby a sociální roli, kterou osoba přijímá (Pitoňák & Macháčková, 2023).

Lidé obvykle nad svou genderovou identitou nepřemýšlí, protože je stejná jako jejich biologické pohlaví, které jim bylo určeno po narození. Pro označení těchto lidí vznikl pojem „cisgender“, který je z latinského jazyka a v překladu znamená na stejné straně, tedy genderová identita odpovídá pohlavní identitě (Polderman et al., 2018).

2.6.5 Asexualita

Lidská asexualita je definována jako ztráta sexuální přitažlivosti ke komukoliv. Jedná se o dlouhodobý stav, během kterého si jedinec volí svou sexuální preferenci, ale asexuálové si nevolí nic (Fafejta, 2016).

Asexuálové mají své fórum, na kterém je asexualita definována následovně „asexuální člověk je osoba, která nezažívá sexuální přitažlivost. Na rozdíl od celibátů, který je volbou, asexualita je sexuální orientace („The asexual visibility,“ n.d.).

2.6.6 Intersexualita

Dříve se pro určité podoby používal pojem hermafroditismus, ale dnes se již setkáváme s pojmem intersexualita. Oba tyto pojmy popisují osoby, které mají anatomickou strukturu neodpovídající pouze ženské nebo mužské představě. Intersexuálové nespádají do tradičního

pojetí mužského nebo ženského těla, svým vnějším a vnitřním pohlavním ústrojím, vnitřními pohlavními orgány nebo jinými orgány (Fafejta & Sloboda, 2021).

Začlenění intersexuálů do společnosti je těžké, protože nejsou sociální místa pro osoby, které nejsou ženou ani mužem. Lidé si jsou nejistí v oslovování a jednání s těmito osobami, tak se jim mnohdy raději vyhýbají. Intersexuálové nepředstavují zřetelně ženský nebo mužský gender, tudíž je vlastně bez genderu, což znamená i bez společenské identity. Nemůže ve společnosti fungovat plnohodnotně a zřetelně. Na základě těchto souvislostí je intersexualita patologický jev a v zájmu dotyčného je důležité ho odstranit (Fafejta, 2016).

2.7 Právní ustanovení platící pro LGBTQ+

Tato kapitola se bude zabývat právy týkající se LGBTQ+ komunity. Nejprve bude popsán zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, současně s tímto zákonem budou uvedeny rozdíly mezi registrovaným partnerstvím a manželstvím. V rodinném právu je uveden zákon, který se samostatně zabývá manželstvím, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Součástí této kapitoly bude také zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací a změně některých zákonů, takzvaný antidiskriminační zákon. V souvislosti s tématem LGBTQ+ nesmíme opomenout zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. Poslední část této kapitoly popíše vyhlášku č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

2.7.1 Registrované partnerství a manželství

Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství se stal platný v České republice 3. dubna 2006 a účinný 1. července ve stejném roce. Zákon umožňuje uzavírat registrované partnerství homosexuálními páry, tedy transsexuálové a bisexuálové v tomto zákoně zahrnutí nejsou. Zákon o registrovaném partnerství č. 115/2006 Sb. definuje registrované partnerství jako „trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví“, partnerství je uzavíráno před matričními úřady. Pro registraci partnerství je v České republice schváleno 14 matričních úřadů. Podmínkou pro vstup do registrovaného partnerství je, že alespoň jeden z partnerů je občanem České republiky. Další podmínky jsou, že oba partneři musí být plnoletí a nemohou mít mezi sebou přímou příbuznou nebo sourozeneckou linii (Ministerstvo vnitra České republiky, 2006).

Rozdíly mezi registrovaným partnerstvím a manželstvím jsou již během samotného obřadu, protože při uzavírání partnerství nejsou přítomni svědci („Rozdíly mezi manželstvím,“ n.d.). V rodinném právu je definován jako hlavní účel manželství založení rodiny a výchovy

potomků, vzájemná podpora a také pomoc mezi manžely (Ministerstvo vnitra České republiky, 2012). V zákoně o registrovaném partnerství se žádné podobné usnesení nenachází. Vstup heterogenního páru do manželství znamená, že si musí společně určit příjmení, které budou mít po svatbě. Homosexuální pár musí žádat úředně o změnu příjmení po registraci. Další rozdíly mezi registrovaným partnerstvím a manželstvím jsou práva a povinnosti. Uzavřením manželství vzniká automaticky společné jmění manželů, například společný majetek. Manželé se společným majetkem mohou volně vystupovat i ve jménu druhého partnera, aniž by si museli udělovat mezi sebou plnou moc, což jim usnadňuje soužití. Uzavřením registrovaného partnerství nevzniká žádné společné jmění, jen podílové spoluvlastnictví. Partneři si tedy musí mezi sebou dávat mnohdy plnou moc a v případě rozpadu partnerství není žádná úprava, jak se vypořádat s majetkem. Poslední a také poměrně výrazný rozdíl je nárok na vdovecký/vdovský důchod po smrti jednoho z manželů, ovšem registrovaní partneři po smrti jednoho z partnerů na tento důchod nemají právo („Rozdíly mezi manželstvím,“ n.d.).

V roce 2018 Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky projednávala návrh úpravy zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Jednalo se o změně, která by upravila znění manželství v zákoně. V případě, že by tato úprava vzešla v platnost, manželství by již nebylo v zákoně vedeno jako svazek muže a ženy, ale jako svazek dvou lidí. Návrh o této změně se dostal do druhého čtení, ve kterém byl zamítnut. Vláda České republiky v roce 2021 jednala také o posílení práv homosexuálů v oblasti pěstounské péče, ale tento návrh byl rovněž zamítnut (Ministerstvo vnitra České republiky, 2012).

V roce 2022 vyšel návrh poslanců na vydání zákona, který bude upravovat zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. První čtení bylo svoláno na 31. května 2023, na kterém se v rámci návrhu projednávalo schválení možnosti stejnopohlavních párů vstoupit do partnerství s většinou práv a povinností jako manželé. Návrh se dostal do druhého čtení a následně i do třetího, ve kterém byl úspěšně 28. února 2024 schválen.

Na základě přijatého návrhu novely občanského zákoníku a dalších souvisejících zákonů jako například zákon č. 115/2006 Sb. o registrovaném partnerství, budou páry stejného pohlaví zřejmě moci vstupovat do partnerství s většinou práv, jaká mají manželé dle stávající legislativy. Registrovaní partneři si budou moci zvolit společné příjmení, budou mít nárok na vdovský/vdovecký důchod anebo zřizovat společné jmění v případě vlastnictví majetku. Takto zní schválený návrh, který bude předložen k projednání Senátu a novela by měla být účinná od příštího roku, tedy od roku 2025.

Registrovaní partneři sice budou mít již stejná práva jako manželé, ale Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky odmítla novelu zákona o manželství pro všechny páry.

Byl schválen pouze pozměňovací návrh, který stejnopohlavním párům nebude povolovat vstup do manželství, ale do „partnerství“ s většinou práv manželů (Horáková, 2024).

Součástí návrhu bylo i projednání možnosti společné pěstounské péče dětí či osvojení dítěte, ale tento návrh byl zamítnut. Stejnopohlavní páry si budou moci osvojit dítě jen v případě, že jeden z partnerů bude biologickým rodičem dítěte (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2024).

Registrovaní partneři si tedy nadále nebudou moci společně osvojit dítě. Osvojit dítě si může vždy pouze jeden z partnerů, což znamená, že druhý partner v případě smrti pěstouna na dítě nemá právo. V případě, že tento zákon srovnáme s manželským párem, tak zde opět najdeme rozdíl. Manželský pár si může dítě osvojit společně a mohou být společnými pěstouny. Z toho vyplývá, že registrovaní partneři nemají a ani po úpravě zákonů nebudou mít stejná práva ve vztahu k dětem jako manželé. Registrovaní partneři nemohou oficiálně fungovat stejně jako manželé (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2024).

2.7.2 Změna pohlaví

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách vzešel v platnost v České republice 8. prosince 2011 a účinným se stal 1. dubna 2012. Zákon se ve svém čtvrtém díle druhé hlavy zabývá změnou pohlaví transsexuálních pacientů, proto je zařazen do této kapitoly (Ministerstvo vnitra České republiky, 2011 § 21).

V zákoně jsou uvedeny všechny nezbytné podmínky, které musí splňovat pacient při diagnóze transsexualita, aby mohl podstoupit chirurgickou změnu pohlaví. Součástí provedení zdravotního výkonu, tedy chirurgické změny pohlaví je i znemožnění reprodukčních funkcí pacienta. Mezi základní podmínky pro chirurgickou změnu pohlaví patří věková hranice, která je stanovena dovršením 18 let, písemná žádost pacienta, jednoznačné stanovení poruchy sexuální identifikace a prokázaná schopnost žít trvale, jako osoba opačného pohlaví. Další podmínky, které je nutné splnit před chirurgickým zákrokem je Real-life experience test. Jeden z požadavků testu je, že si pacient na matrice změni své jméno na neutrální. Poslední podmínka, kterou musí transsexuál splnit před chirurgickým zákrokem je pozitivní stanovisko hodnotící komise. Komise je složena z několika odborníků, kteří posuzují pacienta z různých aspektů a hledisek na základě své specializace. Po provedení analýzy dospěje komise k závěru, zda je možné provést chirurgický zákrok, který povede k anatomické změně pohlavních orgánů (Ministerstvo vnitra České republiky, 2011 § 21).

2.7.3 Antidiskriminační zákon

Nesmíme zapomenout zmínit zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, takzvaný Antidiskriminační zákon. V zákoně jsou uvedeny oblasti, které se zabývají přímou ale i nepřímou formou diskriminace. Přímá diskriminace je v zákoně definována jako jednání nebo opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází jiným způsobem než s druhou ve stejné či srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, věku, právního vztahu, pohlaví nebo sexuální orientace. Nepřímá diskriminace je forma nerovného jednání nebo opomenutí, které nemusí být přímo zaměřené na určitou skupinu, ale má stejné diskriminační účinky. Například nepřímá diskriminace zdravotně postižených, ke které dochází odmítnutím přijmout přiměřené opatření, aby měla osoba se zdravotním postižením přístup k určitému zaměstnání (Ministerstvo vnitra České republiky, 2009).

2.7.4 Vyhláška o hygienických požadavcích

Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých vyšla v platnost 17. 10. 2005 a v účinnost 16. 11. téhož roku. Tato vyhláška je součástí opatření, která mají zajistit bezpečnost, zdraví a vhodné podmínky pro vzdělávání a pobyty dětí v těchto institucích. Hlavními body této vyhlášky jsou hygienické požadavky, prostorové podmínky, bezpečnostní opatření a stravovací zařízení a jiné. V oblasti hygienických požadavků jsou stanoveny standardy pro čistotu, dezinfekci a sanitaci prostorů, včetně požadavků na hygienické vybavení, jako jsou toalety a umyvadla (Ministerstvo vnitra České republiky, 2009).

Od začátku školního roku 2023/2024 začala platit nová vyhláška, která upravuje hygienické normy škol. Ruší povinnost mít ve třídách umyvadla a také dává školám na výběr, zda zruší oddělené toalety pro dívky a chlapce (Kreplová, 2023).

Členka poslanecké sněmovny magistra Renáta Zajíčková prohlašuje, že:

Nikde ale není psáno, že oddělené záchody být nemohou. Bude na zřizovateli, jak si to dokáže obhájit. Pokud bude mít rodiče, kteří to budou vyžadovat, tak to bude muset přizpůsobit. Tento trend je celoevropský, málokdy je tam rozlišení záchodů na dívčí a chlapecké. Je to i přiblížení se evropskému trendu a nebinárnímu světu (Kreplová, 2023, p. 1).

2.8 Homoparentalita

V předešlé kapitole této práce byly popsány zákony České republiky, které se zabývají problematikou LGBTQ+. Jeden ze zákonů, který byl řešen, byl zákon o registrovaném partnerství, zde jsou uvedena práva homosexuálních partnerů v oblasti osvojení a právních vztahů k dětem. Součástí anketního šetření jsou otázky, které se vztahují k homosexuálně orientovaným rodičovským párům, tyto otázky budou blíže okomentovány v praktické části práce. Na základě těchto otázek, byla do teoretické části zařazena kapitola 2.8, která se bude zabývat pojmem – homoparentalita neboli rodičovství stejnopohlavních párů a vlivu homosexuality na rodinu.

Termín homoparentalita je používán pro rodičovství homosexuálně orientovaných párů. Pro snazší pochopení tohoto termínu si nejprve ujasníme, co je rodina, kdo je její součástí a jak se k tomuto pojmu staví odborníci. Rodina má více významů a v odborných literaturách definovat pojem rodina dlouho představoval obtížný úkol. Rodinu totiž definují různé vědní disciplíny – sociologie, psychologie, demografie a jiné (Šulová et al., 2011). Odborníci se nikdy nedokázali shodnout na jedné definici, i když je pojem rodina jednoduchý a přímočarý (Popenoe, 2020)

Sociolog Popenoe (2020) tvrdí, že nejčastěji používaný prototyp rodiny je manželský pár, který žije společně se svými dětmi. Rodina představuje domácí skupinu a musí být podle něj odlišena od příbuzenské skupiny, jelikož se tato skupina nezabývá domácími aktivitami, ale tvořením příbuzenských vztahů.

Podobný postoj zastává i sociolog Jandourek (2012), který definuje pojem rodina, jako skupinu osob spojenou manželstvím, pokrevním příbuzenstvím či osvojením dítěte. Žijí spolu v jedné domácnosti a mají mezi sebou vzájemné vazby. Rodinou skupinu představují manželé, rodiče, sourozenci a děti. Od této skupiny by měly být diferenciovány domácnosti, které mají více strážníků nebo společné bydlení, jako například studentské priváty. Rodinu je také potřeba odlišit od pokrevního příbuzenství, jelikož příbuzní většinou spolu nesdílí domácnost. Pojmy rodina a manželství párů jsou často vnímány stejně, i když tyto pojmy jsou do určité míry odlišné. Základem rodiny je společné soužití skupiny, která je složená z rodičů, dětí nebo dítěte. Ovšem v manželství tomu tak mnohdy není.

Dle psychologů Šulová et al. (2011) rodina je jakýmsi nejuniverzálnějším socializačním činitelem, který poskytuje jedinci identifikační vzory, seznamuje ho s předpokládaným chováním pro mužskou a ženskou roli. Učí jedince reagovat žádoucím způsobem v procesu interakce a umožňuje mu i praktické ověření získaných dovedností v rámci rodiny. Uplatňuje se jako regulátor chování jedince a poskytuje mu společensky žádoucí normy.

Pod vlivem rodinného působení se vytváří postoje k personálnímu okolí, sobě samému i společnosti obecně. (p. 176)

Rodičovství je ve společnosti již po dlouhá léta považováno za důležitou hodnotu společně s tradičním manželským svazkem. Zároveň je manželství vnímáno jako zásadní předpoklad pro rodičovství. V současné společnosti se ovšem tento postoj začal pomalu měnit (Sloboda, 2022). Díky tomu, že v posledních letech rodina představující sociální instituci byla pozměněna a vzdálila se právě od zavedeného tradičního modelu, přibývá stále více alternativních rodin, do kterých řadíme právě i rodiny homoparentální, tudíž rodiny lesbiček a gayů. Ve společnosti se častěji využívá pro označení této rodiny pojem – homosexuální rodina. Nicméně označení homosexuální rodina není zcela přesné, jelikož homosexuální orientaci mají pouze rodiče, nikoliv celá rodina (Hájková & Kolařík, 2016). Nešporová (2021) uvádí ve svém výzkumu, že v České republice v homoparentálních rodinách žije několik tisíc dětí.

Homosexuální páry, bez ohledu na to, zda se jedná o lesbické nebo gay páry, mají složitější cestu při zakládání rodiny než heterosexuální páry a musí hledat alternativní způsoby, aby se stali rodiči. Právě z těchto důvodů se homoparentalita stále považuje ve společnosti za nepřirozený způsob rodiny. Ve výzkumech, které se zabývají touto problematikou, jsou často tyto argumenty uváděny proti homoparentalitě. Ovšem u heterosexuálních párů alternativní způsob získávání potomků není považován za problematický (Sloboda, 2016).

V České republice jsou čím dál příznivější možnosti homoparentální rodiny při početí nebo získání dítěte a rozhodně nelze říct, že je v dnešní době nemožné, aby tyto rodiny vychovávaly děti. Avšak v České republice, jak již jsem zmiňovala v kapitole 2.7.1, neexistuje zákon, který by umožňoval homosexuálním partnerům rovnocenné rodičovství dítěte a je jedno, jak by se dítě do péče páru dostalo (Nešporová, 2021).

Nešporová (2021) uvádí ve svém výzkumu všechny možné základní případy, jak mohou stejnopohlavní páry získat dítě. Jednou z možností je, že lesba dříve nebyla plně ztotožněna se svou homosexuální orientací, a tedy nejprve byla v heterosexuálním vztahu s opačným pohlavím, ve kterém bylo počato dítě. Potom na základě rozvodového řízení může matka dostat dítě do své péče, přičemž dítě se stále setkává i s druhým biologickým rodičem. Úplně stejná situace může ale nastat i u gayů. Další způsob, jak může vzniknout homoparentální rodina je pěstounská péče nebo osvojení dítěte. Nicméně, jak již jsem uvedla v kapitole 2.7.1, legislativa České republiky umožňuje osvojení nebo pěstounskou péči pouze stejnopohlavním párům. V homoparentálním páru osvojení nebo pěstounská péče je umožněna pouze jednomu partnerovi a druhý na dítě nemá rodičovská práva. Dnes je pro lesbické páry osvojení či pěstounská péče poslední možnost k získání dítěte, a to v případě, že by ani jedna z partnerek nemohla počít, porodit nebo donosit dítě. Lesbické páry totiž často a obzvláště mladší ženy počnou dítě

s anonymním dárce a jméno toce tedy nevedou ani do rodného listu dítěte. Tyto ženy jsou přesvědčeny, že na dítě mají právo, aniž by braly v potaz, že nepřítomnost otce může dítě ovlivnit. Zatímco mladší ženy volí anonymní dárce, starší ženy raději počnou dítě s dárce, kterého znají. Způsob početí se známým dárce dnes volí i lesbické páry, které považují za důležité přítomnost otce v životě jejich dítěte, dětí. Poslední způsob početí je asistovaná reprodukce, volí ji ženy ve stejnopohlavním vztahu a může probíhat dvěma způsoby. Asistovaná reprodukce může být uskutečněna neodborným způsobem doma nebo na reprodukční klinice. Avšak zákony České republiky neumožňují lesbickým párům nebo i svobodným ženám podstoupit asistovanou reprodukci, tyto ženy musí tento zákrok podstoupit v jiné zemi, která to dovoluje.

Pro dva muže je v České republice podstatně složitější získat dítě do vlastní péče a stát se jeho rodičem. U gayů musí být obvykle velmi silná motivace a touha po dítěti, která je vede k odhodlání a rozhodnutí stát se rodiči. Pro homosexuální muže je dosažení otcovství a získání dítěte do péče komplikovanější než pro lesbické páry. V případě, že se pár gayů rozhodne stát rodiči, tak mají možnost takzvané surogace. Surogace neboli náhradní mateřství má mnoho úskalí, ale výsledkem je, že jeden z partnerů je biologickým otcem dítěte, a tedy tvoří homoparentální rodinu. Z právního hlediska dítě patří ovšem pouze jednomu z otců, který je zapsán v rodném listě dítěte (Burešová, 2020).

V některých zemích je možné legálně podstoupit náhradní mateřství, ale v České republice pro stejnopohlavní páry to není umožněno. Náhradní mateřství v České legislativě není nijak upravováno, ale také ho nezakazuje. Páry si ve většině případů vyberou svou náhradní matku, která jim dítě odnese, ale neměly by ji za její službu poskytnout finanční odměnu, to by bylo považováno za trestný čin. Náhradní matka se stává automaticky matkou dítěte a musí dát svůj souhlas s osvojením dítěte tomuto páru. Stejným způsobem to probíhá i u heterosexuálních párů. U stejnopohlavních párů ve většině případů zůstává matka zapsána v rodném listě a jako druhý rodič je vždy jeden z otců, pravděpodobně ten, který dal i biologický materiál (Burešová, 2020). Ovšem od příštího roku se bude moci oficiálním rodičem stát i druhý otec, který si dítě svého partnera osvojí (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2024). Nešporová (2021) uvádí ve svém výzkumu, který se zabývá právě homoparentálními rodinami, osobními příběhy stejnopohlavních párů, které zvolily tuto cestu k otcovství v České republice. Příběhy ve výzkumu byly dva a oba uvádí, že náhradní matky jsou zapsané v rodném listě dítěte, stále se stýkají s homosexuálním párem, ale dítě je oficiálně svěřeno do péče otce.

Sdílené rodičovství je poslední možnost gayů, ale i leseb k založení rodiny. Dva stejnopohlavní páry, ale opačného pohlaví se domluví a počnou spolu dítě. Existují i případy, že se nedomluví páry, ale pouze jeden stejnopohlavní pár s homosexuálně orientovanou osobou

ovšem opačného pohlaví. Takové početí dítěte probíhá domácí inseminací nebo na klinice (Nešporová, 2021).

Homoparentální rodiny mohou vzniknout tedy opravu několika způsoby, ale na základě toho je potřeba vyřešit, jak bude dítě v této rodině oslovovat své rodiče a kdo všechno se bude podílet na výchově dítěte. Některé homosexuální páry chtějí, aby jejich dítě poznalo tradiční model rodiny nebo jak fungují vztahy mezi mužem a ženou. Proto se setkávají s heterosexuálními páry, například s prarodiči, přáteli nebo blízkou rodinou. V každé rodině jsou vztahy nastavené trochu jinak a přizpůsobeny individuálním potřebám dané rodiny, což vede k různým možnostem rodinných členů. Homoparentální rodina může mít dvě matky, dva otce nebo jeden partner může představovat pro dítě strejdu/tetu. Stejnopohlavní páry stejně jako heterosexuální mohou mít ve svém vztahu rozděleny role na otcovskou nebo mateřskou, což může vést dítě k vybrání způsobu oslovování rodičů. Avšak mohou být páry, které nemají rozděleny své role, a tak neodlišují ani chování k dítěti na otcovské a mateřské (Nešporová, 2021). Jiná situace ovšem nastává v případě, že je jeden z rodičů biologickým otcem/matkou dítěte. V tomto případě biologický rodič je oslovován jako otec/matka a druhý partner ve většině případů jako strejda/teta nebo křestním jménem. Nicméně zákonným zástupcem dítěte je pouze biologický rodič, a tedy jen on má dle zákona práva a povinnosti k dítěti (Nedbálková, 2011).

V dnešní době jsou heterosexuální rodiny, ve kterých nejsou tolik striktně rozděleny mužské a ženské role, což znamená, že v domácnosti s dítětem zůstávají i muži. Díky tomu je pro homoparentální rodiny trochu snazší fungovat netradičně (Kutálková, 2015).

2.8.1 Homoparentalita a děti

Časté otázky společnosti jsou, zda homosexualita rodičů může ovlivnit vývoj dítěte nebo jeho sexuální orientaci. Právě touto otázkou se zabývá i řada odborníků ve svých výzkumech, ve kterých porovnávají vývoj dítěte z heterosexuálních rodin a z homoparentálních rodin.

Patterson a Goldberg (2016) zjistili ve svém výzkumu, že homosexuální rodiče zvládají velice dobře své rodičovské role a jejich děti se vyvíjejí správným způsobem. U dětí nebylo zjištěno, že by se vyvíjely jiným způsobem než v heterosexuálních rodinách a ani nebyly nalezeny rozdíly v sexuálním, sociálním nebo psychickém vývoji. Do tohoto výzkumu byly zapojeny děti z homoparentálních rodin všech druhů a u žádných nebyl nalezen rozdíl ve výchově oproti heterosexuálním rodinám.

Nedbálková (2011) došla ke stejnému závěru, že děti vychovávané homosexuálním párem nejsou ovlivněné psychicky a ani jejich zdravý vývoj není narušen. Uvádí, že nemůžeme

předpokládat kvalitnější, vhodnější způsob výchovy a vývoje dětí v heterosexuální rodině než v homoparentální.

Dle Stacey a Biblarz (2001) není důležité zastoupení obou genderů v rodičovském páru, ale pro vývoj dětí je mnohem zásadnější harmonie a spolupráce mezi rodiči. Děti více vnímají nesoulad mezi rodiči než jejich sexuální orientaci.

2.9 LGBTQ+ ve školním prostředí

Pro LGBTQ+ žáky může být škola z různých důvodů nebezpečným místem. LGBTQ+ žáci se někdy ve škole necítí bezpečně z důvodu své odlišné sexuální orientace, pohlaví, genderového vyjadřování nebo vizáží těla. Avšak nejvíce se LGBTQ+ žáci cítí špatně ve škole po odhalení své sexuální orientace a genderu (Kosciw et al., 2020). Podle Jacob (2013) je primárním posláním veřejných škol vzdělávat děti, udržovat pořádek a zajišťovat bezpečnost žáků. Nicméně také uvádí, že školy mohou být bohužel krutým a nebezpečným místem pro žáky, kteří jsou gayové, lesbičtí nebo transgender. Žáci LGBTQ+ oproti heterosexuálním žákům musí častěji čelit výhrůžkám, poškozením majetku, krádežím nebo drobným zraněním. Verbální nebo fyzické útoky na žáky LGBTQ+, které jsou vyvolány tím, že mají odlišnou sexuální orientaci nebo genderovou identitou mohou ovlivnit studijní výsledky (Smetáčková et al., 2023). V některých případech se stává, že tyto činy vedou LGBTQ+ žáky k tomu, že raději zůstávají doma nebo ze školy odejdou. Kromě toho je u LGBTQ+ mládeže, která je odmítnuta ve školním prostředí a mnohdy i svými rodinami vyšší riziko deprese nebo dokonce sebevražd (Scannapieco et al., 2018).

Je potřeba zlepšovat přístup k LGBTQ+ žákům ve školách, budovat bezpečné prostředí a plánovat postupy proti šikaně založené na jejich sexuální orientaci a genderové identitě. Vládní strategie zdůrazňuje nutnost vytvoření metodiky pro školy, které by díky tomu mohly udělat inkluzivní prostředí pro všechny. Také uvádí, že je důležité začlenit témata LGBTQ+ do obsahu rámcového vzdělávacího programu, dalších příslušných materiálů a přezkoumat dokumenty, které se zabývají prevencí homofobie a následně je zpřístupnit, rozšířit mezi pedagogy a další školní personál. Vzdělávací programy, které se zabývají touto problematikou a jejich cílem je podpora tolerance vůči lesbám, gayům, bisexuálům a transgender osobám ve školách vytvářejí především neziskové organizace (Proud, Mezipatra, Trans*parent a jiné). Vzdělávací programy jsou zaměřené na témata sexuální orientace a genderové identity, a tak pomáhají podporovat LGBTQ+ žáky i jejich pedagogy, kteří stále nemají dostatek metodických materiálů pro výuku LGBTQ+ témat (Pitoňák & Macháčková, 2023). Inkluzivní vzdělávání by mělo být založeno na zásadách, jako je například nutnost měnit školní prostředí a praktiky tak, aby reflektovaly

rozmanitosti studentů, a také to, že odlišnosti studentů by měly být vnímány jako příležitost pro obohacení výuky, a ne jako problém. Nejčastěji je inkluzivní vzdělávání spojováno s postižením nebo zdravotním znevýhodněním, ale měli bychom ho i začít využívat pro lepší začlenění LGBTQ+ žáků (Booth & Ainscow, 2007).

Dospívání je kritickým obdobím, během kterého mladí lidé zkoumají svou sexuální a genderovou identitu. Proto některé školy poskytují bezpečné prostory pro neformální setkání žáků, kteří se identifikují jako LGBTQ+. Tyto skupiny umožňují žákům poskytovat si vzájemnou podporu a rady. Některé skupiny usilují o aktivnější přístup k LGBTQ+ inkluzi ve škole tím, že rozvíjejí iniciativu k začlenění tohoto pojmu do učebních osnov. Příležitost pro setkání LGBTQ+ žáků může zlepšit jejich sociální začlenění, psychický stav a zvýšit odolnost. Ve školním prostředí by ovšem neměly být skupiny zpřístupněny jen určitým žákům, aby nedocházelo k vnitřnímu vyloučení. Proto by měli mít možnost stát se členem této skupiny i heterosexuální žáci, kteří jsou nakloněni a chtějí pomáhat se začleněním LGBTQ+ žáků (Glazzard & Vicars, 2022).

Výzkumy, které se zabývají problematikou LGBTQ+ se zaměřily především na specifické opatření a tvorbu programů, které mohou školy přijmout ke zlepšení bezpečného prostředí pro všechny žáky, včetně žáků LGBTQ+ komunity (Smetáčková & Machovcová, 2022). Jedním z programů, který může snížit šikanu LGBTQ+ žáků a vytvořit bezpečný prostor na školách je GSAs (Genders & Sexualities Alliances), studentská organizace, která sdružuje LGBTQ+ a mládež, která se chce v této oblasti angažovat a budovat na školách komunitu. Usilují také o zařazení LGBTQ+ do osnov. Tento program je celoškolský, podporuje žáky, ale také pedagogy/pedagožky a jejich vzdělání v oblasti LGBTQ+ („GSAs Build Power,“ n.d.). Dalším projektem je GaminGEE v překladu tato zkratka znamená – nástroj pro podporu integrativního modelu pro včasné vzdělávání v oblasti genderové rovnosti založené na hrách. Tento projekt je mezinárodní a v České republice je koordinátorem tohoto projektu Queer Geography. Cílem projektu je poskytnout vyučujícím, rodičům a ostatním pedagogickým pracovníkům příručku, jak rozpoznat a přistupovat k diskriminačnímu chování, které se týká neakceptování genderové rozmanitosti, poskytnout podporu jedincům, kteří jsou genderově rozmanití a přispívat k tomu, aby dospívající lépe přijali genderovou rozmanitost („GaminGEE,“ 2022).

Nani (2022) uvádí, že si nedokáže představit lepší místo pro studenty LGBTQ+ než je Česká republika a konkrétně její hlavní město Praha, která je jednou z nejpřívětivějších měst v Evropě.

2.9.1 Bezpečný prostor pro LGBTQ+ žáky

Ve školách se stále více věnuje pozornost LGBTQ+ problémům včetně snahy tyto problémy i řešit a tvořit příznivé prostředí pro žáky této komunity (Snapp et al., 2015). V České

republice jsou školy, které se zapojují do programu "Safe Zone" pro LGBTQ+ (Sklenářová, 2024). Tento program poskytuje školám a institucím vzdělávací materiály, které umožňují lepší inkluzi a vytváří bezpečné prostředí pro LGBTQ+ studenty, žáky, zaměstnance a další členy komunity. Školy mohou dobrovolně přijmout tuto iniciativu a zapojit se do ní, aby zlepšily své znalosti, porozumění a podporu LGBTQ+ komunity („What is safe zone?," n.d.).

Ve výzkumu Smetáčková a Machovcová (2022) vyučující na střední škole, která se zúčastnila tohoto výzkumu, uvádí svůj názor:

Jde o to, jestli škola chce jít naproti tomu, aby tam byla příjemná atmosféra, je třeba vidět za to dítě, některé situace mohou být způsobeny tím, že něco okolo nefunguje. Neměla by to být pro nás jen „kus“, musíme se dětem věnovat i jinak než jen plnit výchovné cíle. Je důležité toto téma otevírat, což v rodinách může být často komplikované. (p. 14).

2.9.2 LGBTQ+ v českých dokumentech

Obsah výuky v českých školách je stanoven prostřednictvím školních vzdělávacích programů, které vycházejí z rámcového vzdělávacího programu (RVP). RVP je oficiální dokument, který vydává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V dokumentu jsou stanoveny obecné cíle vzdělávání, klíčové kompetence a dovednosti, kterých by měli žáci během vzdělávání dosáhnout. Dále vymezuje oblasti vzdělávání a obsah, který by měl být v jejich rámci zahrnut (RVP – Rámcové vzdělávací programy, 2022).

Rámcové vzdělávací programy stanovují různé oblasti a témata, ve kterých by mohla být zahrnuta i problematika LGBTQ+. Oblasti, ve kterých by mohla LGBTQ+ problematika být realizována jsou například mezilidské vztahy a rodina, sexualita, respekt a tolerance. Tyto oblasti by mohly dále zahrnovat informace o různých formách lidské sexuality, homoparentálních rodinách, genderové identitě a také témata týkající se homofobie, sociálními a právními důsledky (Šabatová, 2019). Zmíněné oblasti jsou v RVP realizovány ve vzdělávacích oborech Výchova k občanství a Výchova ke zdraví, ovšem téma sexuální menšiny, homosexualita nebo LGBTQ+ v rámcovém vzdělávacím programu pro základní školy ani gymnázia nenajdeme (RVP G, 2022; RVP ZV, 2023).

Český vzdělávací systém stále nedostatečně zohledňuje problematiku LGBTQ+ komunity, což je patrné i na základě začlenění tohoto tématu do aktuálních verzí rámcového vzdělávacího programu pro základní školy i pro gymnázia. Na školách je vyučována pouze sexuální výchova, která je realizována v oblastech – Člověk a příroda, Člověk a zdraví, Člověk a jeho svět. Výuka sexuální výchovy tedy probíhá v rámci předmětů přírodopisu, biologie, výchově ke zdraví a rodinné výchově (RVP G, 2022; RVP ZV, 2023).

Předmět přírodopis se zaměřuje převážně na obecné biologické procesy, rozmnožovací soustavu a její funkce, principy fungování těla a okrajově také na zdravý životní styl. Výchova ke zdraví se také částečně zabývá tématy, která jsou okrajově spojená s LGBTQ+. Zabývá se mezilidskými vztahy, sebepoznáním, dětstvím, dospíváním a změnami, které s tímto obdobím souvisejí. Dále se ve výchově ke zdraví probírá sexuální dospívání, reprodukční zdraví, předčasná sexuální aktivita, promiskuita, problémy těhotenství, rodičovství mladistvých a poruchy pohlavní identity. Doplnující vzdělávací obor, konkrétně etická výchova, obsahuje takzvaně aplikační témata, mezi která se řadí i sexuální zdraví a obsahuje témata – zodpovědná sexualita, příprava mladistvých na lásku a sexuální identita (RVP ZV, 2023).

Když se podíváme na rámcový vzdělávací program pro gymnázia, tak předmět biologie je hlavně zaměřen na anatomii lidského těla a jeho rozmnožovací soustavu. Výchova ke zdraví obsahuje učivo mezilidské vztahy, změny v období puberty, péči o reprodukční zdraví, techniky asistované reprodukce, psychosociální a etické chování v sexuálním životě. Konkrétní učivo je zahrnuto ve výuce – nemoci přenášené pohlavním stykem, okolnosti ovlivňující sexuální reprodukční zdraví, kriminalita spojená se sexuální motivací (jako je pornografie, pedofilie...) a skryté formy individuálního násilí, zneužívání a šikany (RVP G, 2022).

2.9.3 LGBTQ+ a tělesná výchova

Tělesná výchova je důležitý předmět. Během ní žáci pracují se svým tělem a díky tomu si mohou uvědomit svou identitu. Právě tělo často představuje klíčovou roli ve vztazích mezi žáky a obecně ve společnosti. Pro vzdělávání pomocí těla je tělesná výchova podstatným nástrojem, který je nezbytný pro rozvoj a porozumění sexuální identity žáků. Nicméně až dosud si tělesná výchova prosazovala své ideologie, které se nepřizpůsobovaly nové rozmanitosti. V rámci tělesné výchovy mají učitelé potenciál vytvořit bezpečné a nediskriminační prostředí pro všechny studenty, bez ohledu na jejich sexuální orientaci nebo gender (Piedra et al., 2016).

Na středních školách, ale také i na akademické půdě, otevřená diskuse v tělesné výchově o (homo)sexualitě neprobíhá, dokonce je spíše brána jako „tabu“ téma (Landi, 2019). Obecně sport a tělesná výchova jsou odvětví, ve kterých má převahu homofobie, heteronormativita a heterosexismus, což vytváří prostředí, které považuje za přirozené pouze heterosexuální. Za ideální jsou považovány ženské a mužské role (Silva et al., 2018). Podle Aguirre et al., 2021 vzdělávací instituce mají nejvyšší míru LGBTfobie ze všech sociálních institucí. Právě základní, střední školy a univerzity jsou brány jako nepřátelské prostory, ve kterých dominuje heteronormativita. Školní prostředí je možná nejkritičtější díky tomu, že zde žáci tráví hodně času.

Tělesná výchova je považována za předmět, který nejvíce přispívá k upevňování sexistické ideologie. Tento předmět stále podporuje tradiční ženské a mužské stereotypy během sportovních činností, tím že nepřizpůsobuje aktivity sexuálnímu vývoji. Kosciw et al., (2020) uvádí ve svém výzkumu prostory, které působí na žáky LGBTQ+ nepříjemně nebo nebezpečně. Žáci uvedli školní koupelny, šatny anebo přímo tělocvičny a atletická hřiště. Všechny zmíněné prostory měly nějakou spojitost s tělesnou výchovou. Tělesná výchova a sport zdůrazňují heteronormativitu a zastávají konzervativní postoje, které vylučují jiné sexuální orientace a genderové identity. Proto by se měli učitelé tělesné výchovy snažit o inkluzi a inovaci ve prospěch sexuální rozmanitosti i v předmětu tělesná výchova (Sáenz-Macana & Devis-Devís, 2020).

Všichni žáci mají právo cítit se ve škole příjemně a být součástí, ať už v hodinách tělesné výchovy nebo ve sportovních soutěžích bez ohledu na jejich sexuální orientaci nebo genderovou identitu. Když je LGBTQ+ žákům umožněné sportovat a jsou zapojováni do sportovních aktivit v roli spoluhráče nebo soupeře mají možnost také rozvíjet fyzický, sociální a emocionální stav jako jejich spolužáci. Účast v tělesné výchově nebo sportech zvyšuje u LGBTQ+ žáků pocit pohody a cítí se být součástí třídy („Changing the game plan,“ n.d.).

V českém rámcovém vzdělávacím programu pro základní školy a gymnázia v oblasti tělesná výchova není žádné učivo nebo téma, které by se zabývalo sexualitou a už vůbec ne LGBTQ+ (RVP G, 2022; RVP ZV, 2023). Přestože zahrnutí témat souvisejících s genderovou identitou, sexuální orientací do tělesné výchovy je klíčové pro vytvoření respektujícího prostředí („Changing the game plan,“ n.d.).

2.10 Homofobie

Od 70. let 20. století se psychologové začali více zabývat homofobií a poprvé tento termín použil v knize psychoterapeut Weinberg, který ho využil k označení nemoci. Nicméně toto označení bylo kritizováno, jelikož použitá koncovka „phobia“ znamená strach, což není přesný popis chování (Fraïssé & Barrientos, 2016). Podle Fraïssé a Barrientos (2016) jsou dva druhy homofobie. Zaprvé specifická homofobie, která se vztahuje k sexuální orientaci a běžné zaujatosti, která probíhá verbálním nebo fyzickým útokem. Dále obecnou homofobii, která nesouvisí se sexuální orientací, ale se vztahem mezi muži a ženami, kdy potlačuje maskulinitu před silnou feminizací. Ovšem za předpokladu, že tyto dva termíny se sebou nesouvisí a hierarchicky je mužský rod nadřazen ženskému. Dále může být homofobie spjata se sexismem a mužskou dominancí. Dle této definice osoba, která nemá genderovou identitu v souladu se svými biologickými znaky, by byla obětí obecné homofobie.

Smetáčková a Braun (2009) definovali homofobii:

Homofobie obava z homosexuality a homosexuálních osob, která může vést k pocitům odporu, nepřátelství až nenávisti a může se stát základem pro odmítající, zesměšňující či ubližující chování vůči homosexuálním lidem nebo vůči lidem, u nichž je homosexualita předpokládána; v současné době se pojem homofobie používá pro označení uvedených pocitů a chování vůči všem skupinám osob, které nejsou heterosexuální či se jinak vymykají genderovému řádu, tedy gayové, lesby, bisexuální a transsexuální lidé; homofobie je sociální fenomén, který má původ v genderovém uspořádání společnosti. (p. 9)

Lidé, kteří trpí homofobií se obvykle nevyhýbají takzvaným spouštěčům, což je odlišné od ostatních fobií. Neheterosexuální jedince se často snaží úmyslně vyhledat, aby je mohli verbálně napadnout nebo v extrémních případech i fyzicky. Také se s tímto pojí odpor k uzavření manželství mezi členy sexuálních menšin (Weiss, 2010).

2.10.1 Projevy homofobie

Fyzické napadení, poštuchování, skrývání věcí, omezování volného pohybu, nucení k různým činnostem, vyžadování peněz, vylučování z kolektivu, posměšky, vtipy, nadávky, pomluvy, vyhrožování, zneužívání a další projevy jsou konkrétní formy homofobie. Vrcholným projevem jsou tzv. hate crimes neboli zločiny z nenávisti, které jsou zaměřeny proti osobám určité rasy, etnicity, sexuální identity a dalším (Čechová & Hajdíková, 2016).

Homofobní obtěžování a šikana se projevují dlouhodobým, opakovaným ponižováním a urážlivými slovními výrazy, gesty, mimikou, pohyby, zprávami, fyzickými útoky a přehlížením neheterosexuálních žáků/žákyně nebo těch, kteří nevyhovují tradičním genderovým rolím (Smetáčková & Braun, 2009).

Projevy společenské averze vůči LGBTQ+ lidem často zahrnují spíše tzv. měkké formy, jako jsou nevhodné vtipy, posměšky, urážky nebo ponižování, než přímé vyhrožování či fyzické útoky. Nicméně i přesto se stále vyskytují případy obtěžování, vyhrožování a fyzické násilí vůči LGBTQ+ osobám z důvodu jejich sexuální orientace nebo genderové identity, a i když jsou tyto projevy závažnější, tím jsou méně časté (Šabatová, 2019).

2.10.2 Homofobie ve škole

Ve školním prostředí se více než pojem homofobie používá označení homofobní šikana. Homofobní šikana má stejné charakteristické rysy jako běžná šikana, ale je zaměřena proti homosexuálním, bisexuálním a transsexuálním osobám, proto jde o specifický druh šikany. Tato

šikana může být i vůči osobám, u kterých se odlišná sexualita předpokládá (Smetáčková & Braun, 2009).

Škola je místo, kde dospívající zkoumají svou pozici ve skupině vrstevníků a jak v ní obstojí. Během školního období je pro žáky důležité, zda se cítí být součástí kolektivu nebo mají pocit odmítnutí. Žáci, kteří vybočují z tradičních společenských norem týkající se „správného“ chování muže nebo ženy nebo nejsou heterosexuální, často zažívají vyloučení z kolektivu nebo jiné formy obtěžování a šikany (Hajdíková, 2016).

Vzdělávací instituce a školy jsou často místa, kde gayové, lesby a transsexuální osoby zažívají negativní situace, zkušenosti a setkávají se s předsudky a projevy homofobie, často poprvé v jejich životě. Přijetí gayů, leseb a transsexuálů ve školním prostředí rozhodně není automatické. Atmosféra školního prostředí a institucí mnohdy nutí LGBTQ+ žáky skrývat svou sexuální orientaci nebo skutečnou genderovou identitu během svého vzdělávacího procesu (Šabatová, 2019). Je důležité zdůraznit, že oběťmi homofobní šikany ve školním prostředí nejsou jen žáci, ale mohou jimi být i učitelé/učitelky ze strany žáků nebo svých kolegů. Ovšem podle studií, těchto případů je méně (Smetáčková & Braun, 2009).

Bradlow et al., (2017) upozorňují ve svém výzkumu, který probíhal na středních školách v Británii, na častý výskyt verbálního obtěžování. Respondenti během rozhovorů uváděli, že jsou ve školním prostředí často konfrontováni s urážlivými výrazy, jako jsou například gay či buzič. Použití slova „gay“ v negativním smyslu ve školách bylo právě to, co autoři zkoumali. Téměř polovina respondentů uvedla, že se s touto formou šikany setkává velmi často. Součástí výzkumu byla také otázka, která se ptala žáků na to, jakým způsobem jsou šikanováni. LGBT žáci uvedli, že převážnou formou šikany tvoří slovní nadávky a výhrůžky.

Podle Hajdíkové, (2016), která prováděla výzkum zaměřený na homofobii a transfobii v českých školách, je verbální obtěžování, především prostřednictvím vtipů, urážek a zesměšňování nejčastějším projevem homofobie. Dále také uvádí, že 6–8 % dotazovaných žáků má negativní zkušenost s touto formou obtěžování ze strany pedagogů. Fyzické napadení nebo poškození osobního majetku je méně časté.

2.10.3 Prevence homofobie ve škole

Ve školách rozlišujeme prevenci homofobie na specifickou (zaměřenou přímo proti homofobii) a nespecifickou (zaměřenou na zlepšení školního prostředí a učení se vzájemnému respektu). Dále je nezbytné, aby škola odmítala jakékoliv projevy homofobního chování ve školním vzdělávacím programu, ale také na webových stránkách školy. Každá škola by měla mít vytvořena školní nebo třídní pravidla, která jasně stanovují, jaké chování není tolerováno a

v případě porušení pravidel, jaké jsou následky. S pravidly jsou žáci seznámeni na začátku školního roku. Dále je užitečné, když se žákům detailně vysvětlí pojem homofobní jazyk neboli urážky a co se považuje za homofobní obtěžování. Na základě pravidel je důležité stanovit postup pro pedagogy a žáky, kteří se osobně setkali s nevhodným chováním nebo byli jeho svědky. Je třeba určit kontaktní osobu, například výchovného poradce, metodika prevence nebo školního psychologa, na kterou se můžeme obrátit v případě problému (Smetáčková & Braun, 2009).

Řada studií na téma šikany ve školním prostředí ukázala, že třikrát častější je obecná šikana než homofobní šikana. V České republice byly prováděny studie, které se zabývaly retrospektivním pohledem a ukázaly, že víc jak třetina mladých gayů a leseb na středních školách zažila projevy homofobní šikany nebo obtěžování (Budinská, 2012).

V České republice jsou specializované služby zaměřené na tuto problematiku zatím dostupné jen v omezené míře. Některé nevládní neziskové organizace poskytují preventivní programy, jako jsou například Poradna pro občanství/občanská a lidská práva, GaTe, STUD nebo Člověk v tísni. Pokud se jedná o závažné případy šikany, je vhodné kontaktovat pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny, kteří mají zkušenosti s řešením šikany obecně, ale ve většině případů jsou méně obeznámeni se specifickými rysy homofobní šikany. V případě podezření ze spáchání trestného činu, je nutné se řídit pokyny Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a kontaktovat Policii České republiky (Budinská, 2012).

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem diplomové práce je zmapovat názory studentů tělesné výchovy navazujícího magisterského studia Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci na problematiku LGBTQ+.

3.2 Dílčí cíle

- 1) Zjistit, jaké znalosti mají studenti učitelství tělesné výchovy o problematice LGBTQ+.
- 2) Zjistit, jak se staví studenti učitelství tělesné výchovy k rodičovství a výchově homosexuálně orientovaných párů.
- 3) Zjistit, jaký názor by zaujali studenti učitelství tělesné výchovy k žákovi/žákyni s jinou než heterosexuální orientací.
- 4) Zjistit, jak se staví studenti učitelství tělesné výchovy k znemožnění reprodukčních funkcí při změně genderu.
- 5) Zjistit názor studentů učitelství tělesné výchovy na úpravu hygienické normy, která umožňuje zrušení oddělené toalety podle genderu.
- 6) Zjistit, jak jsou studenti učitelství tělesné výchovy připraveni na práci se žáky LGBTQ+.

3.3 Výzkumné otázky

- 1) Jaké jsou znalosti studentů učitelství tělesné výchovy v rámci problematiky LGBTQ+?
- 2) Jaké jsou názory studentů učitelství tělesné výchovy k rodičovství a výchově homosexuálně orientovaných párů?
- 3) Jak by studenti učitelství tělesné výchovy přistupovali k žákovi/žákyni s neheterosexuální orientací?
- 4) Jaký názor zastávají studenti učitelství tělesné výchovy k znemožnění reprodukčních funkcí při změně genderu?
- 5) Jakým způsobem vnímají studenti učitelství tělesné výchovy úpravu hygienické normy, která umožňuje zrušení oddělené toalety podle genderu?

- 6) Jakým způsobem jsou studenti učitelství tělesné výchovy připraveni na práci se žáky LGBTQ+?

4 METODIKA

Přehled teoretické části diplomové práce vychází z analýzy odborné literatury a internetových zdrojů zabývajících se daným tématem. Poznatky z odborné literatury jsem získala z knihovny Univerzity Palackého v Olomouci a vědecké články z internetových databází ProQuest a Google Scholar, v různých cizích jazycích.

4.1 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvořilo 60 studentů navazujícího studia na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Studenti jsou ve věku od 23 do 29 let, jedná se o studenty učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň základní školy a střední školy v kombinaci s druhou aprobací, učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň základní školy a střední školy se specializacemi nebo učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň základní školy a střední školy a ochrana obyvatelstva. Jde o studenty čtvrtého a pátého ročníku, jak prezenčního studia, tak kombinovaného.

4.2 Metody sběru dat

Zde jsem využila anketní šetření, které se uskutečnilo v období od března do začátku dubna 2024, probíhalo internetovou formou přes server Survio. Anketa obsahovala 39 otázek, které byly složeny z uzavřených, polouzavřených a otevřených otázek (Příloha 2). Respondenty byli studenti navazujícího studia učitelství tělesné výchovy 2. stupně základních škol a středních škol s různým zaměřením. Byli osloveni písemnou formou prostřednictvím sociální sítě Messenger a požádáni o vyplnění anketního šetření, které se věnuje názorům budoucích učitelů tělesné výchovy na problematiku LGBTQ+. Studenti prostřednictvím sociální sítě byli informováni o způsobu vyplňování ankety, účelu anketního šetření, možnosti odstoupení z výzkumu, anonymitě a také o tom, že zahájením vyplňování souhlasí s tím, že data budou zpracována a následně použita v diplomové práci. V úvodu ankety byl znovu popsán způsob odpovídání na otázky a také uvedené zdroje, ze kterých byly některé otázky čerpány. Otázky anketního šetření číslo (7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 26) byly převzaty z diplomové práce (Beranová, 2022) a otázky číslo (21, 22, 23 a 24) byly převzaty z bakalářské práce (Lásková, 2022). Obě uvedené práce jsou zařazeny do referenčního seznamu.

Na základě žádosti byl projekt 27. 8. 2021 pod jednacím číslem 83/2021 schválen Etickou komisí FTK UP.

4.3 Statistické zpracování dat

K získání výzkumných dat byla použita kvantitativní metoda. Sběr informací probíhal prostřednictvím anketního šetření, které bylo z části vytvořené autorem diplomové práce a některé otázky byly převzaty z diplomové práce (Beranová, 2022) a bakalářské práce (Lásková, 2022). Získaná data byla zpracována na serveru Survio a dále upravena v Microsoft Excel a Microsoft Word do grafů. Výsledky jsou interpretovány pomocí zpracování do sloupcových grafů.

5 VÝSLEDKY

V této části práce jsou zpracovány výsledky anketního šetření, které se zabývalo názory vysokoškolských studentů tělesné výchovy na problematiku LGBTQ+, konkrétně se jednalo o studenty navazujícího studia učitelství tělesné výchovy, učitelství tělesné výchovy s druhou aprobací a učitelství tělesné výchovy a ochrana obyvatelstva. Respondenty anketního šetření byli studenti Univerzity Palackého v Olomouci a pouze Fakulty tělesné kultury. Výsledky anketního šetření jsou zpracovány do sloupcových grafů a slovně ohodnoceny, budou je členit do podkapitol dle jednotlivých dílčích cílů diplomové práce.

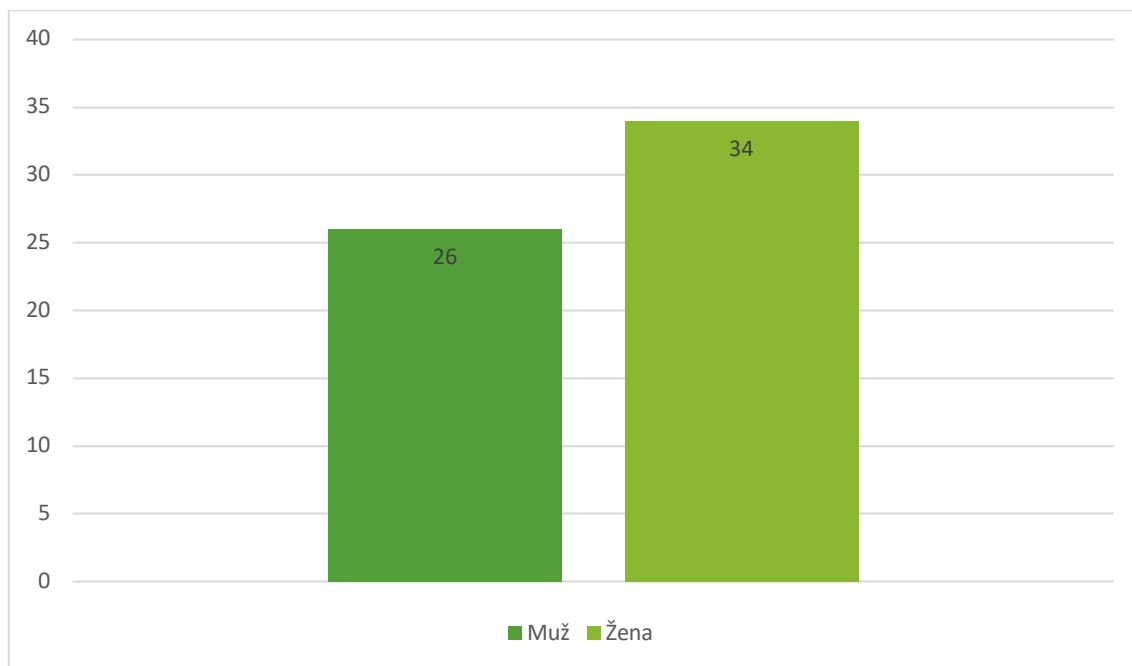
5.1 Úvodní informace

První část anketního šetření byla zaměřena na úvodní informace o respondentech, jednalo se o otázky (číslo 1, 2, 3, 4, 5).

Obrázek 1 zaznamenává pohlaví respondentů, tato otázka byla v anketním šetření uzavřená. Respondenti měli na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 1

Graf uvádí, pohlaví respondentů (n=60)

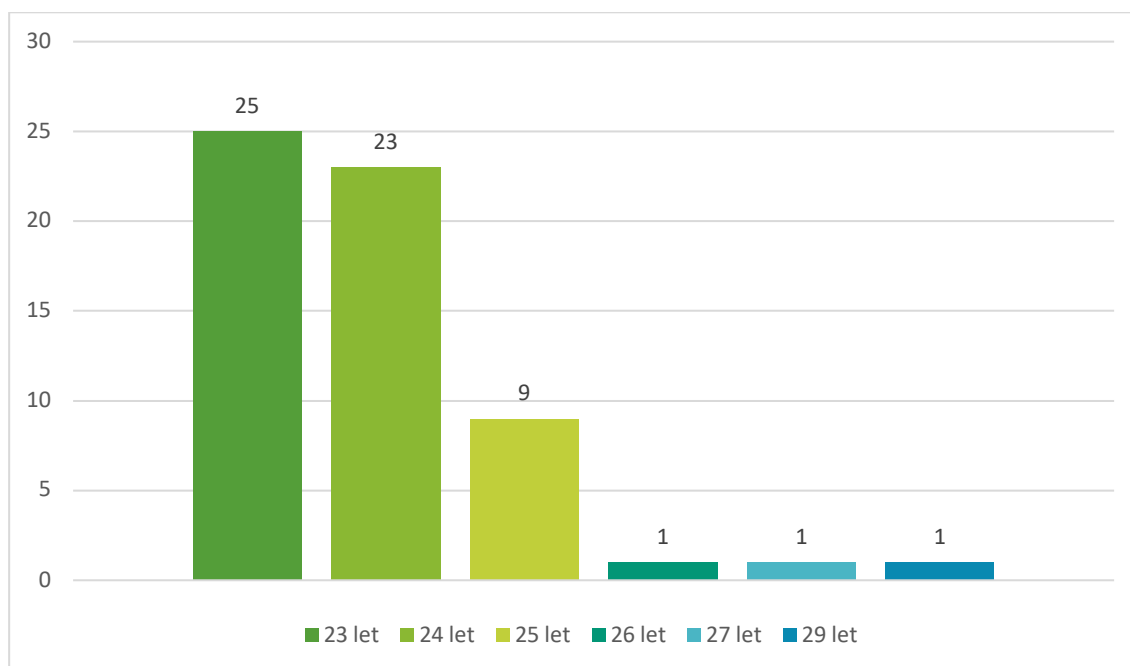
Poznámka. n = počet respondentů.

Graf znázorňuje, že 26 respondentů (43,3 %) uvedlo, že jsou muži a 34 respondentů (56,7 %) vybralo ženské pohlaví.

Obrázek 2 zaznamenává věk respondentů, tato otázka byla v anketním šetření otevřená. Respondenti psali vlastní odpověď.

Obrázek 2

Graf uvádí, věk respondentů (n=60)

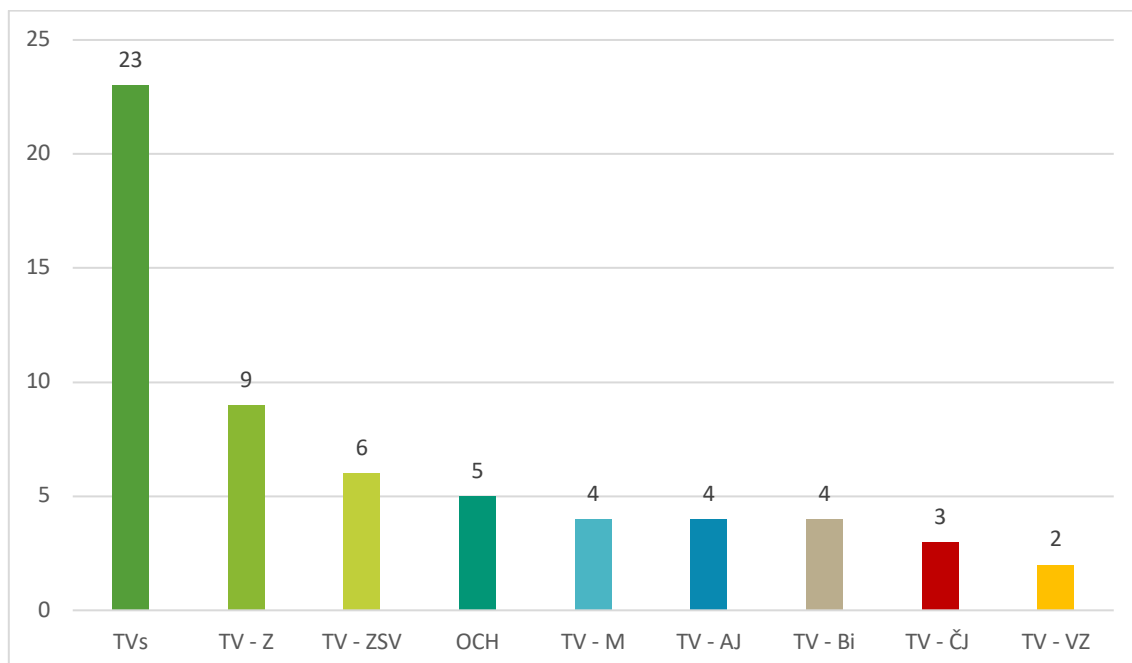
Poznámka. n = počet respondentů.

Z 60 respondentů 25 (41,7 %) má 23 let, 23 respondentů (38,3 %) má 24 let, 9 respondentů (15 %) má 25 let a vždy 1 respondent (5 %) má 26, 27 a 29 let.

Obrázek 3 zaznamenává studijní obory respondentů, tato otázka byla také v anketním šetření otevřená. Respondenti psali vlastní odpověď.

Obrázek 3

Graf uvádí, studijní obory (n=60)

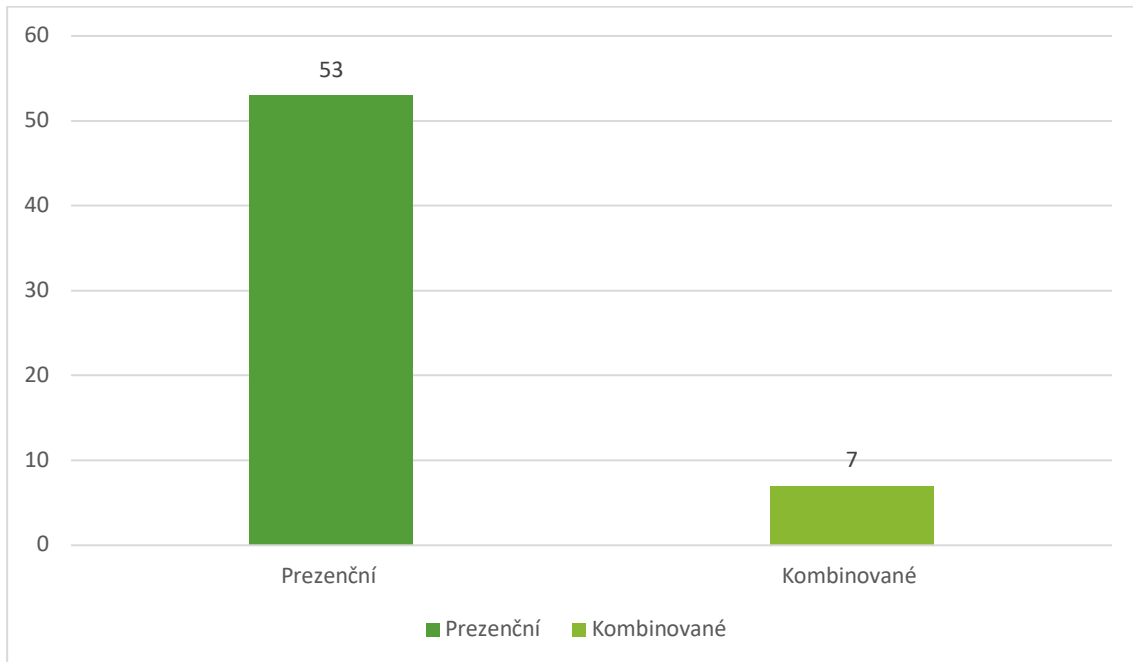
Poznámka. n = počet respondentů.

Tento graf uvádí studijní obory. 23 respondentů (38,3 %) studují samostatnou tělesnou výchovu se specializacemi, 9 respondentů (15 %) tělesnou výchovu se zeměpisem, 6 respondentů (10 %) tělesnou výchovu se základy společenských věd, 5 respondentů (8,3 %) tělesnou výchovu a ochrana obyvatelstva, 4 respondenti (6,7 %) tělesnou výchovu s matematikou, 4 respondenti (6,7 %) tělesnou výchovu s anglickým jazykem, 4 respondenti (6,7 %) tělesnou výchovu s biologií, 3 respondenti (5 %) tělesnou výchovu s českým jazykem a 2 respondenti (3,3 %) tělesnou výchovu s výchovou ke zdraví.

Obrázek 4 vyjadřuje formu studia respondentů, tato otázka byla v anketním šetření uzavřená. Respondenti měli na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 4

Graf uvádí, formu studia (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

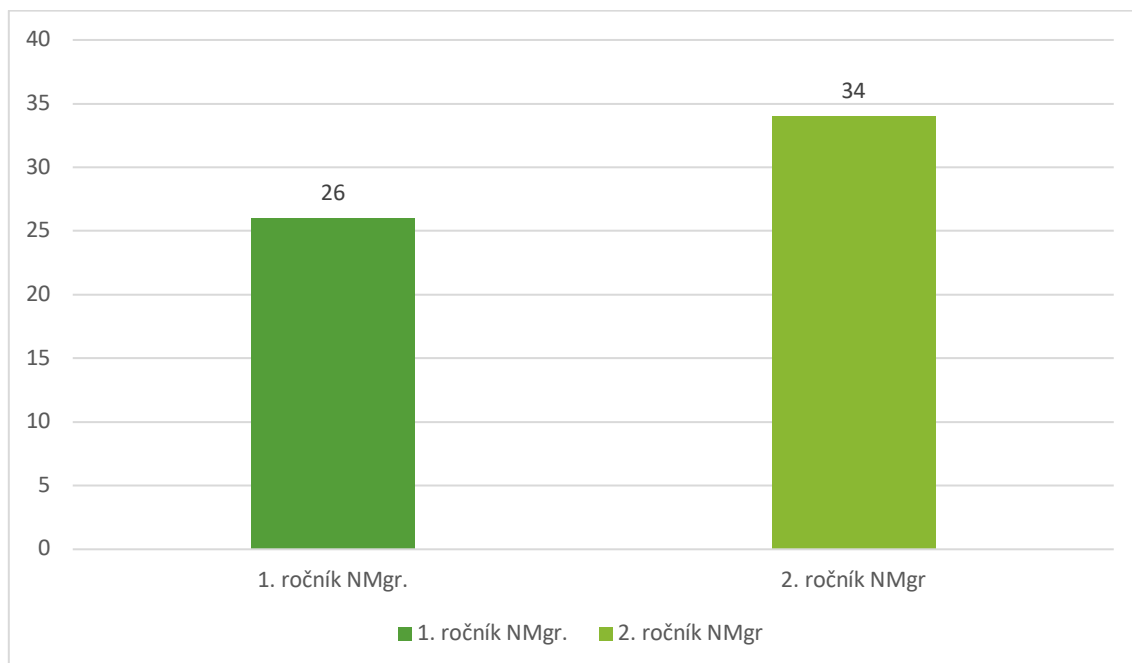
Z grafu vyplývá, že 53 respondentů (88,3 %) studuje prezenční formou a 7 respondentů (11,7 %) kombinovanou formou.

Obrázek 5 byl zaměřen na zjištění studijního ročníku respondentů, tato otázka byla v anketním šetření uzavřená. Respondenti měli na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 5

Graf uvádí, studijní ročník (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Na základě tohoto grafu můžeme vidět, že 26 respondentů (43,3 %) studuje 1. ročník navazujícího magisterského studia a 34 respondentů (56,7 %) 2. ročník navazujícího magisterského studia.

5.2 Znalosti studentů učitelství tělesné výchovy o problematice LGBTQ+

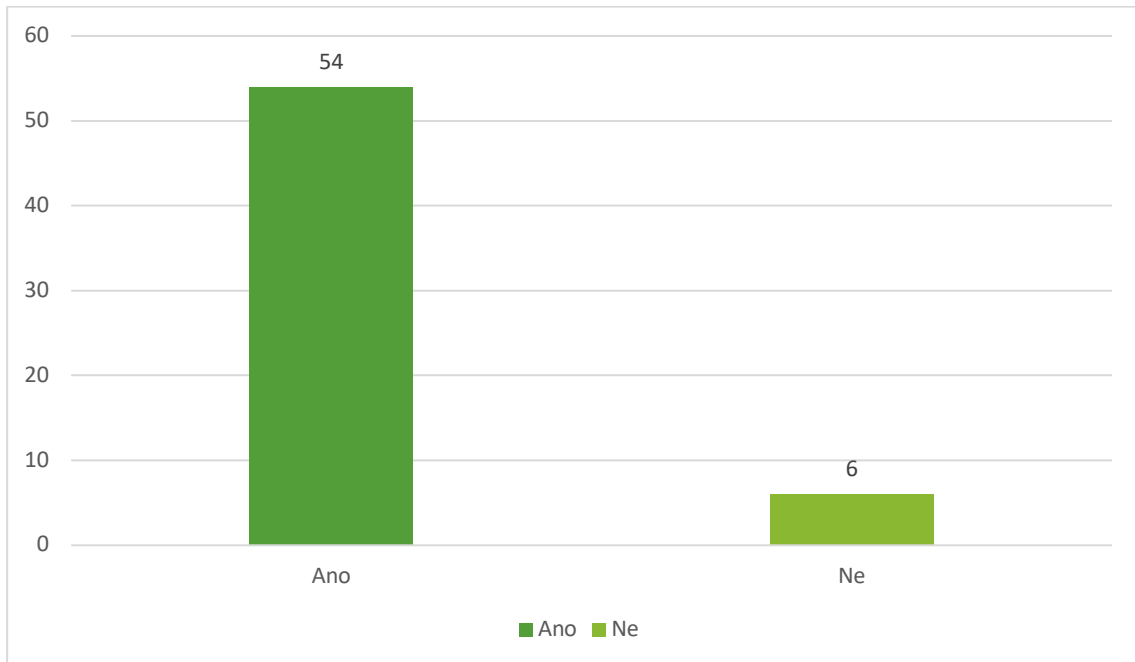
Tato kapitola bude vycházet z dílčího cíle číslo 1, který zní: „Zjistit jaké znalosti mají studenti učitelství tělesné výchovy o problematice LGBTQ+.“ V anketním šetření se znalostmi budoucích učitelů v oblasti LGBTQ+ zabývaly otázky (číslo 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 a 29).

Obrázek 6 vyjadřuje otázku č. 6, která zněla: „**Znáte význam zkratky LGBTQ+?**“

Zaznamenává znalosti studentů učitelství tělesné výchovy zkratky LGBTQ+. V této otázce měli respondenti na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 6

Znalost významu zkratky LGBTQ+ (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

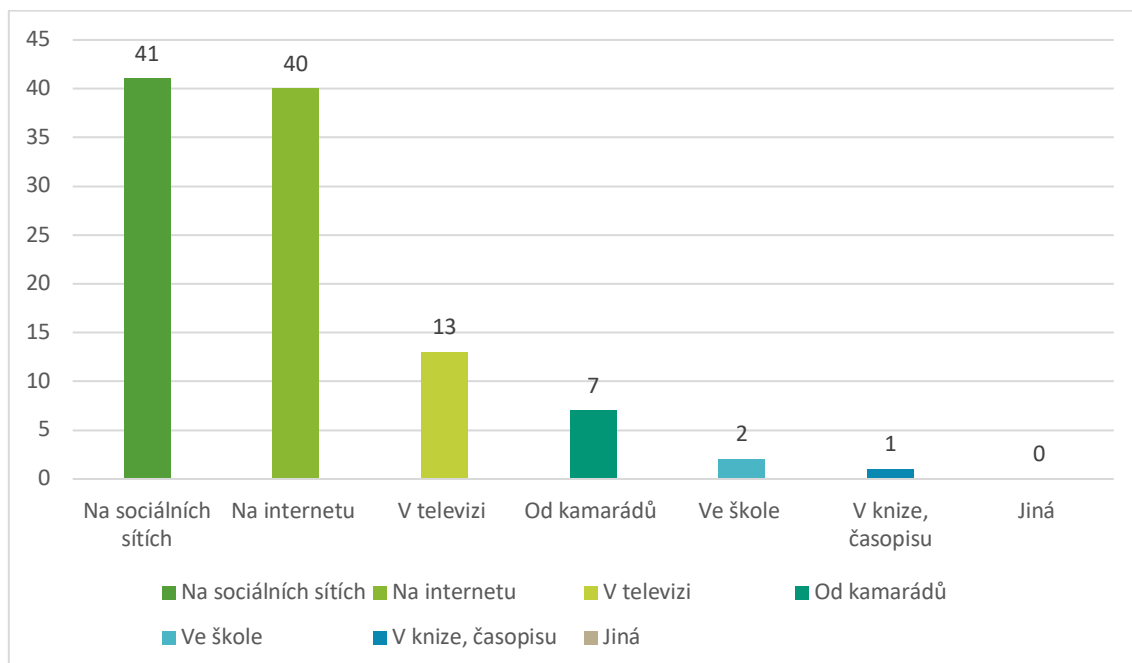
Z grafu vyplývá, že většina 54 respondentů (90 %) zná význam zkratky LGBTQ+ a jen pouhých 6 respondentů (10 %) neví, co uvedená zkratka znamená.

Obrázek 7 vyjadřuje otázku z anketního šetření č. 7, která zněla: „**Kde jste se dozvěděl/a nejvíce informací o LGBTQ+?**“

Tato otázka byla zaměřena na způsob získání informací a znalostí respondentů o problematice LGBTQ+. Na výběr měli z několika možností a mohli si vybrat jednu možnost nebo i více možností. Na otázku odpovědělo 60 respondentů, kteří vybrali 104 odpovědí.

Obrázek 7

Zdroj získání informací respondentů o LGBTQ+ (n=104)

Poznámka. n = počet odpovědí.

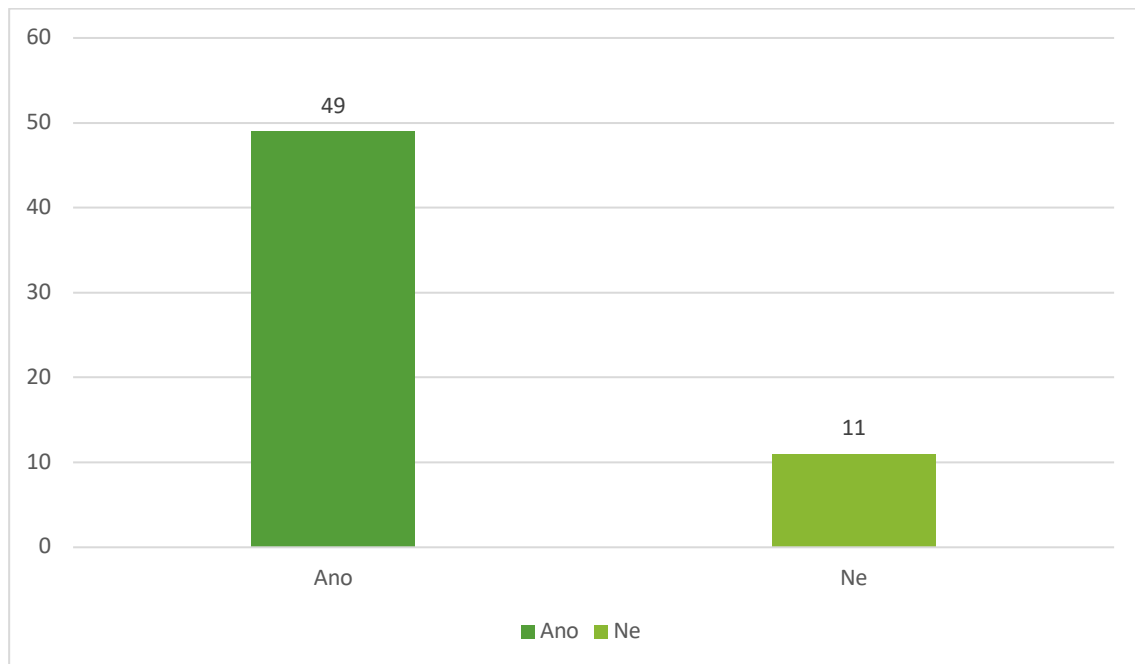
Nejčastější odpovědi byly na sociálních sítích a na internetu. Možnost na sociálních sítích byla zvolena 41x tedy (39,4 %) a na internetu 40x (38,5 %), což znamená, že většina respondentů získala informace o LGBTQ+ prostřednictvím sociálních sítí a internetu. Dále respondenti uvedli, že získali informace o LGBTQ+ z televize 13x (12,5 %), od kamarádů 7x (6,7 %), ve škole 2x (1,9 %) a z knihy nebo časopisu 1x (1 %).

Obrázek 8 vyjadřuje otázku č. 8, která zněla: „**Probíral/a jste někdy s někým téma LGBTQ+?**“

Obrázek uvádí, zda studenti učitelství tělesné výchovy někdy diskutovali o tématu LGBTQ+. V této otázce měli respondenti na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 8

Graf uvádí, zda respondenti někdy probírali LGBTQ+ (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

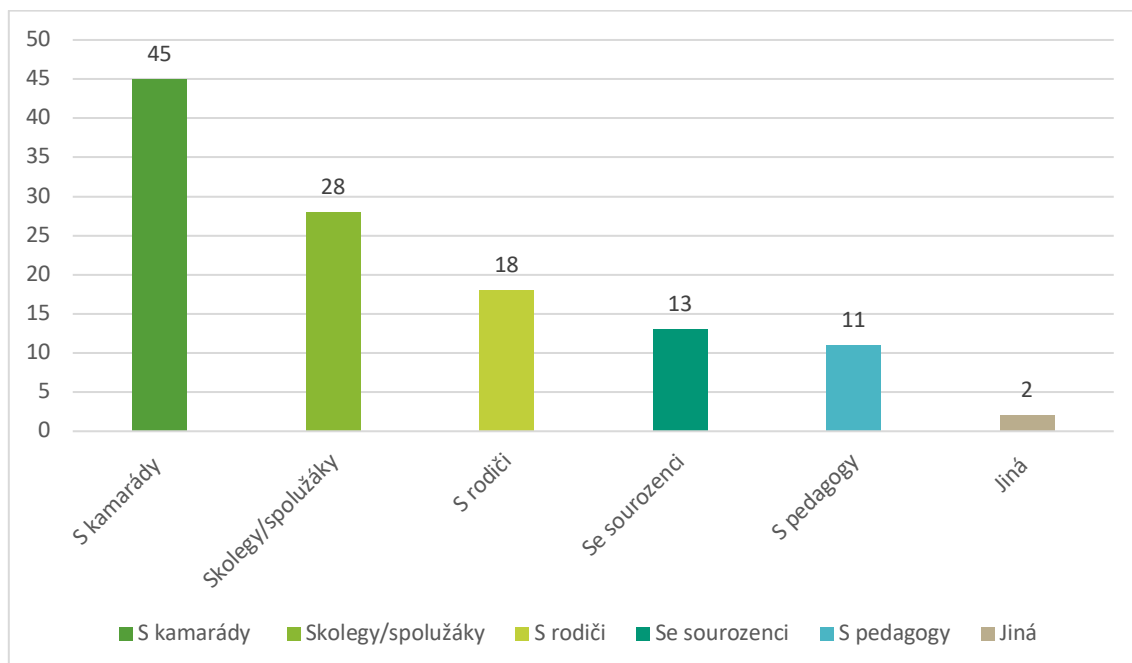
Otázka číslo 8 měla zjistit, zda respondenti někdy probírali s někým téma týkající se leseb, gayů, bisexuálů, transgender osob nebo queer. 49 respondentů odpovědělo ano (81,7 %) a 11 respondentů ne (18,3 %).

Obrázek 9 vyjadřuje otázku z anketního šetření č. 9, která zněla: „**Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano, s kým jste toto téma probíral/a?**“

Tato otázka navazovala na 8. otázku, jelikož v případě, že respondenti v 8. otázce odpověděli „ano“, tak byla pro ně povinná i otázka 9. Respondenti měli na výběr z několika odpovědí, ze kterých mohli vybrat jednu nebo více možností. Na otázku odpovědělo 49 respondentů, kteří vybrali 117 odpovědí.

Obrázek 9

Diskuse respondentů na téma LGBTQ+ (n=117)

Poznámka. n = počet odpovědí.

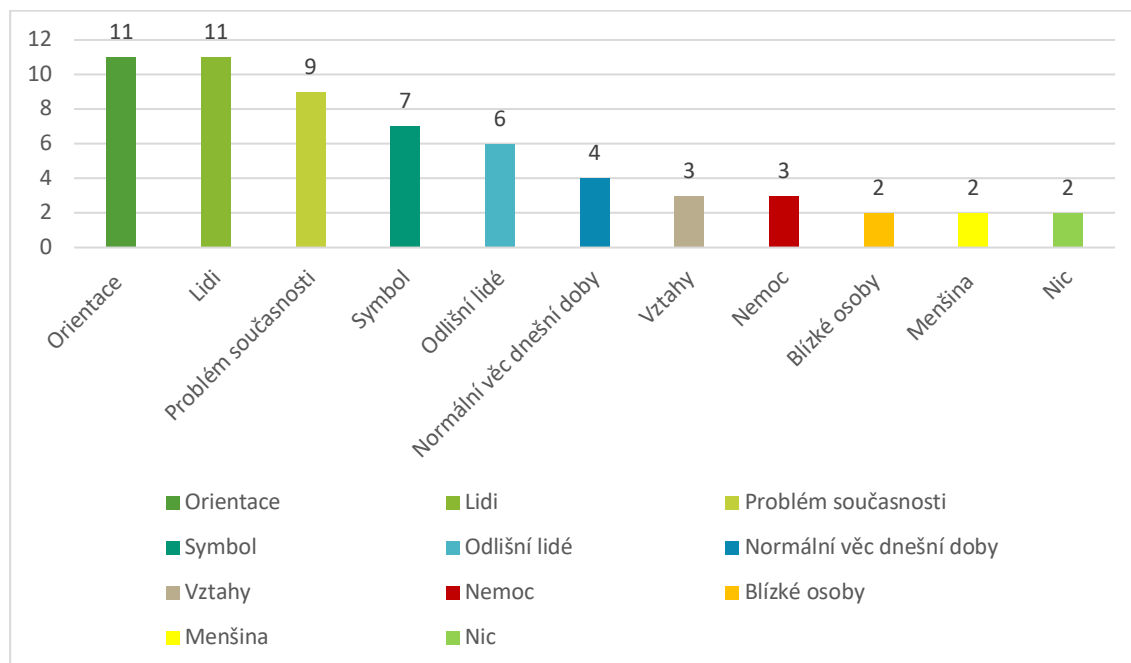
Nejčastější odpověď byla s kamarády, která byla označena 45x (38,5 %) a s kolegy/spolužáky 28x (23,9 %). Dále bylo s rodiči 18x (15,4 %), se sourozenci 13x (11,1 %) a s pedagogy 11x (9,4 %). V této otázce měli respondenti možnost zvolit i odpověď jiná, což jim umožňovalo napsat svou vlastní odpověď. Odpověď jiná byla zvolena 2x a oba respondenti uvedli, že probírali téma LGBTQ+ s partnerem.

Obrázek 10 vyjadřuje otázku č. 10, která zněla: „**Co vás napadne jako první, když slyšíte slovo lesba – gay – bisexuál – transgender – queer?**“

Otázka byla otevřená, respondenti neměli na výběr z odpovědí, ale museli na ni odpovědět vlastními slovy. Odpovědi jsem rozřadila do jedenácti kategorií, které jsou zaneseny do grafu, aby byly odpovědi přehlednější a jednodušší na zpracování. Kategorií je jedenáct, jak jsem již uvedla, a jsou následující: orientace, lidi, problém současnosti, duha, odlišní lidé, normální věc dnešní společnosti, vztahy, nemoc, blízké osoby, menšina a nic.

Obrázek 10

Co napadne respondenty, když slyší slovo lesba – gay – bisexuál – transgender – queer (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

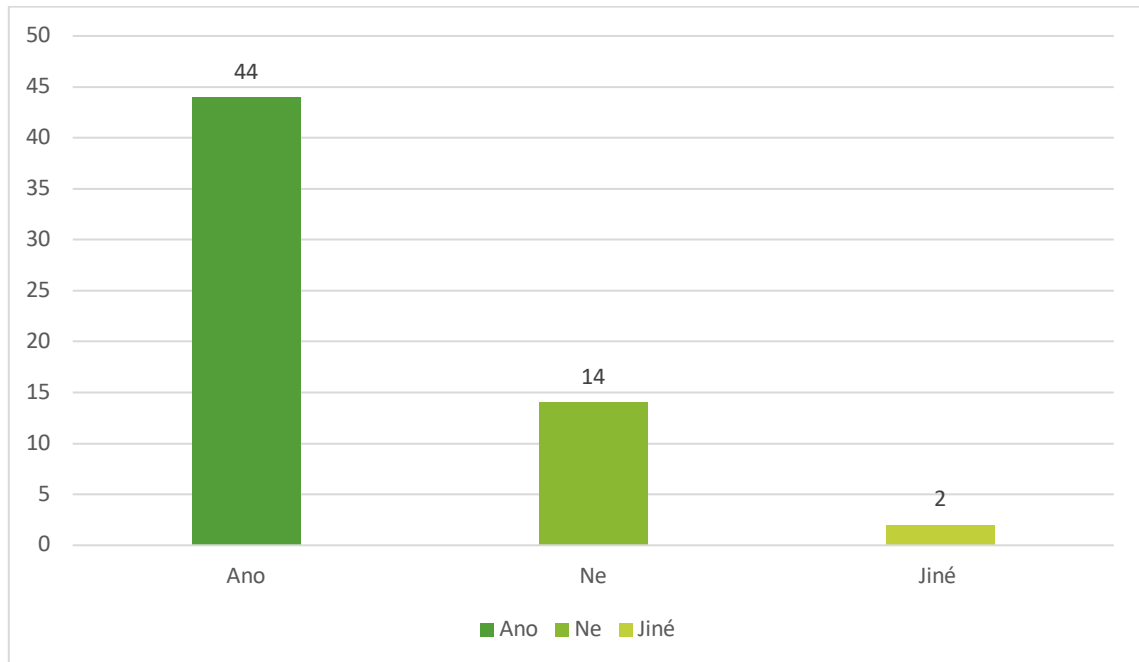
Nejvíce odpovědí se vztahovalo ke kategorii orientace, takto odpovědělo 11 respondentů (18,3 %) a ke kategorii lidi, také 11 respondentů (18,3 %). Dále respondenti uváděli, že mají s touto zkratkou spojené (normální lidé, ale bojí se, že je společnost odsoudí, téma, které rozděluje společnost), proto jsem další kategorii nazvala problém současnosti. Právě 9 respondentů (15 %) se takto vyjádřilo. Dále se 7 respondentům (11,8 %) vybavila duha, která je symbolem LGBTQ+. 6 respondentů (10 %) uvedlo, že je to určitá odlišnost a 4 respondenti (6,7 %) normální věc dnešní doby. Další kategorie byla nazvána jako vztahy, 3 respondenti (5 %) a stejný počet respondentů 3 (5 %) měla kategorie nemoc. Celkem 2 respondenti (3,3 %) si představili blízké osoby, a také 2 (3,3 %) respondenti si zase pod rozepsanými pojmy LGBTQ+ představili menšinu. Pouze 2 (3,3 %) si pod pojmy lesba, gay, bisexuál, transgender a queer nepředstaví nic.

Obrázek 11 vyjadřuje otázku č. 11, která zněla: „**Znáte osobně někoho, kdo patří k LGBTQ+?**“

Uvádí, zda studenti učitelství tělesné výchovy znají osobně jedince, který se hlásí k LGBTQ+ komunitě. V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí, kdy mohli označit „ano“, „ne“ nebo „jiné“, ve které napsali vlastní odpověď. Tato odpověď je napsána pod grafem.

Obrázek 11

Osobní znalost respondentů člena LGBTQ+ komunity (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

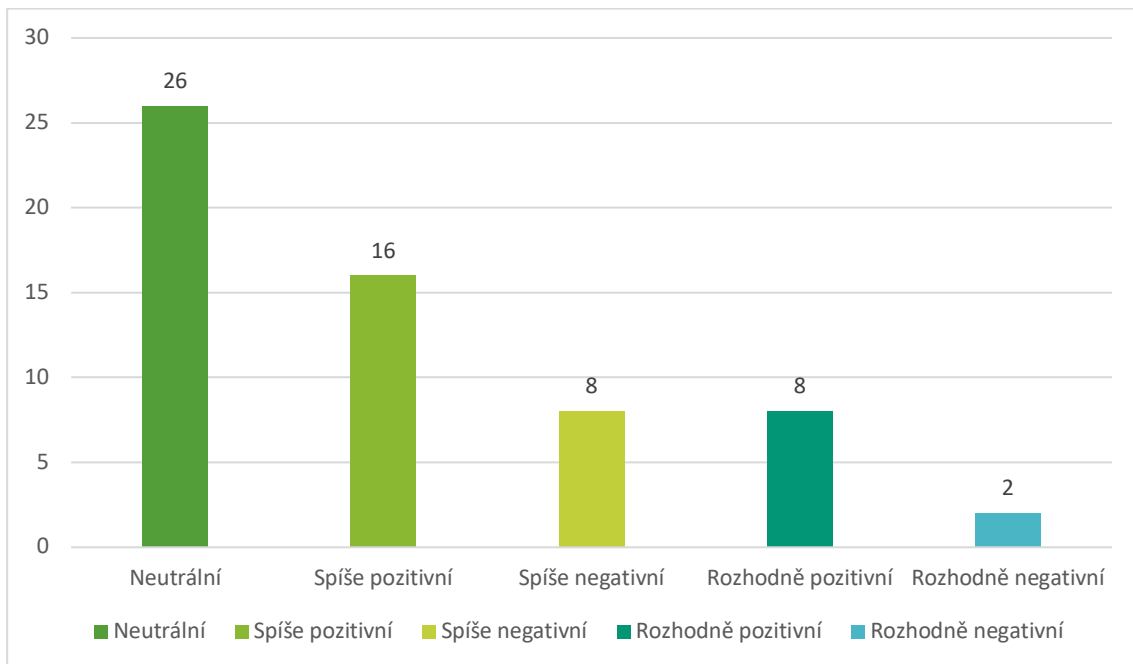
Z grafu vyplývá, že 44 respondentů (73,3 %) zná osobně někoho, kdo patří k LGBTQ+, tedy odpověděli kladně. 14 respondentů (23,3 %) uvedlo, že nezná žádnou osobu LGBTQ+ a 2 respondenti (3,3 %) zvolili možnost jiná, ve které jeden uvedl, že neví, jestli někoho zná. Druhý respondent si zase není jistý, jestli se osoba, kterou zná, k LGBTQ+ přímo hlásí.

Obrázek 12 vyjadřuje otázku č. 12, která zněla: „**Jaký zastáváte postoj k LGBTQ+ komunitě?**“

V anketním šetření měla tato otázka odpovědi více rozepsány, aby respondenti lépe věděli, co si pod ní mají představit. Odpovědi byly rozepsány následovně: rozhodně pozitivní (komunitu podporuji, například jejich práva), spíše pozitivní (komunitu akceptuji, ale nijak ji nepodporuji), neutrální (nemám vyhraněné názory, ale respektuji ji), spíše negativní (význam komunity nechápu, nerozumím ji), rozhodně negativní (ke komunitě cítím nenávisť). Do grafu jsem již přenesla pouze zkrácené odpovědi.

Obrázek 12

Postoj respondentů k LGBTQ+ komunitě (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Neutrální postoj k LGBTQ+ komunitě zastává 26 respondentů (43,3 %), 16 respondentů (26,7 %) spíše pozitivní a 8 respondentů (13,3 %) rozhodně pozitivní, což znamená, že většina (83,3 %) budoucích učitelů má kladný vztah k LGBTQ+ komunitě. Dále 8 respondentů (13,3 %) uvedlo, že mají spíše negativní postoj a 2 respondenti (3,3 %) dokonce rozhodně negativní.

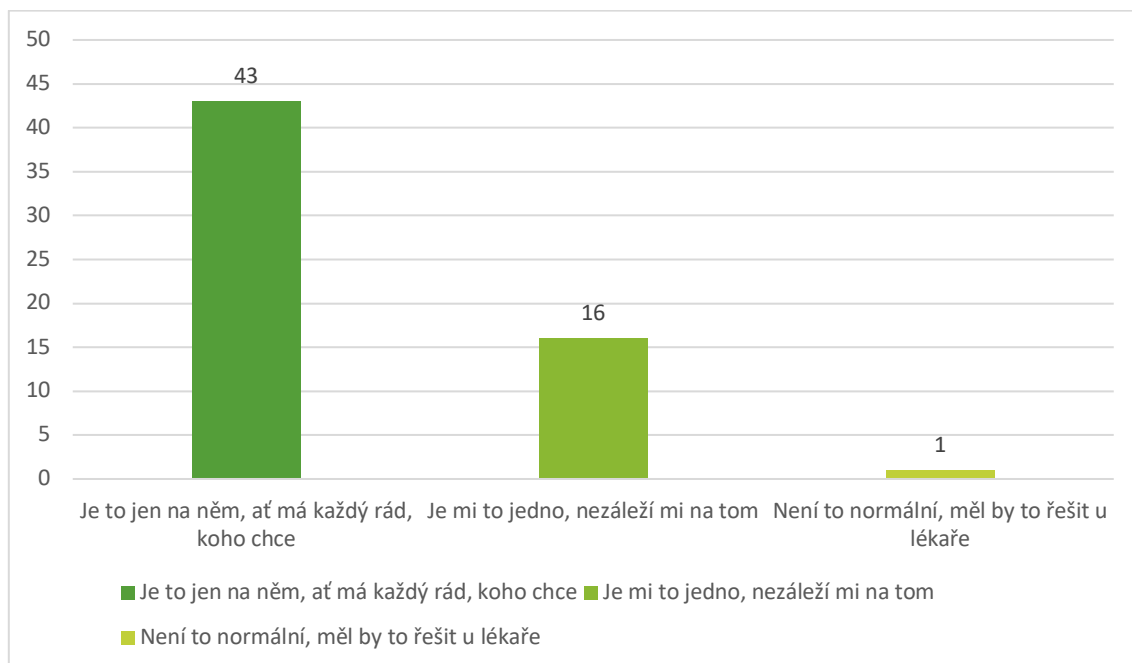
Obrázek 13 vyjadřuje otázku č. 29, která zněla: „**Když se člověku líbí muži i ženy stejně...**“

Vystihuje, jaký mají názor studenti učitelství tělesné výchovy na jedince, kterému se líbí muži i ženy stejně. V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí.

Obrázek 13

Názor respondentů na bisexualitu (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Z 60 respondentů 43 (71,7 %) uvedlo, že každý může mít rád koho chce a toto rozhodnutí je jen na něm. Dále 16 respondentů (26,7 %) zastává názor, že jim to je jedno, nijak jim na tom nezáleží, nijak je nepodporují, ale ani neodrazují. Pouze 1 respondent (1,7 %) vnímá bisexualitu jako nenormální, tyto jedinci by to měli řešit u lékaře.

5.3 Názory studentů učitelství tělesné výchovy k rodičovství a výchově homosexuálně orientovaných párů

Tato kapitola bude vycházet z dílčího cíle číslo 2, který zní: „Zjistit, jak se staví studenti učitelství tělesné výchovy k rodičovství a výchově homosexuálně orientovaných párů.“ V anketním šetření se tímto zabývaly otázky (číslo 13, 14, 15, 16 a 18).

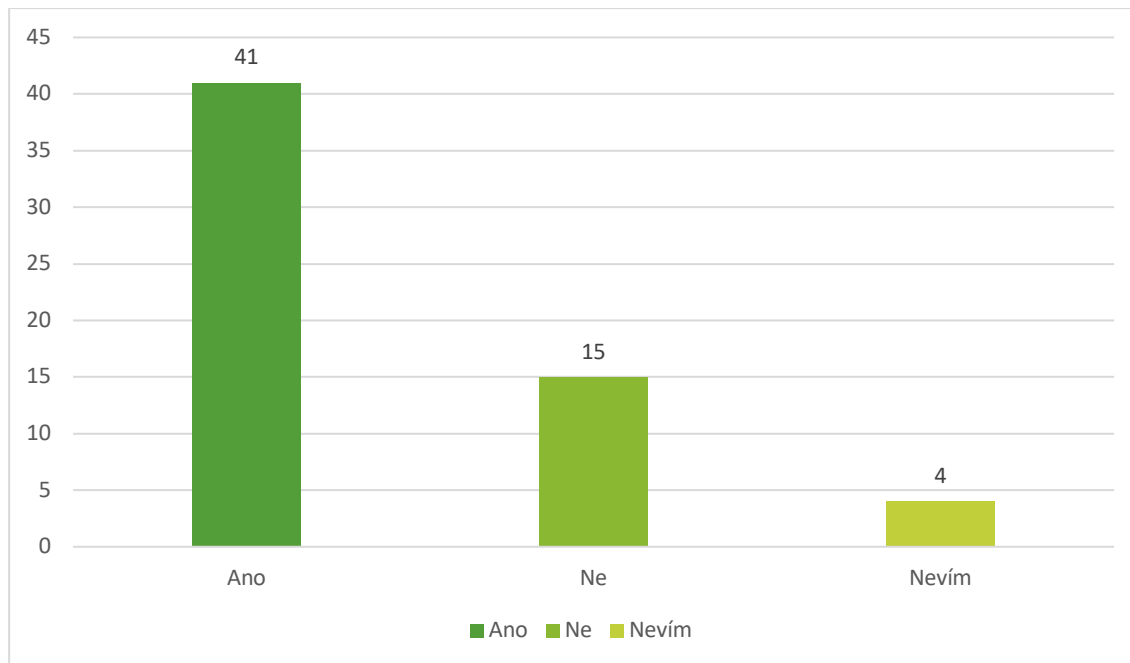
Obrázek 14 vyjadřuje otázku č. 13, která zněla: „Souhlasil/a byste s možností uzavření manželství LGBTQ+ jedinců, se kterou by souvisely i veškerá práva a povinnosti, které ze sňatku vyplývají (např. Osvojení dítěte)?“

Obrázek zaznamenává názor studentů učitelství tělesné výchovy na uzavření sňatku jedinců LGBTQ+ komunity, kteří by tímto nabyli i stejná práva i povinnosti, jako heterosexuální

manželé. Označením práva a povinnosti ve spojitosti s manželstvím se myslí například osvojení dítěte. V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí.

Obrázek 14

Názor respondentů na manželství LGBTQ+ jedinců (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

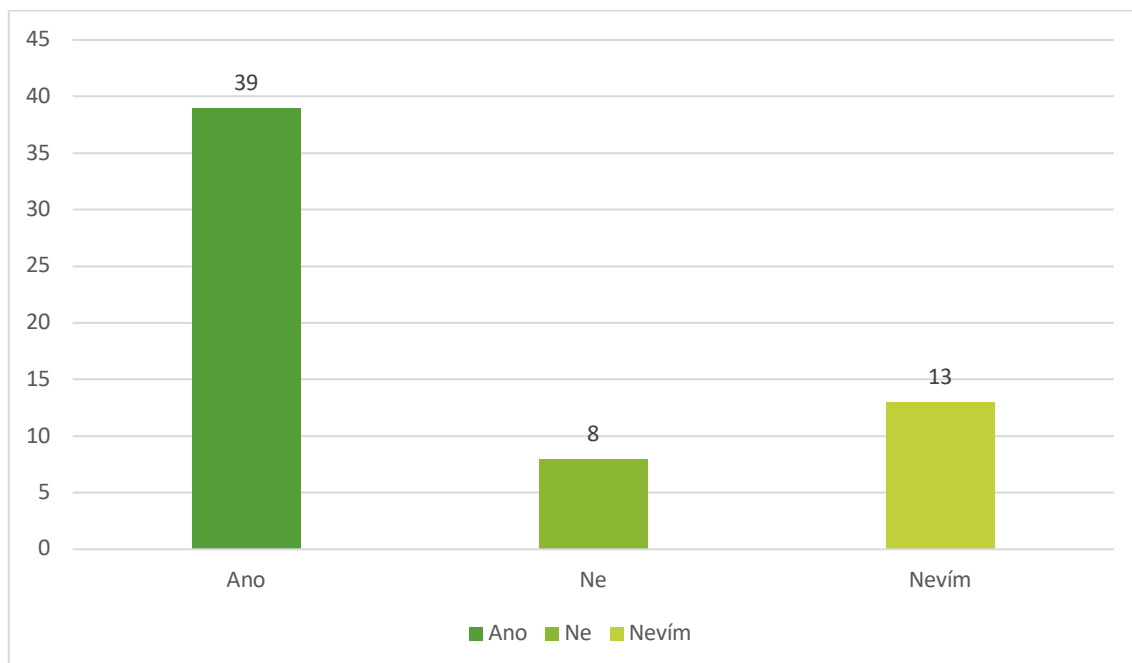
Z grafu je patrné, že 41 respondentů (68,3 %) souhlasí s možností uzavření manželství LGBTQ+ jedinců, a také s tím, že by měli stejná práva a povinnosti v manželství jako heterosexuální manželé. Avšak 15 respondentů (25 %) s manželstvím LGBTQ+ jedinců nesouhlasí a 4 respondenti (6,7 %) si nejsou jistí, neví.

Obrázek 15 vyjadřuje otázku č. 14, která zněla: „**Souhlasíte s výchovou dítěte v LGBTQ+ komunitě?**“

Obrázek vyjadřuje názor studentů učitelství tělesné výchovy na výchovu dítěte v LGBTQ+ komunitě. V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí.

Obrázek 15

Názor respondentů na výchovu dítěte v LGBTQ+ komunitě (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

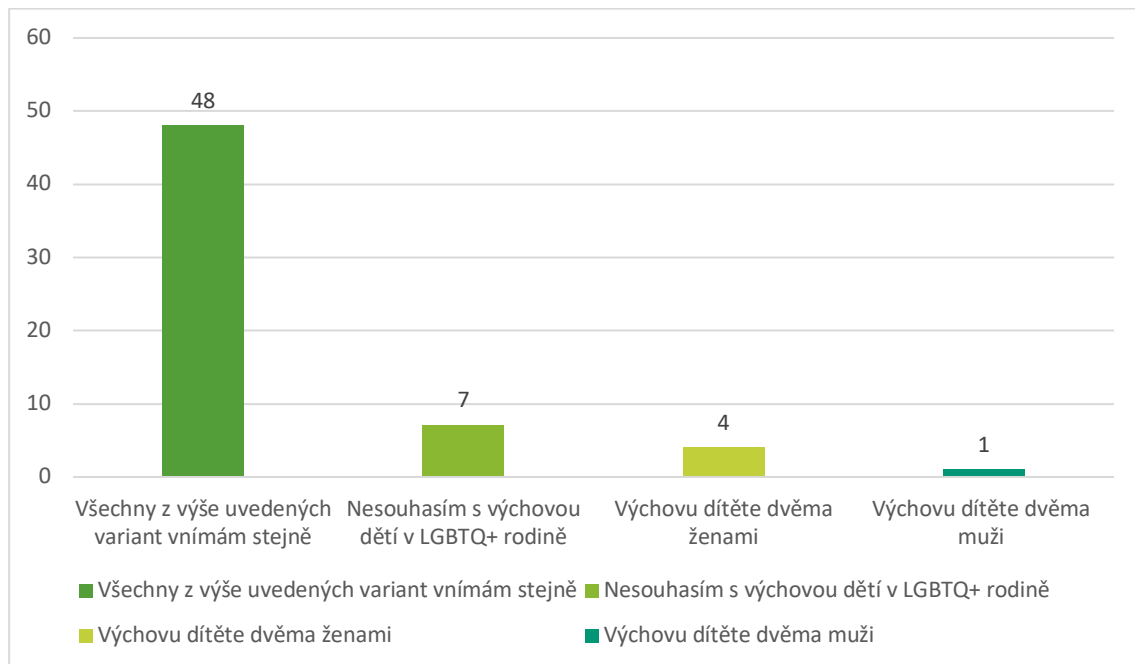
Z 60 respondentů 39 (65 %) uvedlo, že souhlasí s výchovou dítěte v LGBTQ+ komunitě, 8 respondentů (13,3 %) s výchovou jednoznačně nesouhlasí a 13 respondentů (21,7 %) si nejsou jisti.

Obrázek 16 vyjadřuje otázku č. 15 z anketního šetření, která zněla: „**Jaký máte názor na výchovu nezletilého dítěte LGBTQ+ rodinou, jakou variantu byste vybral/a?**“

Ta se ptala na názor studentů učitelství na výchovy nezletilého dítěte LGBTQ+ rodinou a popřípadě, jakou variantu by zvolili. V anketním šetření byly odpovědi této otázky řazeny následovně: výchovu dítěte dvěma ženami, výchovu dítěte dvěma muži, všechny z výše uvedených variant vnímám stejně, nesouhlasím s výchovou dítěte v LGBTQ+ rodinou.

Obrázek 16

Názor respondentů na výchovu nezletilého dítěte LGBTQ+ rodinou (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

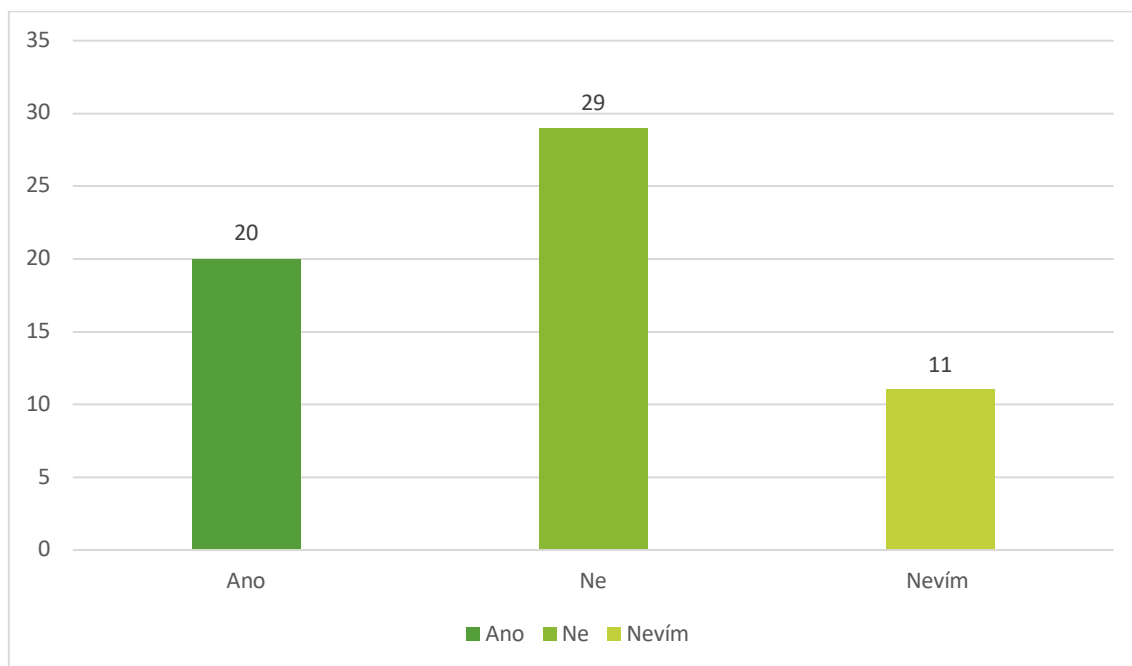
Z 60 respondentů 48 (80 %) vnímá stejně výchovu dítěte dvěma ženami, jako výchovu dítěte dvěma muži, proto vyznačili v anketě odpověď všechny z výše uvedených variant vnímám stejně. S výchovou dítěte v LGBTQ+ rodině nesouhlasí 7 respondentů (11,7 %). 4 respondenti (6,7 %) zvolili pro výchovu dítěte v LGBTQ+ raději jen ženský pár a 1 respondent (1,7 %) označil výchovu dítěte dvěma muži.

Obrázek 17 vyjadřuje otázku č. 16, která zněla: „**Myslíte si, že výchova dítěte v LGBTQ+ rodině může ovlivnit sexuální orientaci dítěte?**“

V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí.

Obrázek 17

Názor respondentů na ovlivnění sexuální orientace dítěte vychovávaného v LGBTQ+ rodině (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

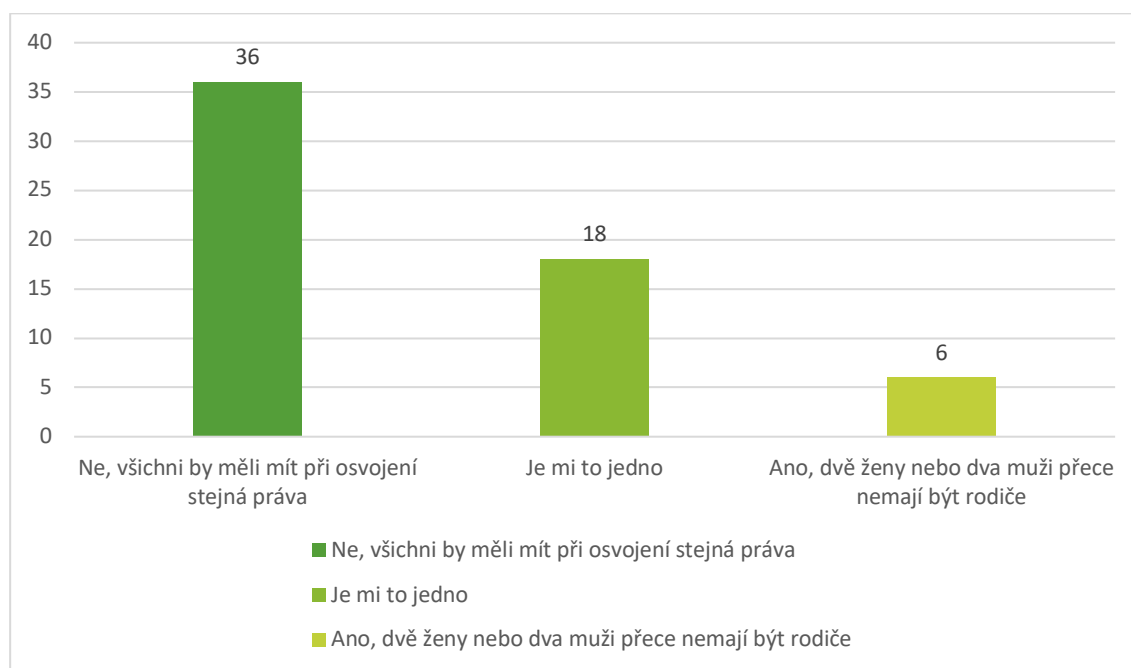
Z grafu vyplývá, že 20 respondentů (33,3 %) si myslí, že výchova dítěte v LGBTQ+ rodině ovlivní sexuální orientaci dítěte. 29 respondentů (48,3 %) si myslí opak, tedy že výchova v LGBTQ+ rodině nijak neovlivní sexuální orientaci dítěte. 11 respondentů (18,3 %) uvedlo, že si nejsou jisti a odpověděli tedy neví.

Obrázek 18 vyjadřuje otázku č. 18, která zněla: „**Pokud si chce muž a žena osvojit dítě, mohou si ho vzít oba jak rodiče. Pokud si chtějí dva muži nebo dvě ženy osvojit dítě, může si ho vzít pouze jeden z nich a dítě tedy bude mít oficiálně pouze jednoho rodiče. Připadá Vám to spravedlivé?**“

Obrázek zaznamenává názor studentů učitelství tělesné výchovy na možnost osvojení dítěte homosexuálním párem. V případě, že si chtějí osvojit dítě muž a žena, mohou si ho vzít oba jako rodiče. Pokud chtějí dva muži nebo dvě ženy osvojit dítě, může si ho vzít pouze jeden z nich a dítě tedy bude mít oficiálně dle zákona pouze jednoho rodiče. V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí.

Obrázek 18

Názor respondentů na osvojení dítěte homosexuálním párem v porovnání s heterosexuálním párem (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Z 60 respondentů 36 (60 %) souhlasí, že všichni by měli mít při osvojení dítěte stejná práva, což znamená, že dvě ženy nebo dva muži by měli mít možnosti si spolu osvojit dítě. Možnost - je mi to jedno, vybralo 18 respondentů (30 %), ti tedy nemají jasný názor na osvojení dítěte stejnopohlavním párem. Jednoznačně nesouhlasí s tím, že dvě ženy nebo dva muži mají být rodiči 6 respondentů (10 %).

5.4 Názor studentů učitelství tělesné výchovy na žáky s jinou než heterosexuální orientací

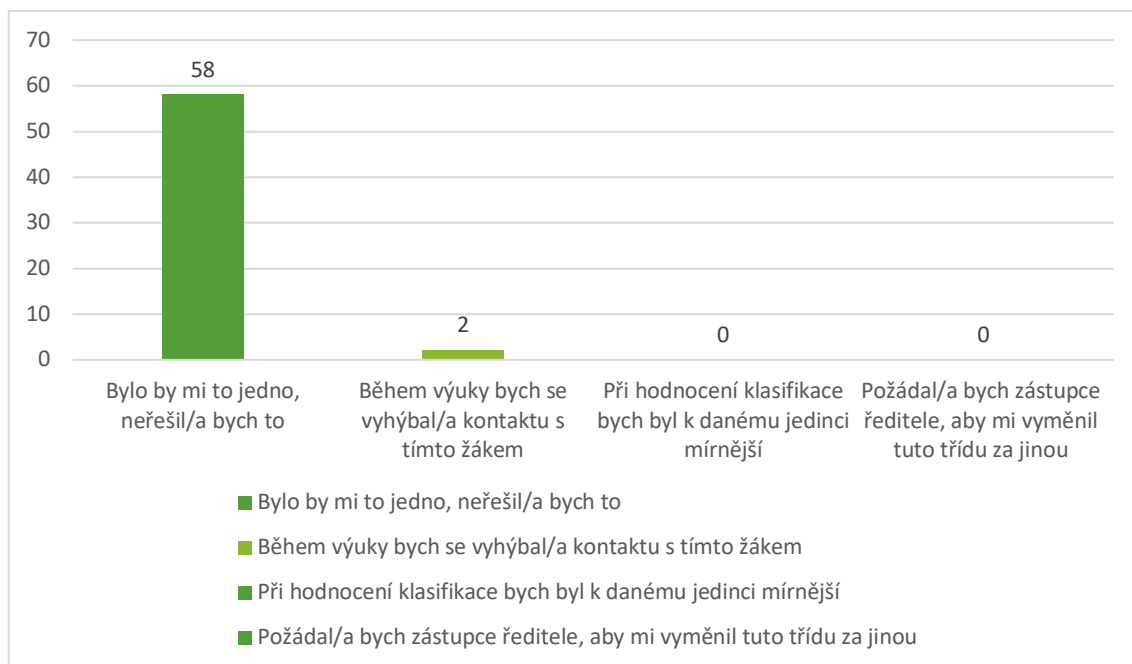
Tato kapitola bude vycházet z dílčího cíle číslo 3, který zní: „Zjistit, jaký názor by zaujali studenti učitelství tělesné výchovy k žákovi/žákyni s jinou než heterosexuální orientací.“ V anketním šetření se tímto zabývaly otázky (číslo 17, 19 a 20).

Obrázek 19 vyjadřuje otázku č. 17, která zněla: „Pokud byste měl/a učit ve třídě žáka, o kterém si myslíte – nebo víte, že je gay/lesba/bisexuál nebo transgender...“

Obrázek znázorňuje, jak by se studenti učitelství tělesné výchovy chovali v případě, že by měli učit ve třídě žáka, o kterém by si mysleli nebo věděli, že je gay, lesba, bisexuál nebo transgender. V této otázce měli respondenti na výběr ze čtyř odpovědí.

Obrázek 19

Názor respondentů na výuku ve třídě s LGBTQ+ žákem (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

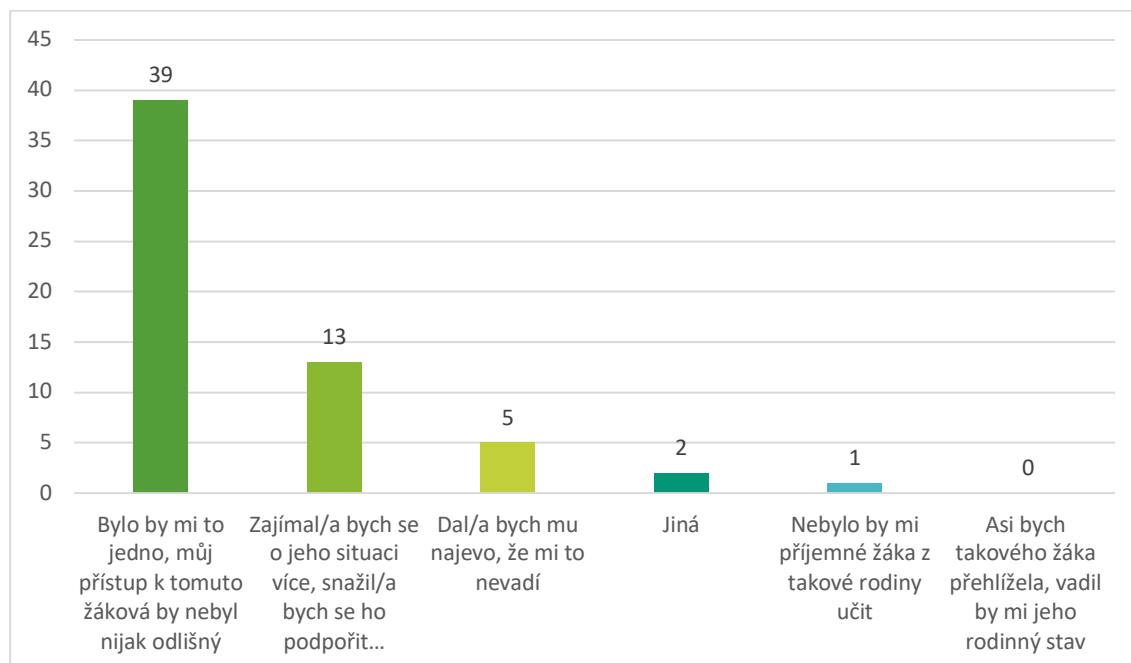
Zde jsou názory respondentů téměř jednoznačné, 58 z nich (96,7 %) uvedlo, že by jim bylo jedno, neřešili by žádným způsobem, pokud by měli učit ve třídě žáka, o kterém by věděli nebo by si mysleli, že je gay, lesba, bisexuál, transgender nebo queer. Pouze 2 respondenti (3,3 %) uvedli, že by se během výuky vyhýbali kontaktu s tímto žákem.

Obrázek 20 vyjadřuje otázku č. 19, která zněla: „**Pokud byste zjistil/a, že žáka doma vychovávají dva otcové...**“

Obrázek znázorňuje, jak by se zachovali studenti učitelství tělesné výchovy, kdyby zjistili, že žáka doma vychovávají dva otcové. V této otázce měli respondenti na výběr ze šesti odpovědí.

Obrázek 20

Přístup respondentů k žákovi vychovávaného dvěma otci (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Z 60 respondentů 39 (65 %) uvedlo, že by jim bylo jedno, že dítě vychovávají dva otcové a jejich přístup k žákovi/žákyni by nebyl nijak odlišný. 13 respondentů (21,7 %) by se zajímalo o jeho situaci více a snažili by se ho podpořit, zjednodušit zařazení do třídního kolektivu tak, aby si z něj ostatní žáci nedělali legraci. Dále 5 respondentů (8,3 %) by dalo žákovi najevo, že jim jeho rodinný stav nevadí. 2 respondenti (3,3 %) zvolili možnost jiná, ve které mohli napsat svou vlastní odpověď, které zněly následovně: „Bylo by mi to jedno, můj přístup by nebyl nijak zvláště odlišný, v případě, že by měl problém zapojit se do kolektivu, a posmívali by se mu, zastala bych se.“, „Přístup k žákovi by byl stejný, jen bych si asi více dala pozor na možný vznik šikany.“ Pouze 1 respondent (1,7 %) uvedl, že by mu nebylo příjemné žáka z takové rodiny učit.

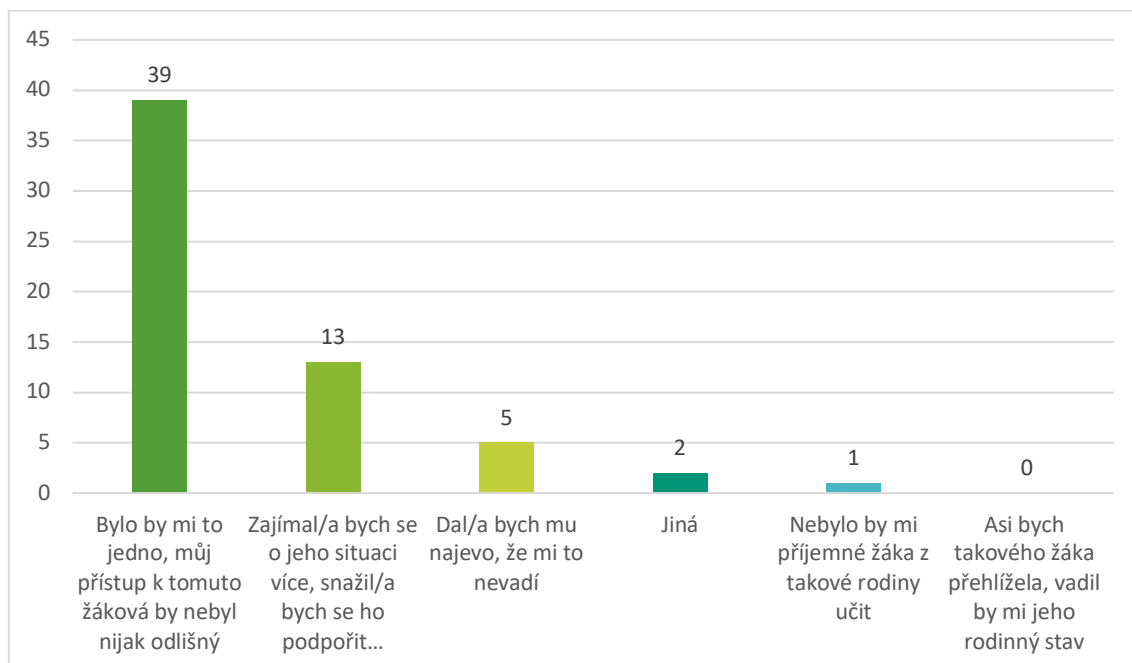
Obrázek 21 vyjadřuje otázku č. 20, která zněla: „**Pokud byste zjistil/a, že žáka doma vychovávají dvě matky...**“

Obrázek znázorňuje, jak by se zachovali studenti učitelství tělesné výchovy, kdyby zjistili, že žáka doma vychovávají dvě matky. V této otázce měli respondenti na výběr ze šesti odpovědí.

Obrázek 21

Přístup respondentů k žákovi vychovávaného dvěma matkami (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Z 60 respondentů 39 (65 %) uvedlo, že by jim bylo jedno, že dítě vychovávají dvě matky a jejich přístup k žákovi/žákyni by nebyl nijak odlišný. 13 respondentů (21,7 %) by se zajímalo o jeho situaci více a snažili by se ho podpořit, zjednodušit zařazení do třídního kolektivu, tak aby si z něj ostatní žáci nedělali legraci. Dále 5 respondentů (8,3 %) by dalo žákovi najevo, že jim jeho rodinný stav nevadí. 2 respondenti (3,3 %) zvolili možnost jiná, ve které mohli napsat svou vlastní odpověď, které zněly následovně: „Bylo by mi to jedno, můj přístup by nebyl nijak zvláště odlišný, v případě, že by měl problém zapojit se do kolektivu, a posmívali by se mu, zastala bych se.“, „Přístup k žákovi by byl stejný, jen bych si asi více dala pozor na možný vznik šikany.“ Pouze 1 respondent (1,7 %) uvedl, že by mu nebylo příjemné žáka z takové rodiny učit.

5.5 Názory studentů učitelství tělesné výchovy k znemožnění reprodukčních funkcí při změně genderu

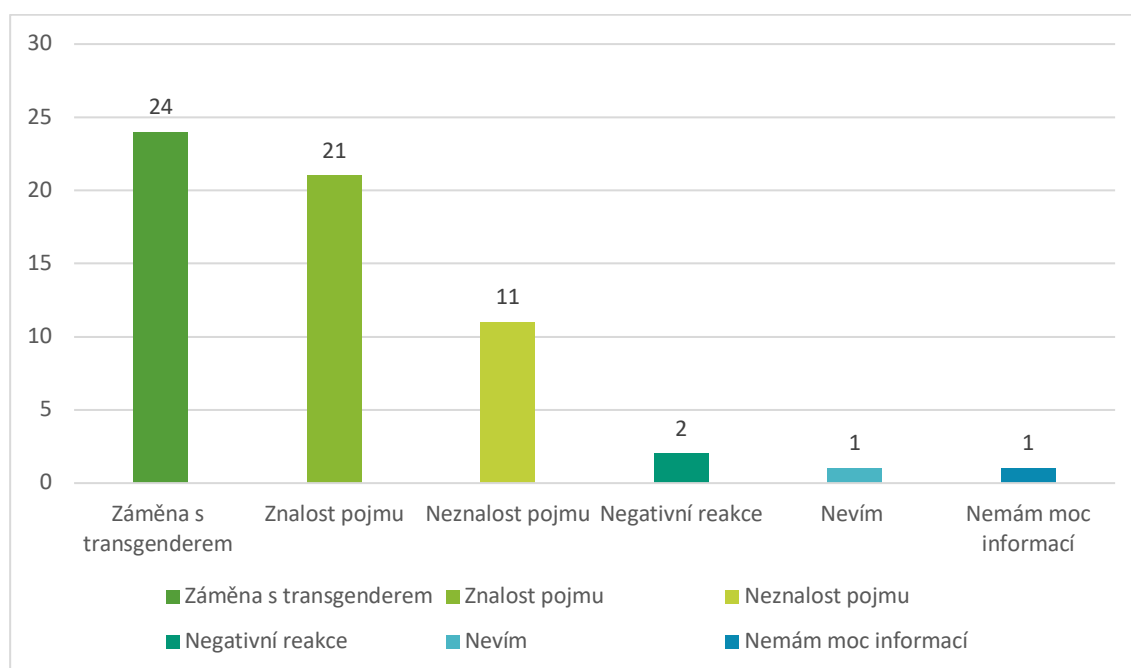
Tato kapitola bude vycházet z dílčího cíle číslo 4, který zní: „Zjistit, jak se staví studenti učitelství tělesné výchovy k znemožnění reprodukčních funkcí při změně genderu.“ V anketním šetření se tím zabývaly otázky (číslo 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 a 28).

Obrázek 22 znázorňuje otázku č. 21 v anketním šetření, která zněla: „Co si představíte pod pojmem transsexualita?“

Otázka byla otevřená, studenti neměli na výběr z předem daných možností, ale odpovídali vlastními slovy. Pro zpřehlednění a zjednodušení odpovědí jsem vytvořila šest kategorií, které vystihují vždy odpovědi se stejným významem, ale pouze s jinou formulací od studentů. Kategorie jsou následující: záměna s transgenderem, znalost pojmu, neznalost pojmu, negativní reakce, nevím, nemám moc informací.

Obrázek 22

Znalost respondentů pojmu transsexualita (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

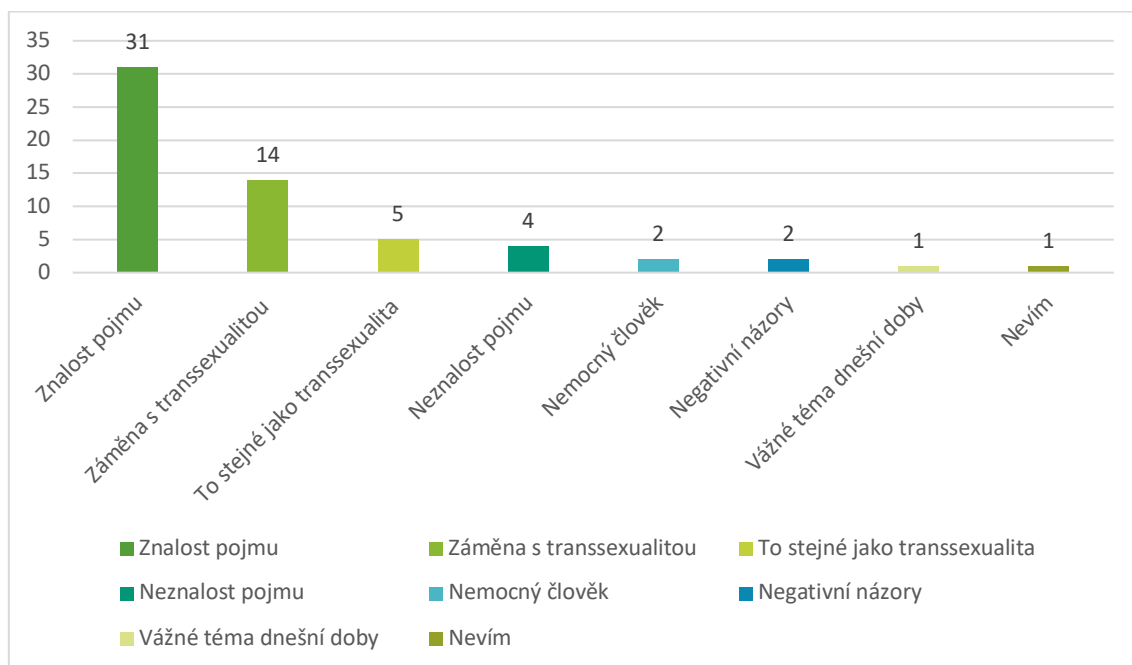
Nejčastěji 24 respondentů (40 %) zaměnilo význam transsexuality s transgenderem, jednotlivé odpovědi zněly například: „Nesouhlas s vlastním pohlavím.“ „Lidi, co se necítí dobře ve svém těle.“ Druhá kategorie byla určena jako znalost pojmu, kdy 21 respondentů (35 %) napsalo správný význam pojmu. Vyjádření k pojmu, které označovaly jiné členy komunity LGBTQ+ nebo sexuální orientaci, byly zařazeny do kategorie neznalost pojmu. Takových odpovědí bylo 11 (18,3 %). Negativní odpovědi k pojmu transsexualita jsou zařazeny do kategorie negativní reakce, byly to 2 odpovědi (3,3 %). Dále odpověď 1 respondenta (1,7 %) byla zařazena do kategorie nevím a 1 odpověď (1,7 %) do kategorie nemám moc informací.

Obrázek 23 znázorňuje otázku č. 22 v anketním šetření, která zněla: „**Co si představíte pod pojmem transgender?**“

Tato otázka byla téměř stejná jako 21. Odlišné byly pouze pojmy, na které byla otázka zaměřena. Otázka byla tedy také otevřená, odpovědi respondentů pro zpřehlednění a zjednodušení byly zařazeny do osmi kategorií, které vystihují vždy odpovědi se stejným významem, ale pouze s jinou formulací od studentů. Kategorie jsou následující: znalost pojmu, záměna s transsexualitou, to stejné jako transsexualita, neznalost pojmu, nemocný člověk, negativní názory, vážné téma dnešní doby, nevím.

Obrázek 23

Znalost respondentů pojmu transgender (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Význam pojmu transgender znalo 31 respondentů (51,7 %), což zaznamenává v grafu kategorie znalost pojmu. V kategorii záměna s transsexuálem byly zařazeny odpovědi 14 respondentů (23,3 %), kteří si pod pojmem transgender představí definici transsexuála. Dále 5 respondentů (8,3 %) uvedlo, že pojem transgender je to samé jako transsexuál, proto byly tyto odpovědi zařazeny do kategorie to stejné jako transsexuál. Kategorie neznalost pojmu vyjadřuje odpovědi, které uváděly jiné sexuální orientace a sexuální pojmy. Takto odpověděli 4 respondenti (6,7 %). Pojem transgender byl vnímán i jako psychická nemoc nebo jiný druh nemoci, proto další kategorií je nemocný člověk, která zahrnuje 2 respondenty (3,3 %). Stejný

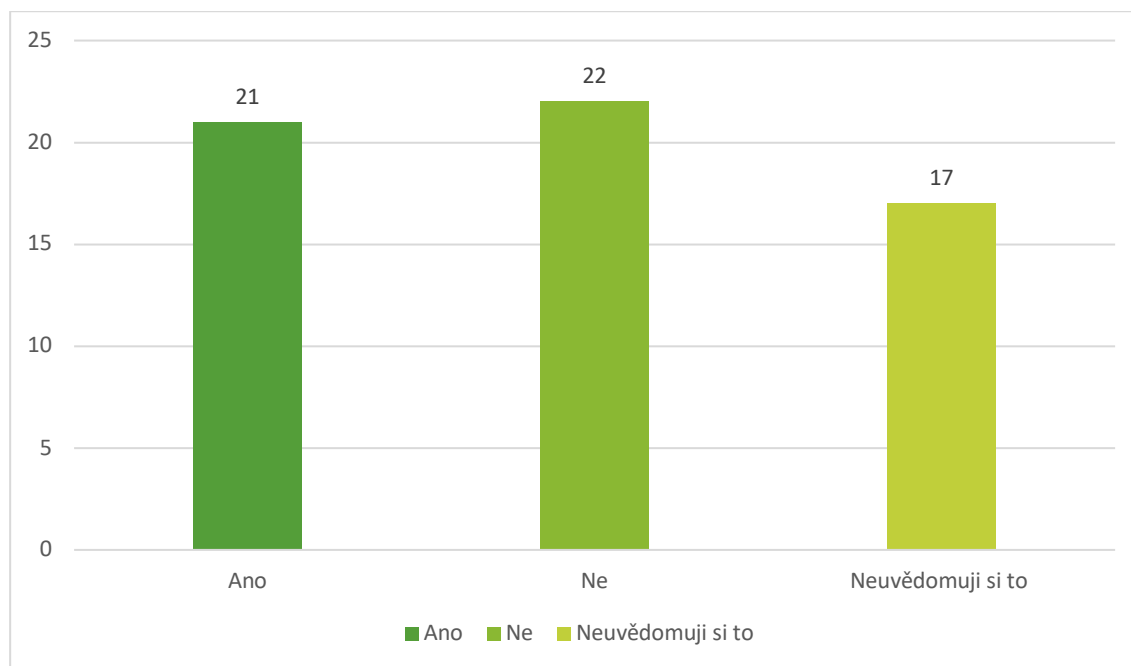
počet 2 odpovědi (3,3 %) má kategorie negativní názory, do které jsou zařazeny záporné názory respondentů. 1 respondent (1,7 %) nevěděl, co pojem znamená, proto byla tato odpověď zařazena do kategorie nevím. Poslední kategorií je vážné téma dnešní doby, do které byla zařazena 1 odpověď (1,7 %).

Obrázek 24 vyjadřuje otázku č. 23, která zněla: „Setkal/a jste se už někdy s trans ženou/mužem?“

Obrázek znázorňuje, jestli se studenti učitelství tělesné výchovy někdy setkali s trans ženou nebo trans mužem. V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí.

Obrázek 24

Setkání s trans ženou/mužem (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

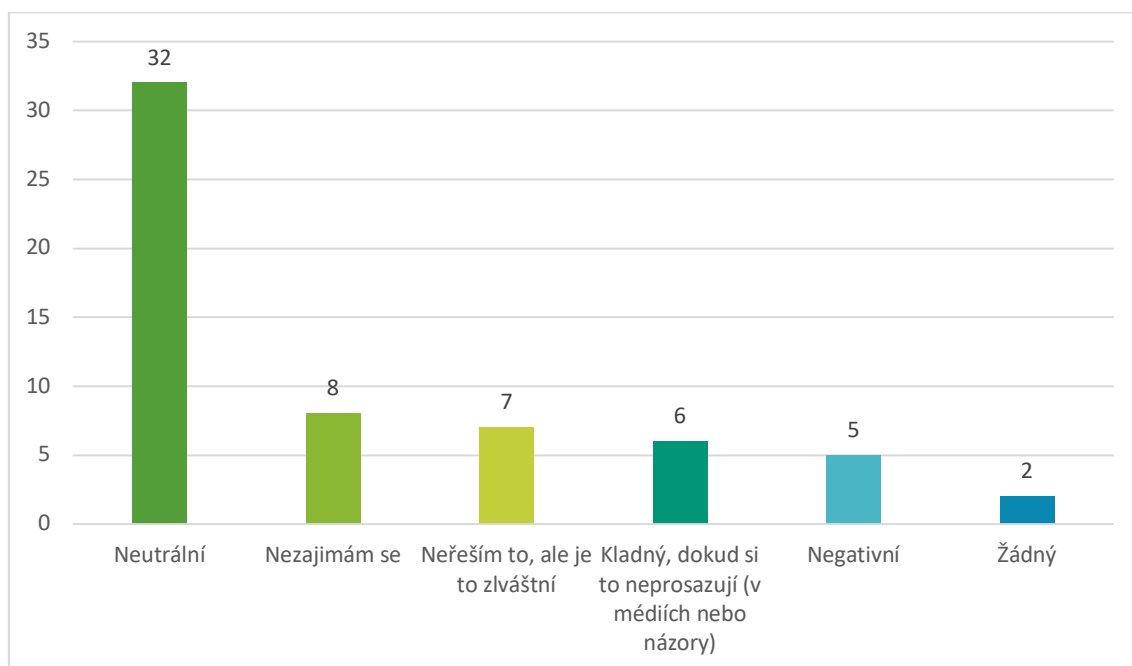
Z grafu vyplývá, že 21 respondentů (35 %) se během svého života již setkali s trans ženou nebo trans mužem. Naopak 22 respondentů (36,7 %) se nikdy s trans ženou nebo trans mužem neseťkali. A 17 respondentů (28,3 %) si nejsou vědomi, že by se někdy setkali s trans ženou nebo trans mužem.

Obrázek 25 zaznamenává otázku č. 24 z anketního šetření, která zněla: „Jaký je Váš postoj k transsexuálům?“

Otázka byla otevřená, respondenti neměli na výběr z předem daných možností, ale odpovídali vlastními slovy. Pro zpřehlednění a zjednodušení odpovědí jsem vytvořila šest kategorií, které vystihují vždy odpovědi se stejným významem, ale pouze s jinou formulací od respondentů. Kategorie jsou následující: neutrální, nezajímám se, neřeším to, ale je to zvláštní, kladný, dokud si to neprosazují (v médiích nebo názory), negativní, žádný.

Obrázek 25

Postoj respondentů k transsexuálům (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

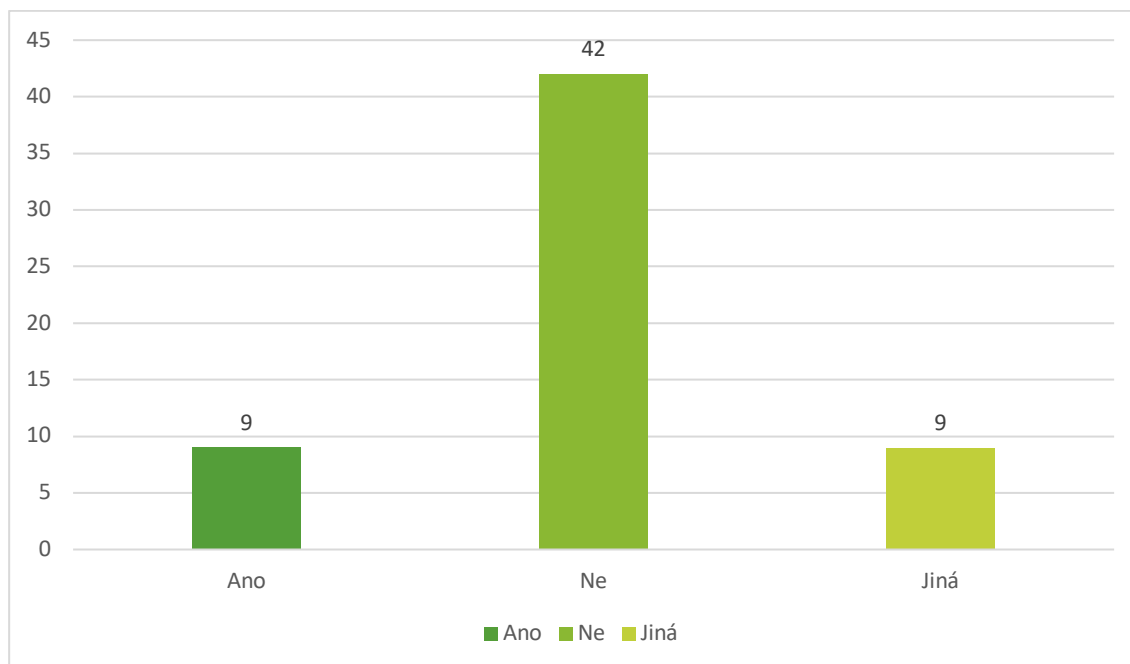
Víc jak polovina respondentů 32 (53,3 %) zastává neutrální vztah k transsexuálům. 8 respondentů (13,3 %) názor, který je zařazen do kategorie nezajímám se. Vyjádření 7 respondentů (11,7 %) představovalo názor, že transsexualitu neřeší, ale považují ji za zvláštní. Kategorie kladný, dokud si to neprosazují (v médiích nebo názory) zahrnuje 6 respondentů (10 %), kteří mají neutrální postoj k transsexuálům, ale nemají rádi, když to dávají příliš na obdiv nebo výrazně si prosazují svá práva. Další kategorie 5 respondentů (8,4 %) má negativní postoj k transsexuálům a 2 respondenti (3,3 %) spadají do kategorie žádný.

Obrázek 26 vyjadřuje otázku č. 25, která zněla: „Vadilo by Vám se s transsexuály dostávat do přímého kontaktu v každodenním životě?“

Obrázek zaznamenává, jestli by vadilo studentů učitelství tělesné výchovy se dostávat s transsexuály do přímého kontaktu v každodenním životě. V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí

Obrázek 26

Názor respondentů na každodenní kontakt s transsexuály (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

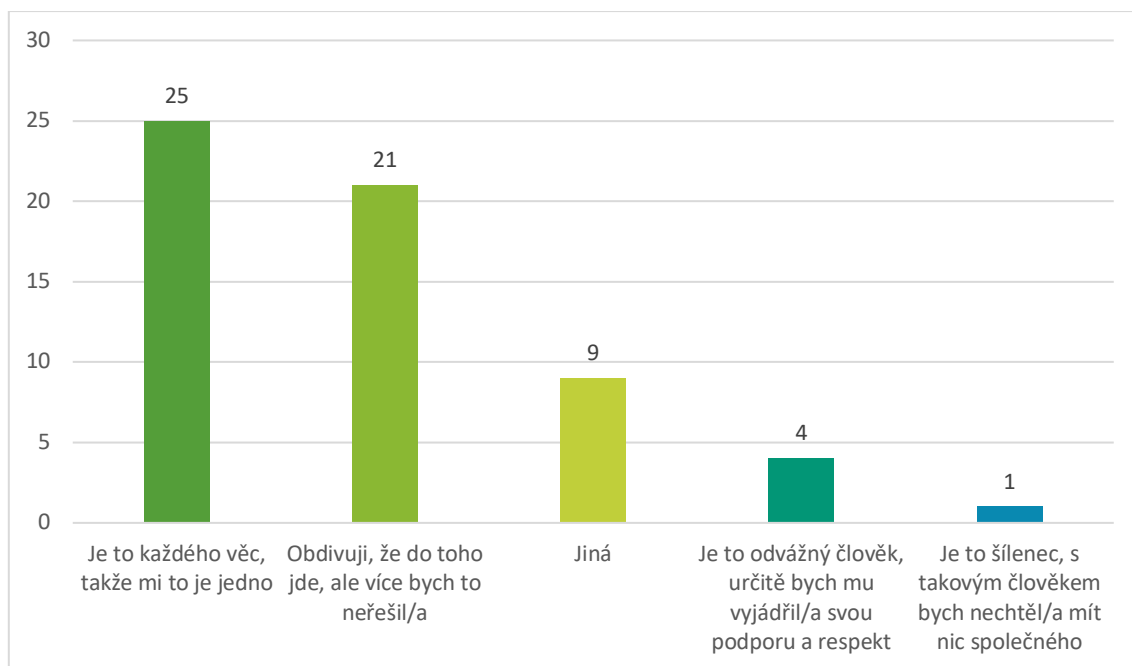
Z 60 respondentů 42 respondentů (70 %) uvedlo, že by jim nevadil každodenní kontakt s transsexuálním jedincem. 9 respondentům (15 %) by vadilo, kdyby se měli každodenně setkávat s transsexuálním jedincem. A 9 respondentů (15 %) zaznačilo odpověď jiná, do které napsali vlastní odpověď. Respondenti uvedli tyto názory: „Nevadí, pokud by jeho chování nebylo přehnané.“, „Těžko říct, i transsexuál může být komunikaci normální více než „normální“ běžný člověk.“, „Na rovinu, musel bych si na to nejprve zvyknout, ale věřím, že by to ve finále nebyl žádný problém.“, „Pokud by nevyžadovali respekt pouze od nás, ale sami byli respektující k nám, tak ne.“, „Pokud by se mi tento člověk nesnažil tlačit své myšlenky, tak nevadilo.“, „Vždy záleží na jednotlivci, obecně mi nevadí, záleží jaký je to člověk.“, „Nevím, těžko říct.“, „Ne, ale nebylo by mi to příjemné.“, „Nedokážu si to představit a záleželo by o jaký kontakt by se jednalo.“

Obrázek 27 vyjadřuje otázku č. 26, která zněla: „**Pokud si chce transgender osoba změnit pohlaví?**“

Obrázek znázorňuje, jaký mají názor studenti učitelství tělesné výchovy na změnu pohlaví u transgender jedinců. V této otázce měli respondenti na výběr z pěti odpovědí.

Obrázek 27

Názor respondentů na změnu pohlaví transgender jedinců (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

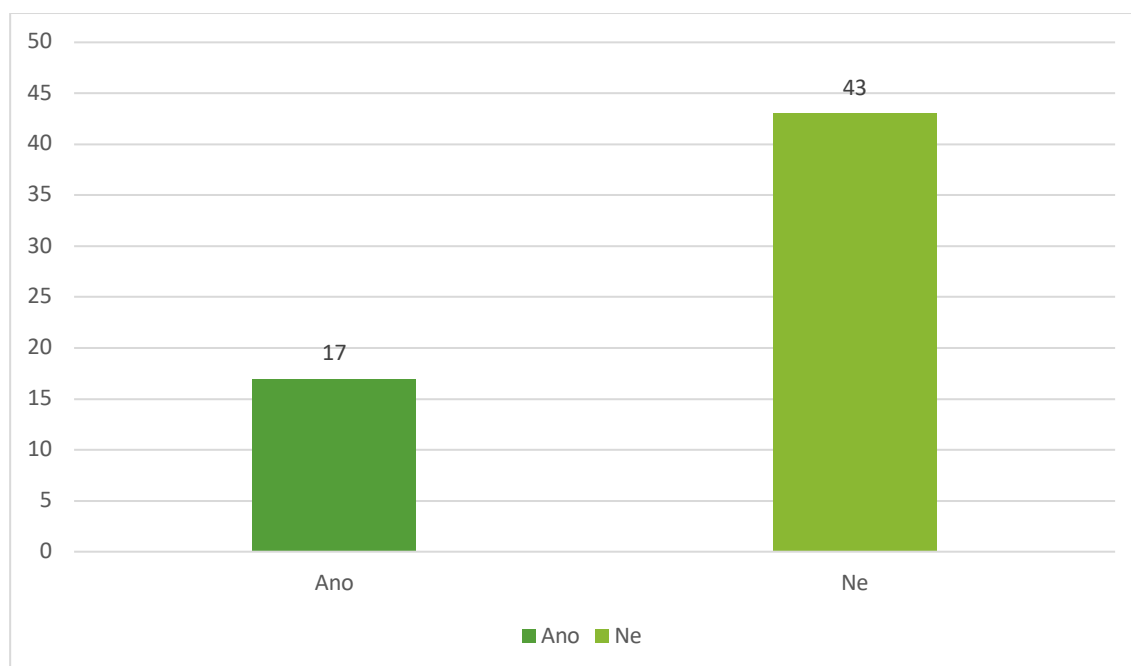
Názor, že změna pohlaví je každého věc, takže mi to je jedno, zastává 25 respondentů (41,7 %). 21 respondentů (35 %) obdivuje transgender jedince za to, že do změny pohlaví jdou, ale nijak více by to neřešili. 9 jedinců (15 %) uvedlo vlastní názor na změnu pohlaví transgender jedinců. Tyto názory zněly: „Je to každého věc, takže mi to je jedno (je to divné, nechápu to).“, „To je každého věc. Neodsuzuji, nepřijde mi to ani divné, ale ani obdivuhodné.“, „Není mi do toho nic.“, „Je to jeho věc, pokud se tak cítí, ať to udělá. Jestli to bude někdo mně blízký, podpořím ho.“, „Ať si to udělá, ale neotravuje s tím ostatní lidi.“, „Nesouhlasím s tím.“, „Je to každého věc. Pokud by se mě zeptal, vyjádřila bych svůj názor, ale necítím právo mu do jeho rozhodnutí zasahovat.“, „Je mi to jedno a jeho věc.“, „Nejsem toho zastánce, avšak nemohu hodnotit a posoudit situaci dané osoby, jelikož nevím, v jaké situaci se nachází.“ Dále 4 respondenti (6,6 %) považuje tyto lidi za odvážné a vyjádřili by jim podporu a respekt. 1 respondent (1,7 %) takové jedince považuje za šílence a s takovým člověkem by nechtěl mít nic společného.

Obrázek 28 vyjadřuje otázku č. 27, která zněla: „**Jaký je Váš názor na to, že Česká republika je jedna z posledních zemí EU, která znemožňuje reprodukční funkci u lidí, kteří si úředně změní pohlaví, souhlasíte s tím?**“

Obrázek znázorňuje, jaký názor mají studenti učitelství tělesné výchovy na to, že Česká republika je jedna z posledních zemí EU, která znemožňuje reprodukční funkci u lidí, kteří si úředně změní pohlaví. V anketním šetření měli respondenti na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 28

Názor respondentů na znemožnění reprodukčních funkcí transsexuálů (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Z grafu vyplývá, že 43 respondentů (71,7 %) nesouhlasí se znemožněním reprodukčních funkcí u jedinců, kteří se rozhodnou operativně změnit své pohlaví. Zbýlých 17 respondentů (28,3 %) souhlasí se znemožněním reprodukčních funkcí u transsexuálů.

Obrázek 29 zaznamenává otázku č. 28 z anketního šetření, která zněla: „**Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ANO, krátce vyjádřete názor k tomuto problému.**“

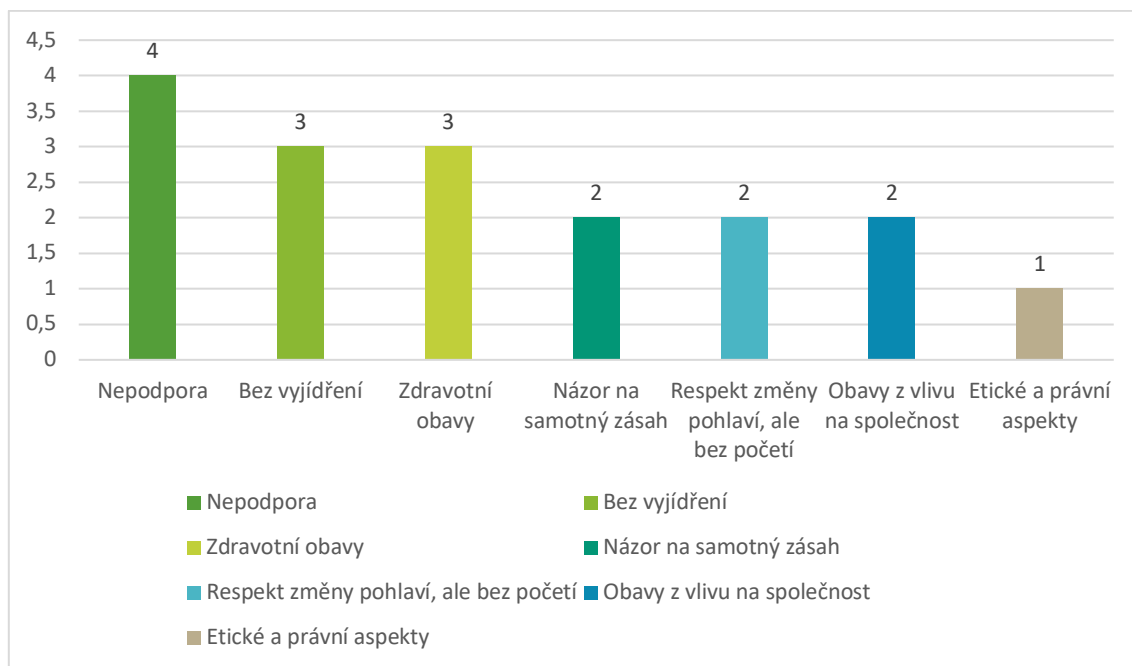
Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří v předešlé otázce 27 odpověděli „ano“. Byla otevřená, respondenti neměli na výběr z předem daných možností, ale odpovídali vlastními slovy. Pro zpřehlednění a zjednodušení odpovědí, jsem vytvořila sedm kategorií, které vystihují vždy odpovědi se stejným významem, ale pouze s jinou formulací od respondentů.

Kategorie jsou následující: nepodpora, bez vyjádření, zdravotní obavy, názor na samostatný zásah, obavy z vlivu na společnost, etické a správní aspekty a respekt změny pohlaví, ale bez počtů.

Obrázek 29

Názor respondentů na znemožnění reprodukčních funkcí transsexuálů (n=17)

Poznámka. n = počet respondentů.

Z grafu vyplývá, že 4 (23,5 %) respondenti uvedli, že nepodporují, aby transsexuálové mohli mít po změně pohlaví své biologické děti. Většinou se vyjádřili, že jim to přijde proti přírodě, ale někteří uvedli, že nemají nic proti tomu, aby si děti osvojili. 3 respondenti (17,6 %) do otevřené otázky nenapsali žádný svůj názor, kterým by vysvětlili nesouhlas a napsali jen pomlčku, proto je tato kategorie pojmenována bez vyjádření. Kategorie zdravotní obavy zahrnuje 3 (17,6 %) respondenty, kteří nesouhlasí s možností, aby transsexuálům byla umožněna reprodukční funkce, protože vnímají přeměnu pohlaví jako velký zásah pro tělo a mnohdy s komplikacemi, které by mohly ovlivnit případně i dítě. 2 respondenti (11,8 %) se spíše vyjádřili ke změně pohlaví proto kategorie názor na samotný zásah, 2 respondenti (11,8 %) uvedli, že respektují potřebu změny pohlaví, ale na základě toho by jedinec měl počítat s tím, že nebude moci mít děti. Obavy z vlivu na společnost v případě, že by dítě bylo vychovávané transsexuálním rodičem, vyjádřili 2 (11,8 %) respondenti a 1 (5,9 %) respondent byl svým názorem zařazen do kategorie etické a právní aspekty.

5.6 Názor studentů učitelství tělesné výchovy na úpravu hygienické normy

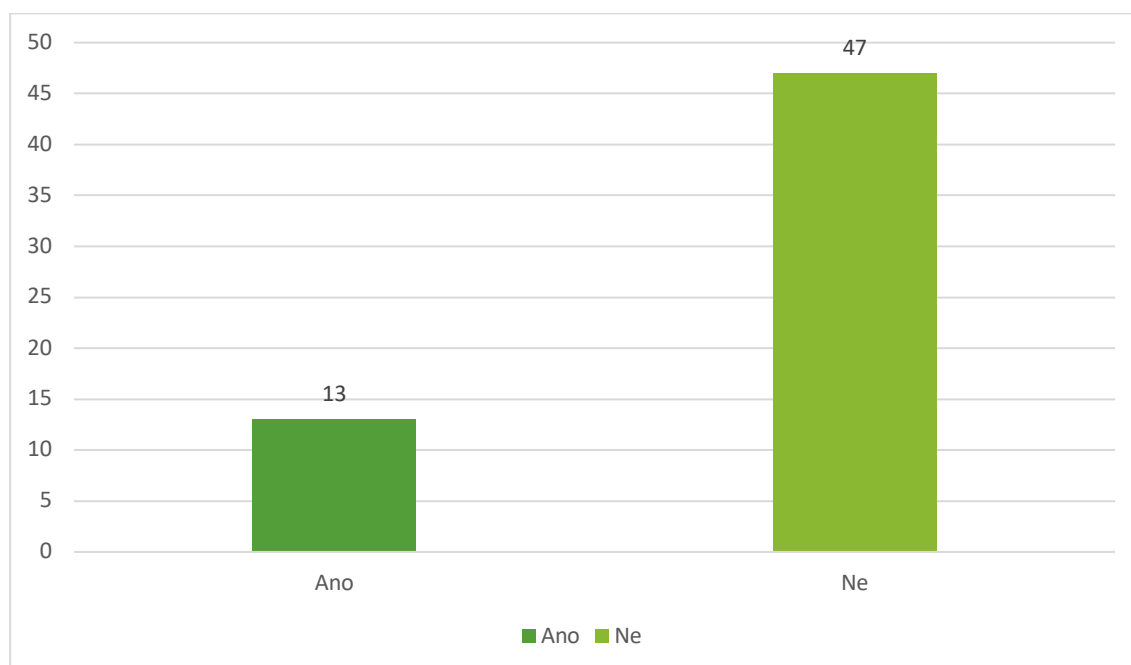
Tato kapitola bude vycházet z dílčího cíle číslo 5, který zní: „Zjistit názor studentů učitelství tělesné výchovy na úpravu hygienické normy, která umožňuje zrušení oddělené toalety podle genderu.“ V anketním šetření se tímto názorem zabývaly otázky (číslo 30 a 31).

Obrázek 30 znázorňuje otázku č. 30, která zněla: „**Souhlasíte se sdílenými hygienickými prostory ve školách?**“

Zde měli respondenti na výběr ze dvou odpovědí „ano“ nebo „ne“.

Obrázek 30

Názor respondentů na zrušení oddělených toalet podle genderu (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Z grafu je zřejmé, že 47 respondentů (78,3 %) nesouhlasí se sdílenými hygienickými prostory ve školách, konkrétně s toaletami. Pouhých 13 respondentů (21,7 %) s touto novou hygienickou normou souhlasí a nemělo by problém se sdílenými toaletami na školách.

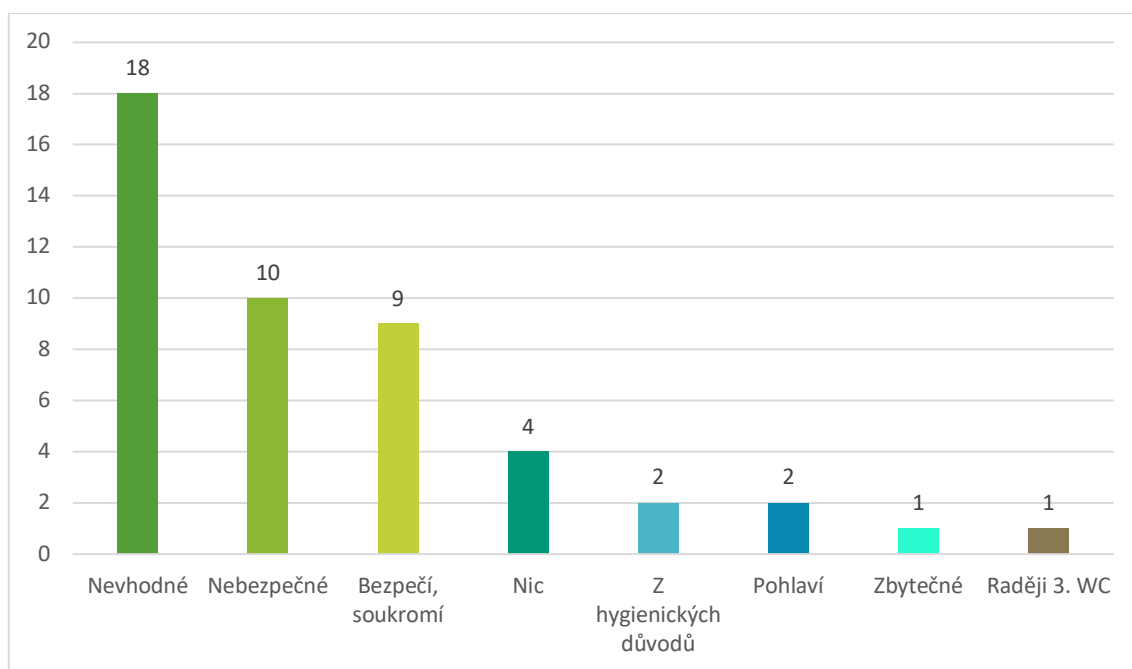
Obrázek 31 znázorňuje otázku č. 31, která zněla: „**Pokud jste v předchozí otázce odpověděli NE, krátce vyjádřete názor k této otázce.**“

V případě, že respondenti v předchozí otázce odpověděli „ano“, tak se již nevyjadřovali v otázce č. 31. Ovšem jestliže odpověděli v otázce č. 30 „ne“, tak museli odpovědět i v otázce č.

31. Tato otázka byla otevřená, respondenti neměli na výběr z předem daných možností, ale odpovídali vlastními slovy. Pro zpřehlednění a zjednodušení odpovědí jsem vytvořila osm kategorií, které vystihují vždy odpovědi se stejným významem, ale pouze s jinou formulací od respondentů. Kategorie jsou následující: nevhodné, nebezpečné, bezpečí a soukromí, nic, z hygienických důvodů, pohlaví, zbytečné, raději 3. WC. Z 60 respondentů v této otázce odpovídalo pouze 47 respondentů.

Obrázek 31

Zdůvodnění respondentů ponechání oddělených toalet (n=47)

Poznámka. n = počet respondentů.

Nejčastější vyjádření od respondentů 18 (38,3 %) bylo, že sdílení toalet s opačným pohlavím je nevhodné a mnohdy dodali, že by to sami během povinné školní docházky nechtěli. Tyto a podobné odpovědi byly řazeny do kategorie nevhodné. Další kategorií je nebezpečné, 10 (21,3 %) respondentů má pocit, že by mohlo na toaletách dojít k šikaně a obtěžování. 9 respondentů (19,1 %) uvedlo, že vnímají toaletu jako místo, kde se mohli cítit bezpečně, mají soukromí nebo můžou probírat holky své věci a kluci zase ty své. Kategorie nic zahrnuje 4 respondenty (8,5 %), kteří se nijak nevyjádřili. Podle 2 respondentů (4,3 %) by toalety měly prostě zůstat oddělené dle pohlaví a 2 respondentům (4,3 %) to přijde nevhodné z hygienických důvodů. 1 respondent (2,1 %) tuto změnu považuje za zbytečnou. Také byl vznesen návrh, ať

mají školy 3. WC, které by bylo k dispozici odlišným jedincům. Tento názor měl 1 respondent (2,1 %).

5.7 Přípravenost studentů učitelství tělesné výchovy na práci s žáky LGBTQ+

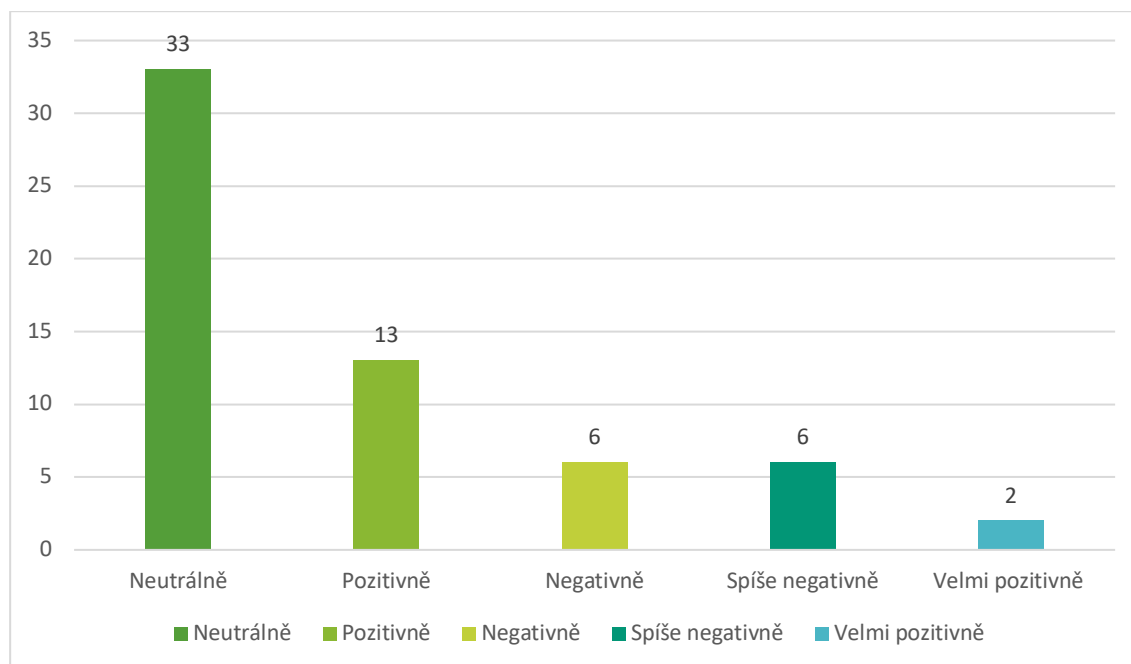
Tato kapitola bude vyházet z dílčího cíle číslo 6, který zní: „Zjistit, jak jsou studenti učitelství tělesné výchovy připraveni na práci se žáky LGBTQ+.“ V anketním šetření se tímto názorem zabývala poslední část (otázky číslo 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 a 39).

Obrázek 32 vyjadřuje otázku č. 32, která zněla: „**Jak hodnotíte začlenění témat týkajících se LGBTQ+ do výuky tělesné výchovy na Vaší fakultě?**“

Obrázek vyjadřuje, jakým způsobem je zařazené téma LGBTQ+ do výuky budoucích učitelů tělesné výchovy na fakultě tělesné kultury. Respondenti měli na výběr z pěti předem daných možností.

Obrázek 32

Začlenění témat LGBTQ+ do výuky na Fakultě tělesné kultury (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

Z grafu je zřejmé, že 33 respondentů (55 %) považuje začlenění témata LGBTQ+ za neutrální, tedy nebylo nějak výrazné, ale zdá se, že dostačující. 13 respondentů (21,7 %) hodnotí pozitivně začlenění LGBTQ+ témat do výuky na fakultě. Dále 6 respondentů (10 %) začlenění

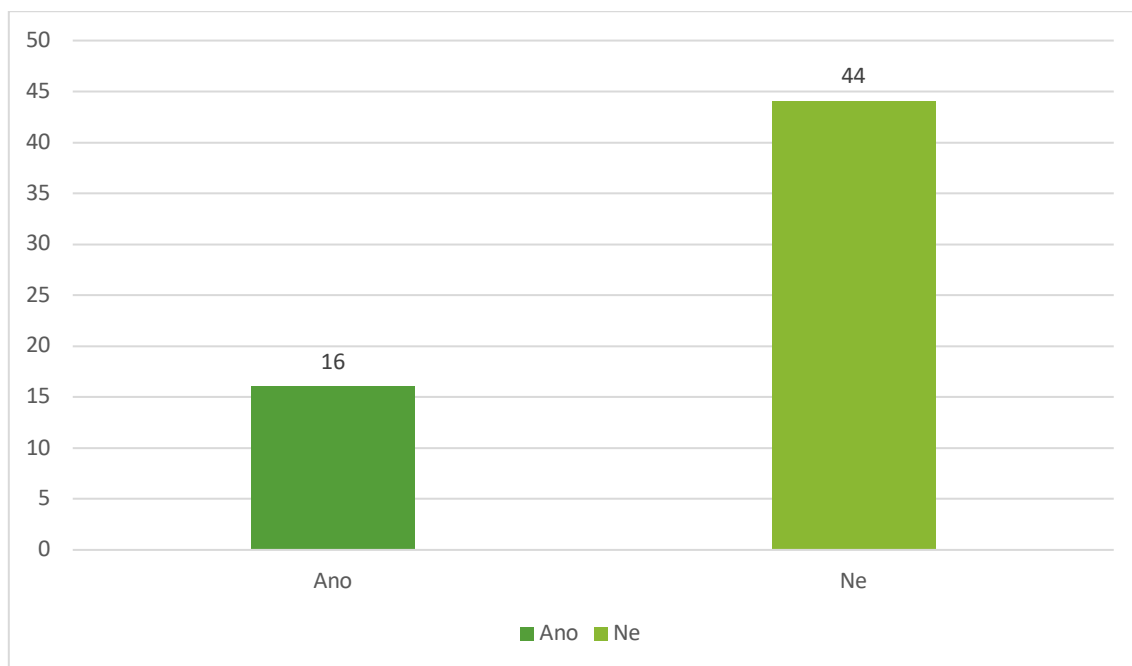
tohoto tématu vnímá negativně a stejný počet respondentů 6 (10 %) spíše negativně. Pouze 2 respondenti (2,2 %) uvedli, že začlenění tématu LGBTQ+ bylo velmi pozitivní, tedy naprosto dostačující.

Obrázek 33 vyjadřuje otázku č. 33, která zněla: „**Máte dostatek informací o problematice LGBTQ+ a jejich zastoupení ve školním prostředí?**“

Obrázek dokládá, zda mají studenti tělesné výchovy adekvátní informace o problematice LGBTQ+ ve školním prostředí, ve kterém budou jako budoucí pedagogové pracovat. V anketním šetření měli respondenti na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 33

Názor respondentů na informace o problematice LGBTQ+ ve školním prostředí (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

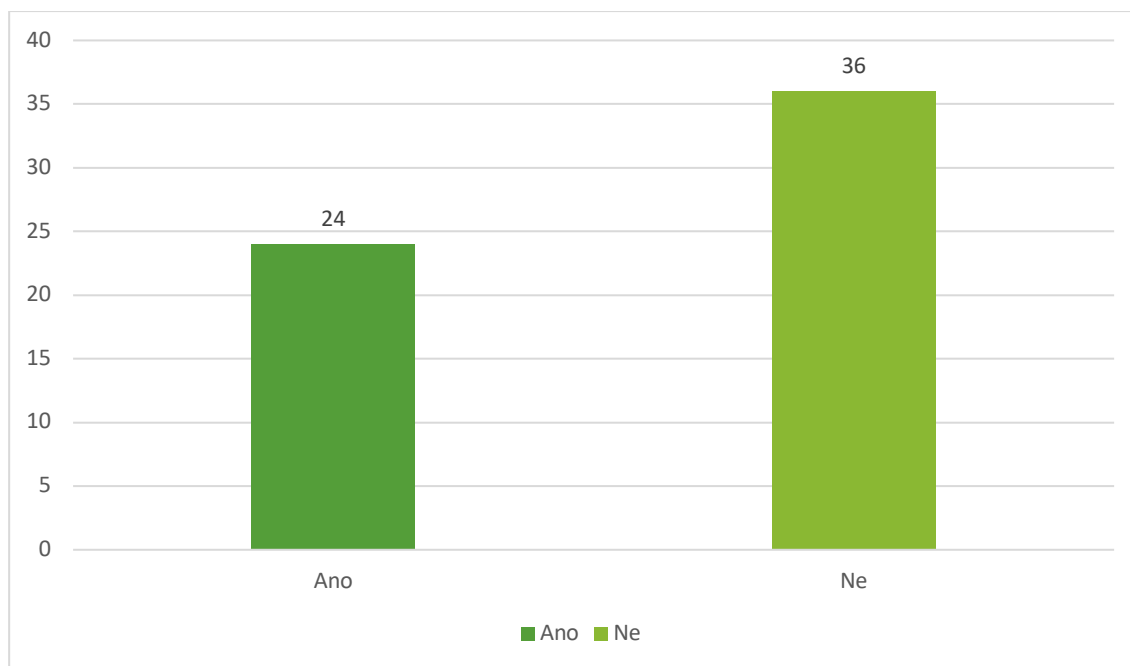
Z 60 respondentů 44 (73,3 %) uvedlo, že nemají dostatek informací o problematice LGBTQ+ ve školním prostředí. Pouhých 16 respondentů (26,7 %) označilo, že mají dostatek informací o problematice LGBTQ+ ve školním prostředí.

Obrázek 34 vyjadřuje otázku č. 34, která zněla: „**Myslíte si, že jste dostatečně připravený/á na práci s LGBTQ+ žáky?**“

Obrázek znázorňuje, jak jsou studenti tělesné výchovy připraveni ze svého studia na práci s LGBTQ+ žáky. V anketním šetření měli respondenti na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 34

Připravenost respondentů na práci s LGBTQ+ žáky (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

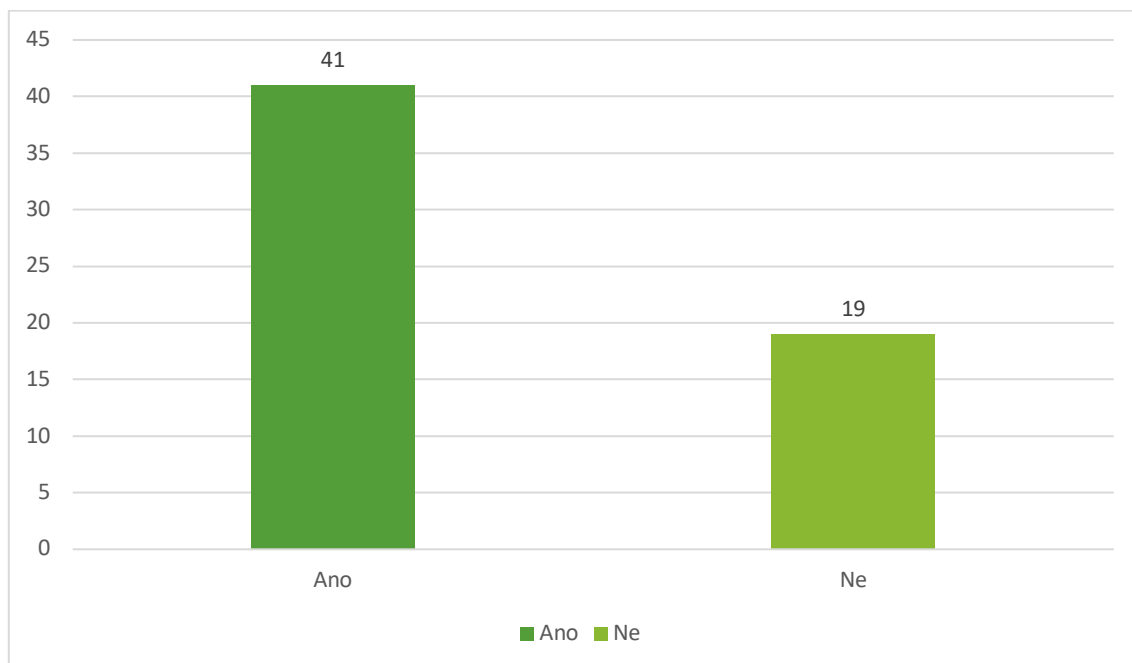
Z grafu je zřejmé, že 24 respondentů (40 %) se cítí být připraveni na svou budoucí práci pedagoga i s žáky LGBTQ+. 36 respondentů (60 %) uvedlo, že nejsou dostatečně připraveni na práci učitele s LGBTQ+ žáky.

Obrázek 35 vyjadřuje otázku č. 35, která zněla: **„Myslíte si, že by měla být věnována pozornost prevenci homofobie a diskriminace na tělesné výchově?“**

Obrázek vyjadřuje, co si myslí studenti učitelství tělesné výchovy o zařazení tématu homofobie a diskriminace do předmětu, který budou pravděpodobně jako budoucí pedagogové vyučovat. V anketním šetření měli respondenti na výběr ze dvou odpovědí.

Obrázek 35

Zařazení prevence homofobie a diskriminace do tělesné výchovy (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

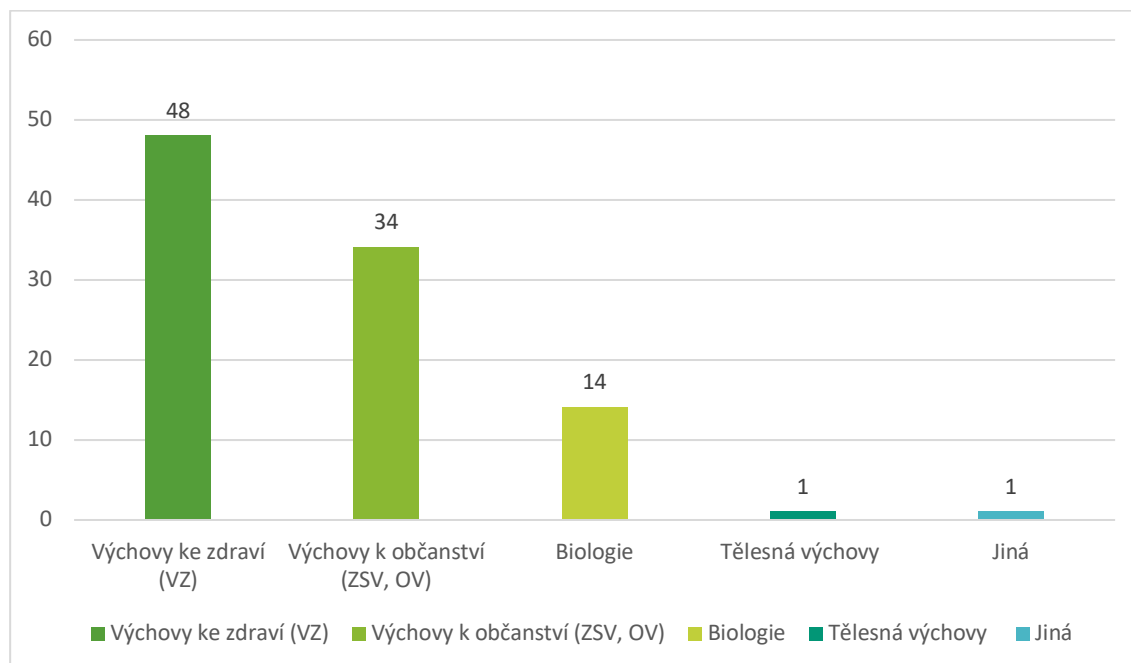
Z grafu vyplývá, že 41 respondentů (68,3 %) by věnovalo pozornost během svých hodin tělesné výchovy prevenci homofobie a diskriminaci. 19 respondentů (31,7 %) uvedlo, že by během vyučování tělesné výchovy této problematice pozornost nevěnovalo.

Obrázek 36 vyjadřuje otázku č. 36, která zněla: „**V rámci, jakého předmětu na škole je podle vás vyučována sexuální výchova?**“

Obrázek zjišťoval, zda mají studenti tělesné výchovy přehled o tom, v jakém školním předmětu se vyučuje sexuální výchova, do které by mohlo být zařazeno právě i téma LGBTQ+. V anketním šetření v otázce č. 36 mohli respondenti vybrat jednu nebo více možností odpovědí. Na otázku odpovědělo 60 respondentů, kteří vybrali 98 odpovědí.

Obrázek 36

Předměty, ve kterých se podle respondentů vyučuje sexuální výchova (n=98)

Poznámka. n = počet odpovědí.

Nejčastější odpovědí byl předmět Výchova ke zdraví 48x (49 %). Dále respondenti 34x (34,7 %) označili Základy společenských věd či Občanskou výchovu a 14x respondenti (14,3) zvolili Biologii. Pouze 1x (1 %) zvolil respondent tělesnou výchovu a 1x byla označena možnost jiná, ve které respondent uvedl svou odpověď: „Ve škole jsme se tomu téměř nevěnovali.“

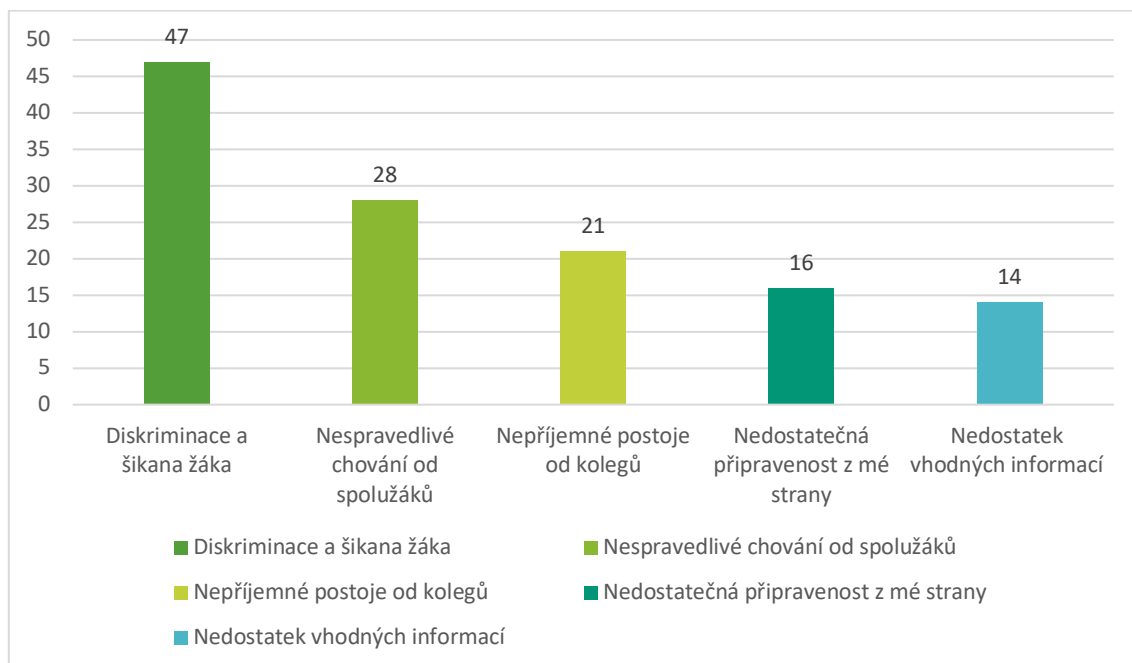
Obrázek 37 vyjadřuje otázku č. 37, která zněla: „**Z jakých problémových situací, které jsou spojeny s LGBTQ+ máte největší obavy?**“

Obrázek mapoval obavy budoucích učitelů tělesné výchovy v problémových situacích, které jsou v souvislosti s problematikou LGBTQ+. V anketním šetření v otázce č. 37 mohli respondenti vybrat jednu nebo více možností odpovědí. Na otázku odpovědělo 60 respondentů, kteří vybrali 126 odpovědí.

Obrázek 37

Obavy respondentů z problémových situací spojené s LGBTQ+ (n=126)

Poznámka. n = počet odpovědí.

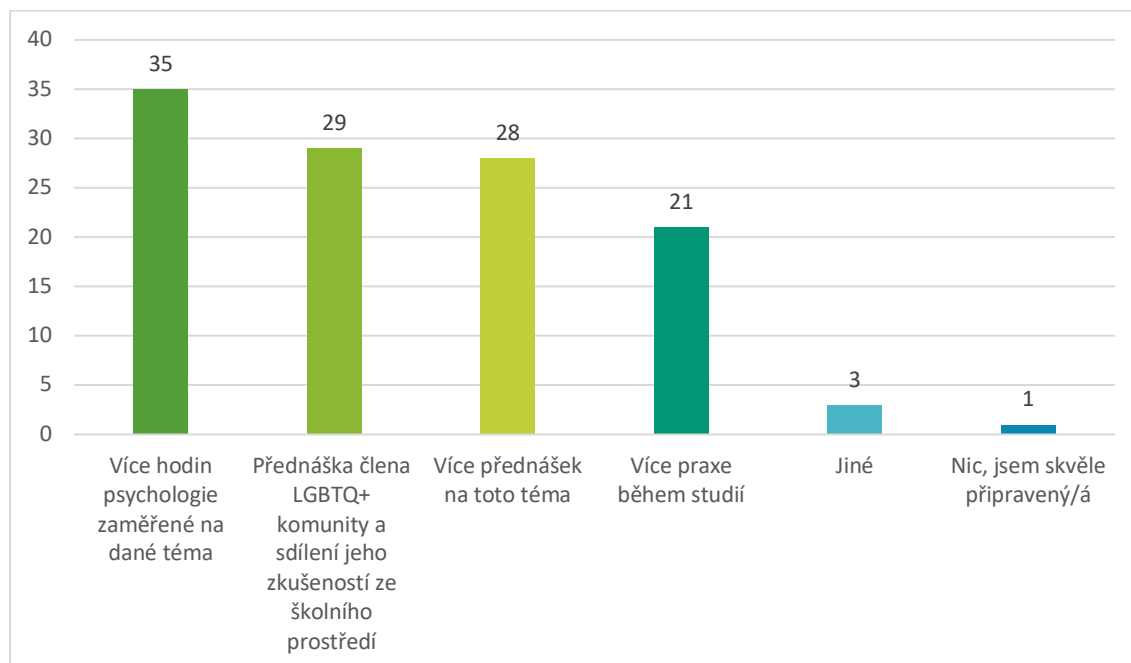
Nejčastěji zvolená odpověď 47x (37,3 %) byla z diskriminace nebo šikany LGBTQ+ žáka. Další častá odpověď byla z nespravedlivého chování od spolužáků 28x (22,2 %) a také nepříjemné postoje od kolegů, tato možnost byla zvolena 21x (16,7 %). 16x (12,7 %) zvolili respondenti, že mají obavy z nedostatečné připravenosti z vlastní strany. Respondenti také 14x (11,1 %) označili možnost, že mají obavy z toho, že nemají dostatek vhodných informací o žácích LGBTQ+.

Obrázek 38 vyjadřuje otázku č. 38, která zněla: „**Co by Vám jako budoucímu pedagogovi TV pomohlo lépe zvládat interakci s LGBTQ+ ve vašem nastávajícím povolání?**“

Obrázek uvádí, co by mohlo budoucím pedagogům tělesné výchovy během jejich studií na vysoké škole pomoci, aby byli lépe připraveni na práci s LGBTQ+ žáky do své profese. V anketním šetření v otázce č. 38 mohli respondenti opět vybrat jednu nebo více možností odpovědí. Na otázku odpovědělo 60 respondentů, kteří vybrali 117 odpovědí.

Obrázek 38

Prostředky, které by pomohly budoucím učitelům lépe zvládat interakci s LGBTQ+ žáky (n=117)

Poznámka. n = počet odpovědí.

Z grafu vyplývá, že 35x (29,4 %) byla označena možnost více hodin psychologie, která by byla zaměřena na téma LGBTQ+. Dále označili respondenti 29x (25,2 %) přednášku, kterou by měl samotný člen LGBTQ+ komunity a sdílel by své zkušenosti ze školního prostředí. Vyjádření více přednášek na toto téma zvolili respondenti 28x (24,4 %) a 21x (17,6 %) označili více praxe během studia, která by je také mohla připravit na to jak s LGBTQ+ studentem pracovat. Respondenti také 3x (2,5 %) označili možnost jiná, ve které napsali své odpovědi: „Asi cokoliv z těchto možností.“, „Myslím, že není potřeba se na to nějak extra připravovat. Jsou to žáci stejně jako každý jiný.“, „Dala bych tvrdší režim.“ 1x (0,9 %) byla označená možnost nic, jsem skvěle připravený/á.

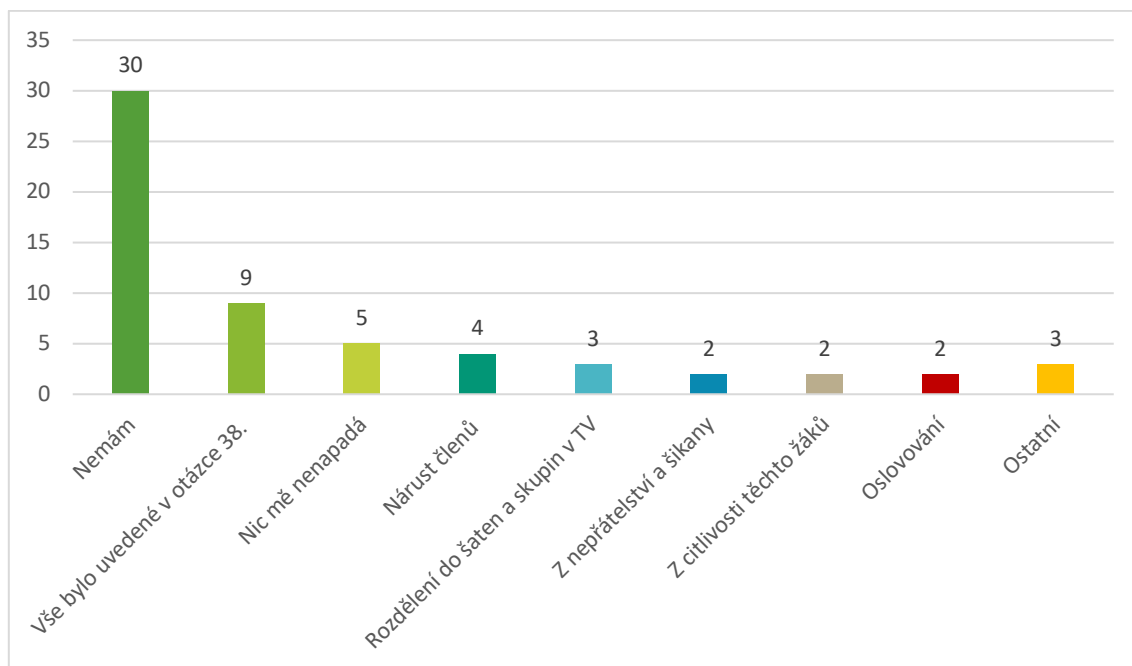
Obrázek 39 vyjadřuje otázku č. 39, která zněla: **„Máte jako budoucí pedagog tělesné výchovy ještě nějaké obavy spojené s LGBTQ+?“**

Otázka byla v anketním šetření otevřená a respondenti v ní mohli napsat své další obavy, které mají spojené s LGBTQ+ žáky. Neměli na výběr z předem daných možností, ale odpovídali vlastními slovy. Pro zpřehlednění a zjednodušení odpovědí jsem vytvořila jedenáct kategorií, které vystihují vždy odpovědi se stejným významem, ale pouze s jinou formulací od respondentů. Kategorie jsou následující: nemám, vše bylo uvedené v otázce 38, nic mě

nenapadá, nárůst členů, rozdělení do šaten a skupin v TV, z nepřátelství a šikany, z citlivosti těchto žáků, oslovování, zneužívání LGBTQ+ ve sportu, z komunikace s rodiči, ovlivňování školství.

Obrázek 39

Obavy respondentů spojené s LGBTQ+ žáky (n=60)

Poznámka. n = počet respondentů.

První kategorie je nazvána nemám, jelikož 30 respondentů (50 %) uvedlo, že z práce s LGBTQ+ žáky nemají další obavy. Vyjádření vše bylo uvedené v otázce 38., zahrnuje 9 respondentů (15 %), kteří napsali, že mají obavy jen z toho, co bylo právě v předchozí otázce. Další kategorie nic mě nenapadá, zahrnuje odpovědi 5 respondentů (8,3 %), kteří uvedli, že je třeba momentálně nic nenapadá, ale když budou v praxi, tak si myslí, že ještě nějaké obavy přijdou. 4 respondenti (6,7 %) uvedli, že mají obavy z toho, že členů komunity bude přibývat a budou si prosazovat výrazně své názory. Pátá kategorie byla označena jako rozdělení do šaten a skupin v TV, jelikož 3 respondenti (5 %) mají obavy z toho, že by nevěděli, do jaké šatny, skupiny v tělesné výchově žáky LGBTQ+ zařadit. Obava z nepřátelství nebo šikany je kategorie, do které spadají 2 respondenti (3,3 %) a stejný počet respondentů 2 (3,3 %) mají obavy z jednání s těmito žáky, kteří mohou být více citliví nebo na základě toho, že si prochází složitějším obdobím. Také 2 respondenti (3,3 %) mají obavy z oslovování těchto žáků. Poslední kategorií je ostatní, která

zahrnuje 3 respondenty (5 %), kteří měli odlišné odpovědi. Tito respondenti uvedli, že mají obavy ze zneužívání LGBTQ+ ve sportu, z komunikace s rodiči a ovlivňování školství.

6 DISKUSE

Hlavním cílem diplomové práce bylo zmapovat názory studentů tělesné výchovy navazujícího magisterského studia Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci na problematiku LGBTQ+. Na základě stanoveného hlavního cíle a následně definováním šesti dílčích cílů, ke kterým byly sestaveny odpovídající výzkumné otázky. Odpovědi na tyto otázky byly zjištěny pomocí kvantitativního výzkumného šetření, které bylo uskutečněno elektronickou anketou. Anketní šetření bylo rozesláno prostřednictvím sociálních sítí do společných skupin studentů navazujícího magisterského studia tělesné výchovy. Anketní šetření vyplnilo celkem šedesát studentů, kteří zahájením vyplňování souhlasili s tím, že byli písemně informováni.

V rámci první výzkumné otázky, která zněla: **„Jaké jsou znalosti studentů učitelství tělesné výchovy v rámci problematiky LGBTQ+?“**

Z anketního šetření, které mělo zaměřeno na tuto výzkumnou otázku (otázky číslo 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 a 29) vyšlo najevo z výzkumných dat, že značná většina studentů učitelství tělesné výchovy zná význam zkratky LGBTQ+ a tedy tuto zkratku neviděli v anketě poprvé. Nejčastěji se o zmíněném pojmu dozvěděli prostřednictvím medií například na sociálních sítích, internetu nebo v televizi. Studenti také o problematice LGBTQ+ diskutují a z anketního šetření vyplynulo, že nejvíce tuto problematiku probírají s kamarády nebo právě mezi sebou, tedy s kolegy/spolužáky, dále také s rodiči, sourozenci či pedagogy.

Studenti v anketním šetření uvedli, že s jednotlivými slovy, které tvoří zkratku LGBTQ+ mají spojenou orientaci, symbol, lidi, odlišné lidi nebo problém současnosti, ale převládá u nich kladný postoj a názor na tuto novou problematiku, která se více řeší i ve školním prostředí.

Veřejný ombudsman ve svém výzkumu *Být LGBT+ v Česku (2019)* uvádí, že pedagogové předávají svým žákům znalosti a informují společnost. Právě proto by měli být sami informováni a mít dostatek poznatků o problematice LGBT+, aby je mohli předávat dále svým žákům (Šabatová, 2019). Ovšem dle Pitoňák a Macháčková (2023) pedagogové často nemají pochopení nebo jsou neznalí v problematice LGBTQ+, což vede k tomu, že předávají žákům neověřené, špatné či dokonce lživé informace během výuky. Tyto informace mohou vyvolat u žáků nerespektování či obtěžování jedinců s odlišnou sexuální orientací.

V rámci druhé výzkumné otázky, která zněla: **„Jaké jsou názory studentů učitelství tělesné výchovy k rodičovství a výchově homosexuálně orientovaných párů?“**

Z anketního šetření, které mělo zaměřeno na tuto výzkumnou otázku (otázky číslo 13, 14, 15, 16 a 18) vyšlo najevo z výzkumných dat, že většina 68,3 % studentů by umožnili LGBTQ+ jedincům, tedy i homosexuálně orientovaným párům uzavřít manželský svazek, který by jim umožnil nabytí stejných práv a povinností, jako mají heterosexuální páry. Většina studentů

zastává názor, že by tito jedinci měli mít také možnost vychovávat dítě, a to v případě lesbického tak gay párů, tyto páry byly značnou většinou vnímány stejně. Téměř polovina studentů si nemyslí, že by výchova dítěte v LGBTQ+ rodině mohla nějak ovlivnit sexuální orientaci dítěte, ale na výběr byla možnost i „nevím“, kterou zvolilo jedenáct studentů.

Golombok a Tasker (1996) v dlouhodobém výzkumu sledovali sexuální orientaci jedinců, kteří byli vychováni v homosexuálních rodinách, konkrétně v lesbických. Tento výzkum prokázal, že většina dětí, které v lesbické rodině vyrůstaly, nijak neovlivnilo jejich sexuální orientaci a jsou heterosexuální. Také prokázali, že sexuální orientace rodičů nemá vliv na psychiku a vývoj dítěte. Pitoňák a Macháčková (2023), kteří se ve svém výzkumu zabývali LGBTQ v České republice zjistili, že 56 % homoparentálních rodin se setkalo s názorem, že „dítě vychovávané párem stejného pohlaví bude náchylnější k homosexuální orientaci“ (Pitoňák & Macháčková, 2023, p. 69). Ovšem respondenti zmíněného výzkumu neměli svůj názor založený na vědecky podložených důkazech, které tento názor, jak již jsem uvedla, vyvracejí.

V rámci třetí výzkumné otázky, která zněla: **„Jak by studenti učitelství tělesné výchovy přistupovali k žákovi/žákyni s neheterosexuální orientací?“**

Z anketního šetření, které mělo zaměření na tuto výzkumnou otázku (otázky číslo 17, 19 a 20) vyplynulo, že by výzkumným studentům bylo jedno, kdyby měli učit ve třídě žáka, o kterém by věděli nebo by si mysleli, že je gay, lesba, bisexuál, transgender nebo queer. Tento názor k LGBTQ+ žákovi/žákyni byl téměř jednoznačný, pouze dva studenti uvedli, že by se vyhýbali kontaktu s těmito žáky.

V rámci anketního šetření byly také zahrnuty dvě otázky, které se od sebe lišily jen minimálně. Dotazovaly se studentů na jejich přístup k žákovi/žákyni, kterého vychovávají dva otcové nebo dvě matky. Výsledky ukázaly, že by jim bylo jedno, že dítě vychovávají dva otcové či matky a jejich přístup k žákovi/žákyni by nebyl nijak odlišný. Dále uvedli, že by se zajímali o jejich situaci více a snažili by se tyto žáky podpořit, zjednodušit zařazení do třídního kolektivu. Pět studentů učitelství by těmto žákům dalo najevo, že jim jejich rodinný stav nevádí a pouze jeden by takového žáka učit nechtěl, bylo by mu to nepříjemné. Nicméně můžeme říct, že studenti učitelství tělesné výchovy by měli kladný či neutrální přístup k žákovi/žákyni s neheterosexuální orientací a stejně tak i k žákovi, který je vychováván v neheterosexuální rodině.

K zodpovězení čtvrté výzkumné otázky, která zněla: **„Jaký názor zastávají studenti učitelství tělesné výchovy k znemožnění reprodukčních funkcí při změně genderu?“**

V anketním šetření byly zaměřeny na tuto výzkumnou otázku (otázky číslo 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 a 28). Nejprve jsme se ptali studentů, zda znají význam a rozdíl mezi transsexualitou a transgenderem. Výsledky ukázaly, že většina studentů mezi těmito pojmy nevidí rozdíl, a tedy

často význam těchto pojmů zaměňovali. Ovšem více studentů správně definovalo, a tak prokázalo větší znalost pojmu transgender, což jsme předpokládali, jelikož tento pojem se v dnešní době více objevuje v médiích a obzvláště na sociálních sítích. Dále jsme čekali, že výsledky prokážou minimální setkání studentů s trans ženou/mužem, ale výsledky nás překvapily, jelikož dvacet jedna studentů uvedlo, že se s těmito jedinci setkala. Avšak více dvacet dva studentů se s trans jedinci nikdy neseťkalo a zbytek si nejsou vědomi. Nicméně, více jak polovina studentů zastávalo neutrální postoj k transsexuálním, zbytek uvedlo, že se o tyto jedince nezajímá, neřeší je, ale transsexualitu vnímají jako zvláštní nebo zastávají kladný postoj k těmto jedincům, ale nemají rádi, když si ji příliš prosazují. Avšak byla i negativní vyjádření k transsexuálům, ale ty zastávalo jen pět studentů. Každodenní kontakt s transsexuálními jedinci by nevadil na základě výsledků 70 % studentů. Ke změně pohlaví transgender jedinců studenti měli kladný názor, výsledky ukázaly, že většina to vnímá jako svobodnou volbu každého člověka nebo je dokonce obdivuje, že se nebojí prosadit své pocity a někteří by se je snažili podpořit.

V otázce, zda studenti souhlasí se znemožněním reprodukčních funkcí transsexuálních jedinců, které legislativa České republiky jako jedna z posledních evropských zemí prosazuje, výsledky prokázaly téměř většinový nesouhlas studentů s tímto zákonem. Jen sedmnáct studentů souhlasí s tím, že by tito jedinci neměli mít možnost mít své biologické děti. Někteří nesouhlasí, jelikož se bojí, že by to ovlivnilo společnost nebo by složitý chirurgický zákrok, který má často komplikace, mohl ovlivnit dítě. Dále ale uváděli, že jedinci, kteří podstoupí změnu pohlaví, si mohou dítě osvojit nebo popřípadě v jiné zemi oslovit náhradní matku.

Z odpovědí na tyto otázky z anketního šetření vyplývá, že většina studentů nesouhlasí se znemožněním reprodukčních funkcí při změně genderu a v případě, že by tyto žáky učili, tak by s tím neměli problém.

Pitoňák a Macháčková (2023) se ve svém výzkumu také zabývali znemožnění reprodukčních funkcí u transgender jedinců. Uvedli, že v roce 2017 Evropský soud pro lidská práva dal najevo svůj nesouhlas s podmínkou znemožnění reprodukčních funkcí (kastrací) a označil tuto podmínku za narušení lidských práv transgender jedinců. Na základě tohoto výzkumu vyšlo, že LGBTQ+ respondenti by ocenili, kdyby bylo možné podstoupit úřední tranzici bez nutnosti operativního zákroku, který je neslučitelný při zachování plodnosti. Z výzkumu vyšlo, že zrušení tohoto požadavku by ocenilo 90 % transgender jedinců v Česku.

V rámci páté výzkumné otázky, která zněla: „**Jakým způsobem vnímají studenti učitelství tělesné výchovy úpravu hygienické normy, která umožňuje zrušení oddělené toalety podle genderu?**“

Z anketního šetření, které bylo zaměřeno na tuto výzkumnou otázku (otázky číslo 30 a 31) je zřejmé, že studenti se zrušením oddělených toalet nesouhlasí, téměř většina 78,3 %. Ve druhé

anketní otázce respondenti na důvod nesouhlasu uváděli, že sdílení toalet s opačným pohlavím je nevhodné a mnohdy dodali, že by to sami během povinné školní docházky nechtěli. Dále uvedli, že spojené toalety by mohly být místem, kde by mohla vznikat šikana nebo obtěžování. Výsledky také ukázaly, že převážně ženy vnímají toalety právě jako bezpečné místo, kde mají soukromí a mnohdy zde probírají své problémy a trápení.

K zodpovězení šesté výzkumné otázky, která zněla: **„Jakým způsobem jsou studenti učitelství tělesné výchovy připraveni na práci se žáky LGBTQ+?“**

Z anketního šetření, které mělo zaměření na tuto výzkumnou otázku (otázky číslo 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 a 39) vyplývá, že zařazení témat týkajících se LGBTQ+ komunity do výuky na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci vnímají studenti za dostačující, ale v případě, že by se tato problematika více probírala například v hodinách psychologie, které by mohly být dokonce na toto téma zaměřené nebo fakulta zajistila přednášku od člena LGBTQ+ komunity a ten by sdílel své zkušenosti ze školního prostředí, tak by studenti tuto možnost ocenili. Také by přivítali i více hodin praxe, ve kterých by mohli svou případnou neznalost prodiskutovat s vedoucím učitelem. Studenti také uvedli, že nemají dostatek informací o problematice LGBTQ+ ve školním prostředí, a proto se cítí nepřípraveni na budoucí práci pedagoga s LGBTQ+ žáky. Z výsledků anketního šetření tyto názory zastává 60 % studentů. Z výsledků je také patrné, že studenti mají obavy z diskriminace, šikany, nespravedlivého chování ze strany spolužáků a také z nepříjemných postojů k LGBTQ+ žákům od druhých pedagogů. Ocenili by tedy informace, jak například tyto žáky rozdělit do šaten při tělocviku nebo jak žáky oslovovat.

Pitoňák a Macháčková (2023) uvádí ve svém výzkumu, který probíhal od roku 2022 data, která zaznamenala, že 93 % respondentů hlásících se k LGBTQ+ by ocenilo zavedení homofobních, transfobních a bifobních témat do školního vzdělávacího programu. V roce 2019 vyjádřila své doporučení o zařazení problematiky LGBTQ+ v oblasti školství i ombudsmanka. Navrhovala, aby se tato problematika zařadila do vzdělávání pedagogů se specializací na základní i střední školy a zároveň, aby se ve třídách budoval respekt k LGBTQ+ žákům a předcházelo se obtěžování a šikaně těchto žáků. Nicméně i přes veškerá doporučení ombudsmanky zařazení témat a případně vytvoření materiálu, které by se zabývaly homofobní šikanou, nebyly vydány od roku 2009.

Na základě získaných údajů anketního šetření lze říct, že studenti učitelství tělesné výchovy mají poměrně obстойné znalosti problematiky LGBTQ+ a převážná většina ví, co si pod touto zkratkou představit. Studenti si uvědomují, že LGBTQ+ jedinci a komunita je poměrně nová problematika se kterou nemají starší učitelé zkušenosti, a proto se i v některých případech bojí

jejich postojů, ale hlavně si uvědomují, že je potřeba se o tuto oblast zajímat a během profese stále informovat. Dále z výsledkové části také vyplývá, že studenti i navzdory dobré znalosti této zkratky by ocenili více informací o problematice LGBTQ+ jedinců obzvláště v oblasti školství, jelikož z některých situací mají větší obavy například z komunikace či oslovování těchto žáků nebo neví, jak by měli správně postupovat při rozdělování žáků do sportovních kategorií nebo šaten na hodinách tělesné výchovy. Studenti také uvedli, že mají obavy ze začlenění či šikany LGBTQ+ žáků ze strany spolužáků, ale také z nepříjemných postojů od kolegů. Beňová et al., (2007) uvádí, že školy a orgány, které je řídí, by měly aktivně zajistit pro mladé jedince LGBTQ+ bezpečné školní prostředí nebo alespoň relativně bezpečné. Zároveň zdůrazňuje, že péče a zásahy v této oblasti by měly být prováděny především školními psychology a pedagogicko-psychologickými poradnami. Avšak tyto orgány se často tématům LGBTQ+ úmyslně vyhýbají.

Limitem této práce je, že respondenti byly pouze studenti z jedné fakulty a univerzity. Do budoucna by mohlo být přínosné doplnit názory na tuto problematiku ze strany učitelů nebo také žáků, popřípadě doplnit názory i studentů s jinou aprobací.

7 ZÁVĚRY

Hlavním cílem předkládané diplomové práce bylo zmapovat názory studentů tělesné výchovy navazujícího magisterského studia Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci na problematiku LGBTQ+. Na základě hlavního cíle jsme si stanovili šest dílčích cílů, v rámci kterých jsme zjišťovali názory studentů učitelství tělesné výchovy na problematiku, která se s pojmem LGBTQ+ a jejich členy váže. Dále jsme také zjišťovali, jaký mají studenti názor na připravenost ze školy na práci pedagoga s LGBTQ+ žáky.

V rámci prvního dílčího cíle, jsme si stanovili výzkumnou otázku č. 1:

Výzkumná otázka č. 1:

„Jaké jsou znalosti studentů učitelství tělesné výchovy v rámci problematiky LGBTQ+?“

Prostřednictvím anketního šetření bylo u otázky č. 6 zjištěno, že 54 respondentů zná význam zkratky LGBTQ+. Nejvíce informací se respondenti dozvěděli o LGBTQ+ na sociálních sítích a na internetu, tyto možnosti byly označeny 41x a 40x, jak dokládá otázka č. 7. U otázky č. 8 bylo zjištěno, že 49 respondentů někdy s někým probírali téma týkající se leseb, gayů, bisexuálů, transgender osob nebo queer, tuto otázku doplnila otázka č. 9, která uvádí, s kým respondenti téma probírali. 45x respondenti uvedli kamarády, 28x kolegy/spolužáky a dále také označili rodiče, sourozence či pedagogy. Z otázky č. 10 je patrné, že asociace respondentů s pojmy, které obsahuje zkratka LGBTQ se spojila nejvíce v kategorii orientace 11x, lidi 11x, problém současnosti 9x a symboly 7x. Otázka č. 11 dokládá, že 44 respondenti se někdy osobně setkali s LGBTQ+ jedinci, 2 respondenti si tím nejsou jistí a 14 potvrdilo, že se s LGBTQ+ jedinci nesešlo. Z otázky č. 12 vyplývá, že 50 respondentů má k LGBTQ+ jedincům neutrální, pozitivní nebo značně pozitivní postoj, 8 respondentů spíše negativní a jen 2 respondenti uvedli, že zastávají rozhodně negativní postoj. Z odpovědi na otázku č. 29 je patrné, že 43 respondentů zastává názor, že každý může mít rád koho chce, 16 respondentům je jedno kdo koho má rád, neřeší to a jen 1 respondent považuje bisexualitu za nenormální a dle něho by tento jedinec měl navštívit lékaře.

Z výše uvedených výsledků můžeme usuzovat, že studenti učitelství tělesné výchovy mají poměrně dobré znalosti v rámci problematiky LGBTQ+ a většina studentů se s těmito jedinci dokonce již setkala osobně, takže mohou mít i rozšířenější znalosti z osobních zkušeností LGBTQ+ jedinců. Studenti také tuto problematiku probírají mezi sebou, s kamarády nebo pedagogy z čehož můžeme usuzovat, že se o LGBTQ+ jedince zajímají a snaží se rozšířit znalosti v této problematice.

V rámci druhého dílčího cíle, jsme si stanovili výzkumnou otázku č. 2:

Výzkumná otázka č. 2:

„Jaké jsou názory studentů učitelství tělesné výchovy k rodičovství a výchově homosexuálně orientovaných párů?“

Na základě výsledků anketního šetření je možné konstatovat u otázky č. 13, že 41 respondentů by umožnilo LGBTQ+ jedincům uzavřít manželství, ve kterém by měli stejná práva a povinnosti jako v heterosexuálním manželství. Z toho 39 respondentům by také nevadilo, kdyby LGBTQ+ jedinci vychovávali děti, jak dokládá otázka č. 14. V další otázce č. 15 uvedlo 48 respondentů, že výchovu nezletilého dítěte lesbickým párem nebo gay párem vnímají stejně. Svůj nesouhlas s výchovou nezletilého dítěte v LGBTQ+ rodině vyjádřilo 7 respondentů. Otázka č. 16 dokládá, že 29 respondentů nesouhlasí s tím, že by výchova dítěte v LGBTQ+ rodině mohla ovlivnit sexualitu dítěte. Avšak 20 respondentů s tímto výrokem souhlasí a 11 respondentů uvedlo, že neví. Otázka č. 18 dokládá, že 36 respondentů zastává názor, že homosexuální páry by měly mít stejná práva jako heterosexuální páry při osvojení dítěte do péče, 18 respondentům je to jedno, neřeší to a pouze 6 respondentů uvedlo, že dvě ženy nebo dva muži nemají být rodiči.

Z výše uvedených výsledků lze usuzovat, že většina studentů učitelství tělesné výchovy zastává kladný názor k rodičovství a výchově dítěte u homosexuálně orientovaných párů. Také by párům umožnili uzavření manželství, ve kterém by měli práva a povinnosti jako heterosexuální manželé, a to i v případě osvojení dítěte.

V rámci třetího dílčího cíle, jsme si stanovili výzkumnou otázku č. 3:

Výzkumná otázka č. 3:

„Jak by studenti učitelství tělesné výchovy přistupovali k žákovi/žákyni s neheterosexuální orientací?“

Z otázky č. 17 vyplývá, že 58 respondentům by bylo jedno, kdyby měli ve třídě žáka/žákyni s jinou než heterosexuální orientací. Pouze 2 respondenti konstatovali, že by se během výuky vyhýbali kontaktu s těmito žáky. Otázka č. 19 a 20 dokládají, že u 39 respondentů by nebyl odlišný přístup k žákovi/žákyni, které by vychovávali dva otcové či dvě matky. Dále 13 respondentů by se více zajímalo o tyto žáky a snažili by se je podpořit, 5 respondentů by jim dalo najevo, že jim jejich rodinný stav nevadí a 2 respondenti uvedli svůj názor, že by těmto žákům dali najevo, že jim to nevadí a jen by si dávali pozor, ať nejsou šikanováni. Pouhému 1 respondentovi by bylo nepříjemné žáka/žákyni z takové rodiny učit.

Na základě výše uvedených výsledků lze usuzovat, že studenti učitelství tělesné výchovy by k žákovi či žákyni s neheterosexuální orientací nepřistupovali nijak odlišně a sexuální orientace žáka by jejich přístup tedy nijak neovlivnil.

V rámci čtvrtého dílčího cíle, jsme si stanovili výzkumnou otázku č. 4:

Výzkumná otázka č. 4:

„Jaký názor zastávají studenti učitelství tělesné výchovy k znemožnění reprodukčních funkcí při změně genderu?“

Z otázky č. 21 vyplývá, že 24 respondentů si pod pojem transsexualita představí transgender jedince a 21 respondentů si pod transsexualitou představí jedince, který prošel operativní změnou pohlaví. Dále z odpovědí 11 respondentů vyšlo najevo, že pojem neznají, 2 respondenti se vyjádřili k pojmu negativně, 1 neví co si představit a 1 uvedl, že nemá dostačující informace. Otázka č. 22 dokládá naopak znalost respondentů pojmu transgender, kterou má 31 respondentů, 14 respondentů naopak tento pojem zaměnilo s transsexualitou, 5 respondentů si myslí, že tyto pojmy jsou stejné a 4 respondenti pojem neznali. Dále 2 respondenti transgender považují za nemoc a 2 respondenti vyjádřili negativní názory. 1 respondent transgender považuje za vážné téma dnešní společnosti a 1 respondent neví co si představit. Z otázky č. 23 vyplývá, že 21 respondentů se někdy setkalo s trans ženou/mužem a 22 respondentů ne. 17 respondentů si nejsou jisti, zda ano či ne. 32 respondentů zastává neutrální postoj k transsexuálům, 15 respondentů tyto jedince neřeší nebo se o ně nezajímá a 6 respondentů má kladný postoj, dokud si ale tito jedinci výrazně neprosazují své názory, což dokládá otázka č. 24. Nicméně 5 respondentů má k těmto jedincům negativní postoj a 2 žádný. Otázka č. 25 dokládá, že 42 respondentům by nevadil každodenní kontakt s transsexuálem, 9 respondentů uvedlo svůj názor („Těžko říct, i transsexuál může být v komunikaci normální více než „normální“ běžný člověk.“, „Na rovinu, musel bych si na to nejprve zvyknout, ale věřím, že by to ve finále nebyl žádný problém.“ atd.). Pouhých 9 respondentů uvedlo, že by jim tento kontakt vadil. Z otázky č. 26 je patrné, že 25 respondentů vnímá změnu pohlaví jako osobní rozhodnutí každého jedince, 21 respondentů tyto jedince obdivuje, ale neřeší to a 4 respondenti je považují za odvážné a podporovali by je. 9 respondentů vyjádřilo svůj názor („To je každého věc. Neodsuzuji, nepřijde mi to ani divné, ale ani obdivuhodné.“, „Není mi do toho nic.“ atd.) a 1 respondent je považuje za šílence. Z odpovědí na výrok č. 27 je patrné, že 43 respondentů nesouhlasí se znemožněním reprodukčních funkcí u transsexuálů. Jen 17 respondentů s touto podmínkou souhlasí. Otázka č. 28 dokládá osobní názor 17 respondentů z předešlé otázky, kteří souhlasí se znemožněním reprodukčních funkcí. 4 respondenti nepodporují, aby transsexuálové měli děti, 3 se nevyjádřili, 3 mají zdravotní obavy. Dále 2 respondenti vyjádřili svůj názor spíše k operaci, 2 respondenti respektují operaci, ale ne početí a 2 respondenti mají z vlivu na společnost. 1 respondent etické a právní důvody.

Z výše uvedených výsledků lze usuzovat, že více studentů nesouhlasí se znemožněním reprodukčních funkcí u transgender jedinců, kteří se rozhodnou pro úřední tranzici. Většině studentů by nevadilo s transsexuálem přicházet každodenně do kontaktu, tedy například ho učit.

V rámci pátého dílčího cíle, jsme si stanovili výzkumnou otázku č. 5:

Výzkumná otázka č. 5:

„Jakým způsobem vnímají studenti učitelství tělesné výchovy úpravu hygienické normy, která umožňuje zrušení oddělené toalety podle genderu?“

Z výroku č. 30 je patrné, že 47 respondentů nesouhlasí se zrušením oddělených toalet na školách. 13 respondentům by tato změna nevadila. 18 respondentů považuje zrušení oddělených toalet za nevhodné, 10 respondentů v tom vidí riziko vzniku šikany, obtěžování a 9 respondentů považuje toalety za bezpečné místo. Dále 2 respondenti uvedli, že by to mělo zůstat tak jak to je, 2 respondentům to přijde nehygienické a 4 respondenti se nevyjádřili. 1 respondent to považuje za zbytečné a 1 respondent by zavedl 3. toalety. Tyto výroky dokládá otázka č. 31.

Na základě výše uvedených výsledků lze usuzovat, že studenti vnímají úpravu hygienické normy, která umožňuje zrušení oddělených toalet na školách podle genderu za nevhodné. Zrušením oddělených toalet by podle studentů mohla vzniknout na toaletách šikana nebo obtěžování.

V rámci šestého dílčího cíle, jsme si stanovili výzkumnou otázku č. 6:

Výzkumná otázka č. 6:

„Jakým způsobem jsou studenti učitelství tělesné výchovy připraveni na práci se žáky LGBTQ+?“

Z výroku č. 32 je patrné, že pouze 12 respondentů vnímá spíše negativně začlenění témat LGBTQ+ do výuky na Fakultě tělesné kultury. Zbytek respondentů začlenění tohoto tématu vnímá kladně. Otázka č. 33 dokládá, že 44 respondentů nemá dostačující informace o problematice LGBTQ+. 16 respondentů uvedlo, že má dostačující informace o této problematice. Nicméně z otázky č. 34 je patrné, že 36 respondentů si nepřijde připraveno na práci s LGBTQ+. Připraveni si přijdou pouze 24 respondentů. 41 respondentů by zařadilo prevenci homofobie a diskriminace do hodin tělesné výchovy a 19 respondentů by této problematice na hodinách tělesné výchovy nevěnovalo pozornost, což dokládá otázka č. 35. Otázka č. 36 dokládá, v jakých předmětech si myslí respondenti, že se vyučuje sexuální výchova. 48x byl zvolen předmět Výchova ke zdraví, 34x Základy společenských věd neboli Občanská výchova, 14x biologie a pouze 1x Tělesná výchova. 1 respondent uvedl svůj názor („Ve škole jsme se tomu téměř nevěnovali.“). Z otázky č. 37 je patrné, že největší obavy respondentů spojené s LGBTQ+ jedinci mají v problémových situacích, jako jsou diskriminace a šikana, která byla zvolena 47x, nespravedlivé chování od spolužáků 28x, nepříjemné postoje od kolegů 21x, nedostatečné připravenosti ze strany respondenta 16x a 14x respondenti zvolili obavu z nedostatku informací. Z otázky č. 38 vyplývá, co by budoucím pedagogům mohlo pomoci při práci s LGBTQ+ žáky a připravilo je na jejich práci. Respondenti 35x označili možnost více hodin psychologie na toto téma, 29x přednášku od LGBTQ+ jedince, který by poskytl své zkušenosti ze školy, 28x více

přednášek na toto téma a 21x více praxe. 3 respondenti napsali vlastní názor („Asi cokoliv z těchto možností.“ atd.) a 1x byla zvolena možnost, že je respondent skvěle připraven. V otázce č. 39 mohli respondenti doplnit své obavy, z čehož vyplývá, že 30 respondentů nemá další obavy, 5 respondentů dále nic nenapadlo a 9 uvedlo, že bylo vše zmíněno v předchozí. Nicméně 4 respondenti mají obavy z nárůstu těchto jedinců, 3 respondenti si neví rady do jaké šatny na TV zařadit tyto žáky, 2 respondenti z nepřátelství a šikany, 2 respondenti citlivosti žáků a 2 by nevěděli, jak tyto žáky oslovovat. Déle 3 respondenti uvedli, že mají obavy ze zneužívání LGBTQ+ ve sportu, z komunikace s rodiči a ovlivňování školství.

Z výše uvedených výsledků lze usuzovat, že studenti učitelství tělesné výchovy by ocenili více informací o problematice LGBTQ+ ve školním prostředí například v hodinách psychologie, které by mohly být navýšeny nebo přímo na tuto novou problematiku zaměřené či přednáškou LGBTQ+ jedincem, který by mohl se studenty sdílet své zkušenosti ze školního prostředí.

8 SOUHRN

Diplomová práce se zabývala názory studentů tělesné výchovy navazujícího magisterského studia Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci na problematiku LGBTQ+.

Teoretická část diplomové práce se opírala o odbornou literaturu, výzkumné články, webové stránky a další zdroje zabývající se daným tématem. Zde je popsán význam jednotlivých písmen zkratky LGBTQ+, stručně popsána historie pojmu LGBTQ+, další pojmy ze sexuologie, právní ustanovení pro LGBTQ+ jedince, homoparentální rodiny, LGBTQ+ ve školním prostředí a homofobii.

Ve výzkumné části bylo hlavním cílem práce zmapovat názory studentů tělesné výchovy navazujícího magisterského studia Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci na problematiku LGBTQ+ dílčími cíli, v rámci, kterých jsme zjišťovali názory studentů učitelství tělesné výchovy na problematiku LGBTQ+ a znalosti pojmů, které se se zkratkou LGBTQ+ komunity vážou. Na základě dílčích cílů bylo poté stanoveno šest výzkumných otázek.

Formou anketního šetření jsme mapovali názory studentů na problematiku spojenou s LGBTQ+ jedinci a znalosti studentů o této problematice. Anketního šetření se zúčastnilo 60 studentů tělesné výchovy navazujícího magisterského studia na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Konkrétně studenti učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň základní školy a střední školy v kombinaci s druhou aprobací, učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň základní školy a střední školy se specializacemi nebo učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň základní školy a střední školy a ochrana obyvatelstva.

Výsledková část diplomové práce je založena především na sběru a zpracování dat z anketního šetření, získaná data jsme vložili do grafů v programu Microsoft Office Excel a následně vyhodnotili.

V rámci prvního dílčího cíle jsme dospěli k závěru, že studenti učitelství tělesné výchovy mají dobré znalosti problematiky LGBTQ+, které mohou mít rozšířené i díky tomu, že se většina s LGBTQ+ jedinci setkali osobně. Studenti také o této problematice diskutují s kamarády, kolegy nebo pedagogy, z čehož usuzujeme, že se o LGBTQ+ problematiku zajímají a rozšiřují své znalosti.

V rámci řešení druhého dílčího cíle jsme dospěli k závěru, že studenti učitelství tělesné výchovy se přiklání možnosti rodičovství a výchovy dítěte homosexuálními páry, a také by těmto párům umožnili uzavření manželství se všemi právy a povinnostmi, jako u heterosexuálních manželů.

V rámci řešení třetího dílčího cíle jsme dospěli k závěru, že přístup studentů učitelství tělesné výchovy k žákovi či žákyni by nijak neovlivnila odlišná sexuální orientace.

V rámci řešení čtvrtého dílčího cíle jsme dospěli k závěru, že studenti učitelství tělesné výchovy převážně nesouhlasí se znemožněním reprodukčních funkcí při úřední tranzici a neměli by problém s transsexuálem přicházet každodenně do kontaktu.

V rámci řešení pátého dílčího cíle jsme dospěli k závěru, že studenti učitelství tělesné výchovy nesouhlasí se zrušením oddělených toalet. Zrušením by mohla vzniknout na toaletách šikana či obtěžování.

V rámci řešení šestého dílčího cíle jsme dospěli k závěru, že studenti učitelství tělesné výchovy by uvítali více informací o LGBTQ+ problematice ve školách například v hodinách psychologie nebo psychologii, která by byla na LGBTQ+ zaměřena, přednáškou LGBTQ+ jedincem.

9 SUMMARY

The diploma thesis focused on the opinions of physical education students of the follow-up master's studies of the Faculty of Physical Culture of the Palacky University in Olomouc on LGBTQ+ issues.

The theoretical part of the thesis was based on professional literature, research articles, websites and other sources dealing with the given topic. The meaning of the individual letters of the acronym LGBTQ+ is described in the thesis, the history of the term LGBTQ+ is briefly described, other terms from sexuology, legal resolutions for LGBTQ+ individuals, homoparental families, LGBTQ+ in the school environment and homophobia.

In the research part, the main goal of the work was to map the opinions of physical education students of the follow-up master's degree at the Faculty of Physical Culture of the Palacky University in Olomouc on the LGBTQ+ issue with sub-goals, within which we ascertained the opinions of the physical education teaching students on the LGBTQ+ issue and knowledge of terms such as LGBTQ+ communities' bond. Based on the sub-goals, six research questions were then determined.

In the form of a survey, we mapped students' opinions on issues related to LGBTQ+ individuals and students' knowledge of this issue. Sixty physical education students of the subsequent master's studies at the Faculty of Physical Culture of the Palacky University in Olomouc participated in the survey. Specifically, students of physical education teaching for the 2nd grade of primary and secondary schools in combination with the second approval, physical education teaching for the 2nd grade of primary and secondary schools with specializations or physical education teaching for the 2nd grade of primary and secondary schools and population protection.

The final part of the diploma thesis is primarily based on the collection and processing of data from the survey, we entered the obtained data into graphs in the Microsoft Office Excel program and then evaluated it.

As part of the first sub-goal, we concluded that physical education teacher students have good knowledge of LGBTQ+ issues, which can be expanded because most of them have met LGBTQ+ individuals in person. Students also discuss this issue with friends, colleagues, or teachers, from which we conclude that they are interested in LGBTQ+ issues and expand their knowledge.

As part of solving the second sub-goal, we concluded that physical education teacher students are inclined towards the possibilities of parenting and raising children by homosexual

couples, as well as those couples who can enter into marriage with all the rights and obligations of heterosexual spouses.

As part of the solution to the third sub-goal, we concluded that the approach of sex teachers of physical education to the male or female student would not, in any way, affect a different orientation.

As part of solving the fourth sub-goal, we concluded that physical education teaching students mostly disagree with the disabling of reproductive functions during official transitions and had no problem meeting a transsexual on a daily basis.

As part of solving the fifth sub-goal, we concluded that physical education teaching students do not agree with the abolition of separate toilets. Cancellation could lead to bullying or harassment in the toilets.

As part of the solution to the sixth sub-goal, we concluded that physical education teaching students would welcome more information about LGBTQ+ issues in schools, for example in psychology classes or psychology that would be LGBTQ+ focused, a lecture by an LGBTQ+ individual.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Aguirre, A., Moliner, L., & Francisco, A. (2021). "Can Anybody Help Me?" High School Teachers' Experiences on LGBTphobia Perception, Teaching Intervention and Training on Affective and Sexual Diversity. *Journal of Homosexuality*, 68(14), 2430–2450. <https://doi.org/10.1080/00918369.2020.1804265>
- Bailey, J. M., Vasey, P. L., Diamond, L. M., Breedlove, S. M., Vilain, E., & Epprecht, M. (2016). Sexual orientation, controversy, and science. *Psychological Science in the Public Interest*, 17(2), 45–101. <https://doi.org/10.1177/1529100616637616>
- Balthazart, J. (2012). *The biology of homosexuality*. Oxford University Press.
- Beňová, K., Goga, S., Gjuríčová, J., Hromada, J., Kodl, P., Louženský, J., Nová, J., Otáhalová, L., Pechová, O., Procházková, I., Sokolová, V., Strachoň, M., Štěpánková, M., Walek, C., & Wintr, J. (2007). *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Úřad vlády ČR.
- Beranová, N. (2022). *Postoje žáků druhého stupně vybraných základních škol k LGBT*. (Diplomová práce, Univerzita Karlova). Retrieved from <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/172556/120415009.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Booth, T., & Ainscow, M. (2007). *Ukazatel inkluze: Rozvoj učení a zapojení ve školách*. Copyright CSIE.
- Bradlow, J., Barman, F., Guasp, A., & Jadvá, V. (2017). School Report: The experiences of lesbian, gay, bi and trans young people in Britain's schools in 2017. *Stonewall*. Retrieved from https://www.stonewall.org.uk/system/files/the_school_report_2017.pdf
- Budinská, M. (2012). *Metodické dokumenty – doporučení a pokyny. Příloha č. 8 Homofobie*. Retrieved from <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
- Burešová, K. (2020). *Rodičovství a partnerství gayů a leseb v českém právu*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí.
- Čechová, H., & Hajdíková, L. (2016). *Duhová příručka pro vyučující: jak přispívat k bezpečnému a zdravému klimatu v prostředí školy na příkladu prevence homofobní šikany*. Platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu.
- Fafejta, M. (2016). *Sexualita a sexuální identita: sociální povaha přirozenosti*. Portál.
- Fafejta, M., & Sloboda, Z. (2021). Sociální a právní aspekty života intersex lidí v Česku: Podkladová studie – sociální aspekty života intersex lidí v Česku. *Ombudsman veřejný ochránce práv*. Retrieved from <https://www.ochrance.cz>
- Fifková, H., Weiss, P., Procházka, I., T. Cohen-Kettenis Peggy, Pfäfflin, F., Jarolím, L., Veselý, J., & Weiss, V. (2008). *Transsexualita a jiné poruchy pohlavní identity*. Grada.

- Fraïssé, C., & Barrientos, J. (2016). The concept of homophobia: A psychosocial perspective. *Sexologies*, 25(4), e65–e69. <https://doi.org/10.1016/j.sexol.2016.02.002>
- Frizzell, N. (2013). Feature: How the Stonewall riots started the LGBT rights movement. *Pink News*. Retrieved from <https://www.pinknews.co.uk/2013/06/28/feature-how-the-stonewall-riots-started-the-gay-rights-movement/>
- GaminGEE. (2022). *Queer Geography*. Retrieved from <https://queergeography.cz/project/gamingee/>
- Glazzard, J., & Vicars, M. (2022). Editorial: LGBT Inclusion in Schools. *Frontiers in Sociology*, 7. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2022.904357>
- Gold, M. (2018). The ABCs of L.G.B.T.Q.I.A.+. *The New York Times*. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2018/06/21/style/lgbtq-gender-language.html>
- Goldberg, A. E. (2016). *The SAGE encyclopedia of LGBTQ studies*. SAGE publications.
- Golombok, S., & Tasker, F. (1996). Do parents influence the sexual orientation of their children? Findings from a longitudinal study of lesbian families. *Developmental Psychology*, 32(1), 3–11. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.32.1.3>
- Graham, P. (2017). *Men and sex*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781316874998>
- GSAs Build Power. (n.d.). *GSA network*. Retrieved from <https://gsanetwork.org/what-is-a-gsa/>
- Hajdíková, L. (2016). *České školy pod lupou: výzkum homofobie a transfobie na školách: Czech schools through the looking glass: national research on homophobia and transphobia*. Praha: Platforma pro rovnoprávnosti, uznání a diverzitu. (Výzkumné zprávy).
- Hájková, R., & Kolařík, M. (2016). Homoparentalita z pohledu gay-lesbické komunity. In Kolařík, M. (Eds.), *Sborník příspěvků z XIII. národní konference o manželském, partnerském a rodinném poradenství: Partnerství a rodičovství – synergie a konkurence*.
- Helgeson, V. S. (2020). *Psychology of Gender*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003016014>
- Horáková, A. (2024). Proč sněmovna neschválila rovné manželství? *Jsmefér*. Retrieved from https://www.jsmefer.cz/proc_snemovna_neschvalila_rovne_manzelstvi
- Changing the game plan for Physical Education Teachers: Creating Safe and Inclusive Classrooms for LGBTQ+ Students. (n.d.). *GLSEN*. Retrieved from <https://www.glsen.org/changing-the-game>
- Chvátalová, N. (2017). Postavení a problematika LGBTIQ komunity. *Asociace pro mezinárodní otázky*. Retrieved from <https://www.amo.cz/cs/prazsky-studentsky-summit/postaveni-a-problematika-lgbtqi-komunity/>
- Jacob, S. (2013). Creating Safe and Welcoming Schools for LGBT Students: Ethical and Legal Issues. *Journal of School Violence*, 12(1), 98–115. <https://doi.org/10.1080/15388220.2012.724356>
- Jandourek, J. (2012). *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. Praha: Grada.

- Kaňka, P. (2000). Abeceda homosexuality. 004. Retrieved from <http://www.004.cz/search=text-abeceda+homosexuality-kolikata-2>
- Kosciw, J. G., Clark, C. M., Truong, N. L., & Zongrone, A. D. (2020). The 2019 National School Climate Survey. *GLSEN*. Retrieved from <https://www.glsen.org/learn/research/nscs-archive>
- Krčmářová, B. (2014). *Děti a jejich sexualita – rádce pro rodiče a pedagogy*. Praha: Albatros Media.
- Kreplová, V. (2023, July 18). Novinky ve školách: Nepovinná umyvadla a možnost společných WC. *VysokeSkoly.cz*. Retrieved from <https://www.vysokeskoly.cz/clanek/novinky-ve-skolach-nepovinna-umyvadla-a-moznost-spolecnych-wc>
- Kšiňan, A. (2012). Jak vzniká homosexualita? Je přitažlivost ke stejnému pohlaví opravdu vrozená, nebo jde o poruchu vývoje, která se dá léčit? *Psychologie*. Retrieved from <https://psychologie.cz/jak-vznika-homosexualita/>
- Kutálková, P. (2015). *Duhové rodiny vy stínu státu*. Prague Pride, z.s.
- Landi, D. (2019). Queer men, affect, and physical education. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 11(2), 168–187. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2018.1504230>
- Lásková, P. (2022). *Transsexualita z pohledu dnešní společnosti*. (Bakalářská práce, Univerzita Hradec Králové). Retrieved from <https://theses.cz/id/ja3nnv/STAG95994.pdf>
- Ministerstvo vnitra České republiky. (2006). *Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství*. Retrieved from <https://www.e-sbirka.cz>
- Ministerstvo vnitra České republiky. (2009). *Zákon č. 198/2009 Sb., zákon o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon)*. Retrieved from <https://www.e-sbirka.cz>
- Ministerstvo vnitra České republiky. (2011). *Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách*. Retrieved from <https://www.e-sbirka.cz>
- Ministerstvo vnitra České republiky. (2012). *Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*. Retrieved from <https://www.e-sbirka.cz>
- Morris, B. J. (2019). History of Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Social Movements. *GIWPS*. Retrieved from <https://giwps.georgetown.edu/dei-resources/history-of-lesbian-gay-bisexual-and-transgender-social-movements/>
- Nani, S. (2022). Prague LGBTQ+ Students' Guide. Verto Education. *Verto Education*. Retrieved from <https://vertoeducation.org/blog/prague-lgbtq-students-guide/>
- Nedbálková, K. (2011). *Matky kuráže: lesbické rodiny v pozdně moderní společnosti*. Sociologické nakladatelství.
- Nešporová, O. (2021). *Homoparentální rodiny*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí.

- Patterson, C. J., & Goldberg, A. E. (2016). Lesbian and Gay Parents and Their Children. *National Council of Family Relations*. Retrieved from https://www.ncfr.org/sites/default/files/2017-01/ncfr_policy_brief_november_final.pdf
- Pechová, O., Štěpánková, M., Wintr, J., Goga, S., Procházka, I., Walek, C., Gjuričová, J., Kodl, P., Louženský, J., Sokolová, V., Strachoň, M., Nová, J., Beňová, K., Hromada, J., & Otáhalová, L. (2007). *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády, ČR.
- Piedra, J., Ramírez-Macías, G., Ries, F., Rodríguez-Sánchez, A. R., & Phipps, C. (2016). Homophobia and heterosexism: Spanish physical education teachers' perceptions. *Sport in Society*, 19(8–9), 1156–1170. <https://doi.org/10.1080/17430437.2015.1096257>
- Pitoňák, M. & Macháčková, M. (2023). *Být LGBT+ v Česku 2022*. Pride business forum. Retrieved from https://lgbt-zdravi.cz/WEB/wp-content/uploads/2023/02/BytLGBTQvCesku2022_report.pdf
- Polderman, T. J. C., Kreukels, B. P. C., Irwig, M. S., Beach, L., Chan, Y. M., Derks, E. M., Esteva, I., Ehrenfeld, J., Heijer, M. Den, Posthuma, D., Raynor, L., Tishelman, A., & Davis, L. K. (2018). The Biological Contributions to Gender Identity and Gender Diversity: Bringing Data to the Table. In *Behavior Genetics* (Vol. 48, Issue 2, pp. 95–108). Springer New York LLC. <https://doi.org/10.1007/s10519-018-9889-z>
- Popenoe, D. (2020). *Disturbing the Nest*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003058786>
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. (2024). *Sněmovna schválila možnost stejnopohlavních párů vstupovat do partnerství s většinou práv manželů*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Retrieved from <https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=18725>
- Rozdíly mezi manželstvím a registrací. (n.d.). *Jsmefér*. Retrieved from <https://www.jsmefer.cz/rozdily>
- RVP – Rámcové vzdělávací programy. (2022). *edu.cz*. Retrieved from <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/>
- RVP. (2022). Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. *MŠMT*. Retrieved from <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-pro-gymnazia-rvp-g/>
- RVP. (2023). Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. *MŠMT*. Retrieved from <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>
- Sáenz-Macana, A. M., & Devis-Devís, J. (2020). LA HOMOFOBIA EN LA EDUCACION FISICA ESCOLAR: UNA REVISIÓN SISTEMÁTICA. *Movimento (ESEFID/UFGRS)*, 26, e26072. <https://doi.org/10.22456/1982-8918.104750>
- Scannapieco, M., Painter, K. R., & Blau, G. (2018). A comparison of LGBTQ youth and heterosexual youth in the child welfare system: Mental health and substance abuse occurrence and

- outcomes. *Children and Youth Services Review*, 91, 39–46.
<https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2018.05.016>
- Scherrer, K. S., Kazyak, E., & Schmitz, R. (2015). Getting “Bi” in the Family: Bisexual People’s Disclosure Experiences. *Journal of Marriage and Family*, 77(3), 680–696.
<https://doi.org/10.1111/jomf.12190>
- Silva, P., Jaeger, A. A., & Valdivia-Moral, P. (2018). Percepción de los estudiantes sobre comportamientos homofóbicos y heterosexistas en educación física. *Revista de psicología del deporte*, 27(2), 39-46.
- Sklenářová, L. (2024). Vytváříme bezpečný prostor pro LGBT+ studenty, říká člen univerzitního spolku. *Stisk online*. Retrieved from <https://stisk.online/a/i75dL/vytvarime-bezpecny-prostor-pro-lgbt-studenty-rika-clen-univerzitniho-spolku>
- Skoblík, J. (2006). *Transsexualismus: morálně – a duchovně-teologické aspekty*. Praha: Karolinum.
- Sloboda, Z. (2016). *Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita*. Pasparta.
- Sloboda, Z. (2022). Registered Partnerships and LGBT Parenting in the Czech Republic. *Gender a Výzkum / Gender and Research*, 22(2), 139–169. <https://doi.org/10.13060/gav.2021.023>
- Smetáčková, I., & Braun, R. (2009). *Homofobie v žákovských kolektivech: Homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách – jak se projevuje a jak se proti ní bránit: doplňkový materiál pro ZŠ a SŠ včetně didaktické aplikace tématu*. Úřad vlády České republiky.
- Smetáčková, I., & Machovcová, K. (2022). *Výzkumná zpráva z projektu OUT: LGBT+ studující a témata ve školách*. Univerzita Karlova: Pedagogická fakulta.
- Smetáčková, I., Simons, J. D., & Pavlík, P. (2023). Czech Teachers’ Attitudes Towards LGBT+ Students. *Pedagogika*, 72(4). <https://doi.org/10.14712/23362189.2023.2841>
- Snapp, S. D., McGuire, J. K., Sinclair, K. O., Gabrion, K., & Russell, S. T. (2015). LGBTQ-inclusive curricula: why supportive curricula matter. *Sex Education*, 15(6), 580–596.
<https://doi.org/10.1080/14681811.2015.1042573>
- Stacey, J., & Biblarz, T. J. (2001). (How) Does the Sexual Orientation of Parents Matter? *American Sociological Review*, 66(2), 159. <https://doi.org/10.2307/2657413>
- Šabatová, A. (2019). Výzkum. Být LGBT+ v Česku: Zkušenosti LGBT+ lidí s předsudky, diskriminací, obtěžováním a násilím z nenávisti. *Ochrance.cz*. Retrieved from https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/4-2019-DIS-KS-LGBT__v_CR_vyzkumna_zprava.pdf
- Šulová, L., Fait, T., & Weiss, P. (2011). *Výchova k sexuálně reprodukčnímu zdraví*. Maxdorf.
- The asexual visibility and Education network. (n.d.). *The Asexual Visibility & Education Network*. Retrieved from <http://www.asexuality.org/?q=overview.html>

- Titlbach, F. (2019). Být transgender není duševní nemoc, vzkazuje Světová zdravotnická organizace. *Český rozhlas*. Retrieved from <https://wave.rozhlas.cz/byt-transgender-neni-dusevni-nemoc-vzkazuje-svetova-zdravotnicka-organizace-7952337>
- Trans Rights Europe & Central Asia Map Index 2020. (2020). *TGEU*. Retrieved from <https://tgeu.org/trans-rights-europe-central-asia-index-maps-2020/>
- Turčan, M. P. (2019). *Specifika urologické a andrologické léčby LGBT komunity*. *Urol. praxi*, 20(1), 32-35.
- What is safe zone? (n.d.). *The Safe Zone Project*. Retrieved from <https://thesafezoneproject.com/about/what-is-safe-zone/>
- Weiss, P. (2010). *Sexuologie*. Grada.
- Weiss, P. P., & Fifková, M. H. (2010). *Poruchy pohlavní identity v dětství a v dospívání*. *Pediatric pro praxi*, 11(3), 174-176.

11 PŘÍLOHY

11.1 Vyjádření etické komise

Fakulta
tělesné kultury

Vyjádření Etické komise FTK UP

Složení komise: doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D. – předsedkyně
Mgr. Ondřej Ješina, Ph.D.
doc. MUDr. Pavel Maňák, CSc.
Mgr. Filip Neuls, Ph.D.
Mgr. Michal Kudláček, Ph.D.
prof. Mgr. Erik Sigmund, Ph. D.
doc. Mgr. Zdeněk Svoboda, Ph. D.

Na základě žádosti ze dne 1.7.2021 byl projekt aplikovaného výzkumu

Autor /hlavní řešitel/: **doc. PhDr. Zbyněk Svozil, Ph.D.**
spoluřešitelé: **doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D., Mgr. Petr Krol**
+ studenti Bc., Mgr., Ph.D. studia, kteří si téma zvolí pod vedením doc. Svozila, doc. Štěrbové, Mgr. Krola jako svou závěrečnou práci

s názvem: **Sexualita – hranice v přístupu ke sportovcům a žákům ve sportovní činnosti a tělesné výchově**

schválen Etickou komisí FTK UP pod jednacím číslem: **83/2021**
dne: **27. 8. 2021**

Etická komise FTK UP zhodnotila předložený projekt a **neshledala žádné rozpory** s platnými zásadami, předpisy a mezinárodními směrnicemi pro výzkum zahrnující lidské účastníky.

Řešitelé projektu splnili podmínky nutné k získání souhlasu etické komise.

za EK FTK UP
doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.
předsedkyně

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury
Komise etická
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc

Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc | T: +420 585 636 009
www.ftk.upol.cz

11.2 Anketní šetření

Anketní šetření: Názory vysokoškolských studentů tělesné výchovy na problematiku LGBTQ+

Milí kolegové,

Jsem studentkou 2. ročníku navazujícího magisterského studia na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění mého anketního šetření, které poslouží jako podklad pro magisterskou práci na téma „Názor vysokoškolských studentů tělesné výchovy na problematiku LGBTQ+“. Anketní šetření je určené pro studenty navazujícího studia tělesné fakulty, pokud se k Vám odkaz dostal a nesplňujete tuto podmínku, prosím, nevyplňujte ho.

Dané anketní šetření obsahuje sérii otázek týkající se Vašeho názoru jako studenta učitelství tělesné výchovy na problematiku LGBTQ+. V anketní šetření se nevyskytuje správná, ani špatná odpověď. Chtěla bych Vás tedy poprosit o zaznačení nebo napsání takové odpovědi, která Vás napadne jako první. Není nutné tedy nad všemi odpověďmi dlouze přemýšlet.

Vaše účast spočívá ve vyplnění anketního šetření, které Vám zabere cca 8 minut času. Anketní šetření je anonymní, proto Vaše osobní údaje nebudou nikde zveřejněné.

Zahájením vyplňování souhlasím s tím, že jsem byl/a nejdříve písemně informován/a o cílech diplomové práce a měl/a jsem možnost písemně se ptát na všechno, co mě v souvislosti s žádostí o vyplnění anketního šetření zajímalo. Porozuměl(a) jsem tomu, že svou účast ve studii mohu kdykoliv přerušit či odstoupit. Moje účast ve studii je dobrovolná. Při zařazení do anketního šetření budou moje osobní data uchována s plnou ochranou důvěrnosti dle platných zákonů ČR. Je zaručena ochrana důvěrnosti mých osobních dat. Při vlastním provádění studie mohou být osobní údaje poskytnuty jiným než výše uvedeným subjektům pouze bez identifikačních údajů, tzn. anonymní data pod číselným kódem. Rovněž pro výzkumné a vědecké účely mohou být moje osobní údaje poskytnuty pouze bez identifikačních údajů (anonymní data) nebo s mým výslovným souhlasem. Porozuměl/a jsem tomu, že mé jméno se nebude nikdy vyskytovat v referátech o tomto anketním šetření. Já naopak nebudu proti použití výsledků z tohoto anketního šetření. Proto souhlasím s vyplněním anketního šetření a následným anonymním zpracováním získaných dat.

Děkuji Vám za Váš čas.

V rámci provedeného anketního šetření byly některé otázky převzaty a modifikovány z jiných závěrečných prací:

Beranová, N. (2022). *Postoje žáků druhého stupně vybraných základních škol k LGBT*.

(Diplomová práce, Univerzita Karlova). Retrieved from

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/172556/120415009.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Lásková, P. (2022). *Transsexualita z pohledu dnešní společnosti*. (Bakalářská práce, Univerzita Hradec Králové). Retrieved from <https://theses.cz/id/ja3nmv/STAG95994.pdf>

*Povinné pole

A. Úvodní otázky

1. **Pohlaví** -> žena, muž
2. **Věk** ->
3. **Studijní**
4. **Forma studia** -> prezenční, kombinované
5. **Studují** -> 1. ročník NMgr., 2. ročník NMgr.

B. Výzkumné otázky

6. **Znáte význam zkratky LGBTQ+?**
  - Ano
  - Ne
7. **Kde jste se dozvěděl/a nejvíce informací o LGBTQ+? (více možností na označení)**
  - V televizi
  - Na internetu
  - Na sociálních sítích
  - V knize, časopisu
  - Ve škole
  - Od kamarádů
  - Jiné ...
8. **Probíral/a jste někdy s někým téma LGBTQ+?**
  - Ano
  - Ne
9. **Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano, s kým jste toto téma probíral/a? (více možností na označení)**
  - S pedagogy
  - S kolegy/spolužáky
  - S kamarády
  - S rodiči
  - Se sourozenci
  - Jiné ...
10. **Co Vás napadne jako první, když slyšíte slovo lesba – gay – bisexuál – transgender – queer?**
11. **Znáte osobně někoho, kdo patří k LGBTQ+?**
  - Ano
  - Ne
  - Jiná ...

12. Jaký zastáváte postoj k LGBTQ+ komunitě?

- Rozhodně pozitivní (komunitu podporuji např. jejich práva)
- Spíše pozitivní (komunitu akceptuji, ale nijak ji nepodporuji)
- Neutrální (nemám vyhraněné názory, ale respektuji ji)
- Spíše negativní (význam komunity nechápu, nerozumím ji)
- Rozhodně negativní (ke komunitě cítím nenávisť)

13. Souhlasil/a byste s možností uzavření manželství LGBTQ+ jedinců, se kterou by souvisely i veškerá práva a povinnosti, které ze sňatku vyplývají (např. možnost osvojení)?

- Ano
- Ne
- Nevím

14. Souhlasíte s výchovou dítěte v LGBTQ+ komunitě?

- Ano
- Ne
- Nevím

15. Jaký máte názor na výchovu nezletilého dítěte LGBTQ+ rodinou, jakou variantu byste vybral/a?

- Výchovu dítěte dvěma ženami
- Výchovu dítěte dvěma muži
- Všechny z výše uvedených variant vnímám stejně
- Nesouhlasím s výchovou dítěte v LGBTQ+ rodinou

16. Myslíte si, že výchova dítěte v LGBTQ+ rodině může ovlivnit sexuální orientaci dítěte?

- Ano
- Ne
- Nevím

17. Pokud byste měl/a učit ve třídě žáka, o kterém si myslíte – nebo víte, že je gay/lesba/bisexuál nebo transgender ...

- Bylo by mi to jedno, neřešil/a bych to.
- Během výuky bych se vyhýbal/a kontaktu s tímto žákem.
- Požádal/a bych zástupce ředitele, aby mi vyměnil tuto třídu za jinou.
- Při hodnocení klasifikace bych byl k danému jedinci mírnější.

18. Pokud si chce muž a žena osvojit dítě, mohou si ho vzít oba jako rodiče. Pokud si chtějí dva muži nebo dvě ženy osvojit dítě, může si ho vzít pouze jeden z nich a dítě tedy bude mít oficiálně pouze jednoho rodiče. Připadá Vám to spravedlivé?

- Ne, všichni by měli mít při osvojení stejná práva.
- Je mi to jedno.
- Ano, dvě ženy nebo dva muži přece nemají být rodiče.

19. Pokud byste zjistil/a, že žáka doma vychovávají dva otcové ...

- Zajímal/a bych se o jeho situaci více, snažil/a bych se ho podpořit a zjednodušit zařazení do třídního kolektivu, tak aby si z něj ostatní žáci nedělali srandu.
- Dal/a bych mu najevo, že mi to nevadí.
- Bylo by mi to jedno, můj přístup k tomuto žákovi by nebyl nijak odlišný.
- Nebylo by mi příjemné žáka z takové rodiny učit.
- Asi bych takového žáka přehlížela, vadil by mi jeho rodinný stav.
- Jiné ...

20. Pokud byste zjistil/a, že žáka doma vychovávají dvě matky ...

- Zajímal/a bych se o jeho situaci více, snažil/a bych se ho podpořit a zjednodušit zařazení do třídního kolektivu, tak aby si z něj ostatní žáci nedělali srandu.
- Dal/a bych mu najevo, že mi to nevadí.
- Bylo by mi to jedno, můj přístup k tomuto žákovi by nebyl nijak odlišný.
- Nebylo by mi příjemné žáka z takové rodiny učit.
- Asi bych takového žáka přehlížela, vadil by mi jeho rodinný stav.
- Jiné ...

21. Co si představíte pod pojmem transsexualita?

22. Co si představíte pod pojmem transgender?

23. Setkal/a jste se už někdy s trans ženou/mužem?

- Ano
- Ne
- Neuvědomuji si to

24. Jaký je Váš postoj k transsexuálům?

25. Vadilo by Vám se s transsexuály dostávat do přímého kontaktu v každodenním životě?

- Ano
- Ne
- jiné

26. Pokud si chce transgender osoba změnit pohlaví.

- Je to odvážný člověk, určitě bych mu vyjádřil/a svou podporu a respekt.
- Obdivuji, že do toho jde, ale víc bych to neřešil/a.
- Je to každého věc, takže mi to je jedno. Je to divné, nechápu to.
- Je to šílenec, s takovým člověkem bych nechtěl/a mít nic společného.

- Jiné ...
- 27. Jaký je Váš názor na to, že Česká republika je jedna z posledních zemí EU, která znemožňuje reprodukční funkci u lidí, kteří si úředně změní pohlaví, souhlasíte s tím?**
- Ano
  - Ne
- 28. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ANO, krátce vyjádřete názor k tomuto problému.**
- .....
- 29. Když se člověku líbí muži i ženy stejně...**
- Je to jen na něm, ať má každý rád, koho chce.
  - Je mi to jedno, nezáležím na tom.
  - Není to normální, měl by to řešit u lékaře.
- 30. Souhlasíte se sdílenými hygienickými prostory ve školách? (toalety nejsou odlišeny pro jednotlivé pohlaví)**
- Ano
  - Ne
- 31. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl NE, krátce vyjádřete názor k této otázce.**
- .....
- 32. Jak hodnotíte začlenění témat týkajících se LGBTQ+ do výuky tělesné výchovy na Vaší fakultě?**
- Velmi pozitivně
  - Pozitivně
  - Neutrálně
  - Spíše negativně
  - Negativně
- 33. Máte dostatek informací o problematice LGBTQ+ a jejich zastoupení ve školním prostředí?**
- Ano
  - Ne
- 34. Myslíte si, že jste dostatečně připravený/á na práci s LGBTQ+ žáky?**
- Ano
  - Ne
- 35. Myslíte si, že by měla být věnována pozornost prevenci homofobie a diskriminace na tělesné výchově?**

- Ano
- Ne

36. V rámci, jakého předmětu na škole je podle vás vyučována sexuální výchova? (více možností na označení)

- Výchovy k občanství (ZSV, OV)
- Biologie
- Výchovy ke zdraví
- Tělesné výchovy
- Jiné

37. Z jakých problémových situací, které jsou spojeny s LGBTQ+ máte největší obavy? (více možností na označení)

- Diskriminace a šikana žáka
- Nespravedlivé chování od spolužáků
- Nepříjemné postoje od kolegů
- Nedostatečná připravenost z mé strany
- Nedostatek vhodných informací

38. Co by Vám jako budoucímu pedagogovi TV pomohlo lépe zvládat interakci s LGBTQ+ ve vašem nastávajícím povolání? (více možností na označení)

- Více praxe během studií
- Více přednášek na toto téma
- Více hodin psychologie zaměřené na dané téma
- Přednáška člena LGBTQ+ komunity a sdílení jeho zkušeností ze školního prostředí
- Nic, jsem skvěle připravený/á
- Jiné ...

39. Máte jako budoucí pedagog tělesné výchovy ještě nějaké obavy spojené s LGBTQ+?